LEONIDA NEAMŢU

ÎNTOARCEREA FOCULUI

EDITURA TINERETULUI

BUCUREŞTI 1964

1. HARTA

O să zîmbiţi, poate, aflînd că marea noastră expediţie poseda şi o hartă destul de veche şi cît se poate de misterioasă!

O purtam eu, într-o despărţitură a rucsacului, special amenajată, nu cumva să se şifoneze, ori să dispară. Această bătrînă hartă aparţinuse bunicului. Normal ar fi fost s-o găsesc într-un pod, prăfuită şi ruptă, ori – şi mai captivant – în rama unui vechi portret de familie. Eu o descoperisem însă în condiţii ceva mai prozaice: în fundul unui sertar. Dacă stau totuşi să mă gîndesc mai bine, seara în care întîmplarea hotărîse să deschid acel sertar era destul de ciudată, potrivită pentru începutul celor ce urmează.

Rămăsesem singur în toată casa şi mă simţeam foarte obosit, învăţasem toată ziua pentru examenul de maturitate. Atmosfera era apăsătoare, fierbinte, dincolo de dealuri tuna, iar cerul se acoperea treptat cu nori negri. Căutam nu ştiu ce, şi, deodată, printre tot felul de vechituri, am văzut-o. Adică am văzut harta.

Pentru ca să înţelegeţi mai bine, cred că e cazul, întîi,

să vă ofer o explicaţie, cît mai scurtă, fiindcă ştiu că explicaţiile sînt mai totdeauna cam plictisitoare.

Bunicul meu a fost marinar, mai precis timonier. Avusese, fără îndoială, o viaţă plină de peripeţii interesante, însă eu nu cunoşteam nici una din ele. Cred că împlinise cam cincizeci de ani cînd, părăsind definitiv căile albastre, venise să se stabilească în orăşelul nostru dintre munţi, unde nu avea nici o rudă şi nici nu cunoştea pe nimeni. Atunci se şi însurase. Mulţi îşi amintesc cum se trezea în zori şi o pornea cu paşi mici, măsuraţi, pînă la podul de peste rîu şi acolo rămînea ceasuri întregi rezemat de balustradă, nemişcat, privind cum curge apa. Pipa nu-l părăsea niciodată, bineînţeles. Mai ştiu despre el că înlocuise dragostea fanatică pentru mare, cu alta, nu mai puţin aprinsă, pentru aceste meleaguri, pentru munţii cu aerul tare al pădurilor de conifere şi cu potecile lor puţin umblate... Pleca deseori singur şi revenea după multe zile. Vorbea puţin şi nu prea povestea pe unde umblase, în schimb făcea schiţe şi hărţi, manie de marinar bătrîn, probabil, şi cu totul inofensivă. Mulţi ani după sfîrşitul său, în casă, pretutindeni, dădeai de hărţile şi de schiţele lui. Nu erau prea grozave şi bănuiesc că nici prea exacte. Cu multe din ele m-am jucat eu şi fratele meu cel mare cînd încă ne tîram pe burtă, şi în felul acesta majoritatea au dispărut fără urmă. Cea de care vă povesteam însă scăpase ca prin minune.

Am scos-o cu grijă din maldărul de hîrtii, cartoane, dopuri, cuie, cutiuţe, am închis sertarul la loc, şi am pus-o cu sfială pe masă.

I-am desfăcut colţurile îndoite şi am mîngîiat-o cu dragoste şi cu un simţămînt ciudat.

Afară tuna tot mai tare. Fulgerele cutremurau

întunericul.

Am privit harta fără să mă aştept a vedea ceva deosebit. Era de mărimea a două coale mari de hîrtie, făcută în tuş, iar pe alocuri în creion chimic şi colorat.

Cam ştearsă, puţin stropită, harta, ori mai bine-zis schiţa bunicului, reprezintă o parte dintr-un masiv al Carpaţilor nordici. Destul de clar e însemnat drumul pe care l-a urmat chiar el, bunicul, cu o linie în tuş roşu, întovărăşită de mici săgeţi făcute cu creionul chimic. În vreo două locuri chiar scrie: „pe aici”. Într-unele porţiuni însă, linia roşie se întrerupe, pare ştearsă ori decolorată. Examinam nu prea atent harta, cuprins de nostalgia marilor plecări. Care dintre noi n-a trecut şi prin dorinţa de a se face matroz? Şi deodată, tot privind cu acelaşi surîs condescendent, dar şi melancolic harta, ochii mei căzură asupra unui loc înconjurat cu un cerc roşu, apăsat. În mijlocul cercului stăruia încă, aproape şters de timp, un mic semn de întrebare. Numai atît. Poate, datorită faptului că sînt cam prea impresionabil, ori poate fiindcă eram singur şi afară tuna şi fulgera, un fior mă străbătu din creştet în tălpi.

Am împăturit harta, am ascuns-o bine, mi-am făcut patul şi m-am culcat. Nici n-am auzit cînd s-au întors ai mei de la film. Eram foarte obosit, iar a doua zi începea examenul de maturitate.

2. NE PREGĂTIM

Dar ca toate lucrurile bune sau rele, a trecut şi acesta. Viitorii ingineri, viitorii chirurgi, profesori şi poeţi, trecînd cu bine hopul greu al „maturităţii”, şi considerîndu-se deja

maturi din creştet pînă în tălpi, aveau dreptul la cîteva zile de odihnă. Plănuiam, împreună cu prietenii, un drum în munţi, în locuri cît mai necunoscute.

Spre a curma discuţiile nesfîrşite în legătură cu itinerarul, eu, tot cu gîndul la semnul de întrebare de pe hartă, am propus să refacem drumul de acum cîteva decenii al bunicului meu. Ideea fu acceptată pe loc, mai ales că prezenţa hărţii aducea expediţiei un *ce* aventuros şi neclar.

Pînă aici nimic deosebit: trei băieţi, adică Goar, Zoli şi cu mine (eu fiind Victor) şi două fete, Valentina şi cu Sina, îşi pregătesc rucsacurile, bascheţii, fluturaşii de deschis conserve, şi tot calabalîcul complicat şi pestriţ al unui expediţionar care se respectă.

Goar poartă ochelari. Părerea mea e că face pe nebunul, vrea să-l imite pe un unchi al său care e profesor universitar. Iată-l cu lentilele pe ochi, examinînd harta bunicului. Privirile lui, ca şi ale noastre, ale celorlalţi, care stăm împrejurul mesei, apasă pe micul semn de întrebare aproape şters, din partea de sus a hărţii. La urma urmei eram oameni aproape mari (sic!) şi măcar unuia ar fi trebuit să-i treacă prin cap că poate acel semn de întrebare nu reprezintă nimic, cel mult o simplă nelămurire a bătrînului, a bunicului meu.

Ţi-ai găsit însă, oameni serioşi printre noi! A fost destul să le povestesc în cîteva cuvinte cam ce fel de om fusese bunicul şi gîndul că *acolo* e ceva, şi că trebuie neapărat să ajungem cît mai repede acolo şi să descoperim acel *ceva,* puse într-atîta stăpînire pe noi, că hotărîrăm să plecăm chiar a doua zi în zori. Forestierul trebuia să ne ducă pînă la Vama Tătarului. De aici intram pieptiş în munte. Pentru buna desfăşurare a pregătirilor, ţinurăm imediat o

consfătuire sub preşedinţia lui Zoli. Nu trebuie să luaţi chiar în serios totul; de pildă consfătuirea era mereu întreruptă de cascade de rîs. Cel mai tare rîdea Valentina – o fată blondă, înaltă, foarte frumoasă, de care toţi eram puţin îndrăgostiţi, în secret. Cît despre Sina, ea era drăcuşorul nostru, spiriduşul, mascota echipei. Aşa îi şi spuneam: Ochi de drăcuşor. Cu toate că şedinţa nu decurse într-o atmosferă de seriozitate – era şi normal dacă o conducea Zoli – rezultatele fură pozitive: constituirăm pe loc *Comisia financiară,* formată din Goar şi din mine; *Comisia de aprovizionare,* formată din Zoli şi din Sina, *Comisia cu itinerarul,* formată din toţi cinci, *Subcomisia pentru păstrarea preţioasei hărţi,* formată din mine, *Comisia de cruce roşie,* formată din Sina şi Valentina, *Comisia de coordonare a activităţii de cercetare ştiinţifică,* sub preşedinţia lui Goar, *Subcomisia geografică,* formată din Zoli şi din mine, avînd ca secretară pe Sina, *Comisia pentru stabilirea apei potabile,* formată din Valentina şi din mine.

Zoli mai propuse să formăm şi o comisie sportivă, dar ceilalţi fură de părere că nu e cazul. Atunci Zoli se declară el însuşi *Subcomisie pentru problemele sportului* şi cu asta trecurăm la activitatea practică. Trebuia să facem rost de mîncare, medicamente, o foaie de cort, şi mai cîte încă... Pregătind toate cele necesare plecării am tot alergat într-o parte şi-n alta pînă ce s-a făcut noapte.

M-am culcat tîrziu şi am avut un somn agitat. Mă vedeam ajungînd în locul acela şi căţărîndu-mă pe un uriaş semn de întrebare ce creştea din pămînt, ca un copac...

3. EXPEDIŢIA SE URNEŞTE. CÎTEVA AMINTIRI

Deşteptătorul mă ridică din pat la un ceas neobişnuit de mic: trei şi un sfert, dimineaţa. Un cocoş, care avea probabil insomnie, îşi lansă strigătul lung în întunericul cenuşiu prin care parcă se putea bănui apropierea zorilor.

— Victor, îmi spuse mama somnoroasă, nu uita jerseul şi hanoracul. Îmbracă-te bine, să nu răceşti... Mănîncă la ore fixe, să nu slăbeşti... Dacă vă prinde ploaia, ascundeţi-vă... Să nu faceţi prostii... Aveţi grijă, să nu căderi din tren... Auzi? Şi nu e neapărat nevoie să alegeţi drumurile cele mai periculoase, ca să faceţi pe grozavii...

— Bine, bine, bine, bine, mamă, am zis bosumflat ca orice suflet ce se trezeşte prea de dimineaţă. Totuşi, vorbele ei mă mai înveseliră: nu ştiu de ce mi-am amintit de sfaturile date de Polonius fiului său Laert, înainte de plecarea acestuia în Franţa... Eu însă nu plecam în Franţa, ci într-un loc cu mult şi cu mult mai interesant!

Am ieşit în tindă şi m-am întins. Carul Mare strălucea încă deasupra dealurilor. Se lăsase jos de tot şi părea gata să se răstoarne.

Peste cîteva minute întreaga *Comisie pentru păstrarea preţioasei hărţi,* adică eu, ieşea tiptil din casă, cu rucsacul în spate. Căţeluşul nostru, Nabucodonosor, se trezi şi mă conduse pînă la poartă, învîrtind mirat din coadă că pornesc la şcoală atît de dimineaţă. Cum n-aveam timp să-i explic că nu merg la şcoală, m-am mărginit să-l fluier amical, ca pentru despărţire, şi am ieşit. Pînă la halta de unde pornesc trenurile forestiere aveam de făcut o bucată bună de drum, aşa că întinsei pasul. Era ciudat să mergi singur prin oraşul adormit. Am trecut prin piaţa oraşului, prin dreptul monumentului partizanilor. Acolo, în vara fierbinte a anului patruzeci şi patru fuseseră executaţi

patru tineri ce făcuseră să deraieze un tren fascist. Totdeauna cînd trec pe acolo mă cuprinde o emoţie stranie la gîndul că fuseseră doar cu puţin mai în vîrstă ca mine, şi că... Apoi am cotit-o de pe şosea, trecînd pe cărarea ce însoţeşte linia ferată îngustă. Două locomotive mici pufăiau lîngă depou, parcă acumulînd putere pentru drumurile de peste zi. Unul dintre mecanici stătea pe o bancă şi mînca. Am ajuns în haltă şi i-am găsit acolo pe Goar şi pe Sina. Zoli şi Valentina nu veniseră încă.

— Bună dimineaţa!

— Cum e moralul expediţiei? mă întrebă Goar.

— Expediţia e cam somnoroasă, i-am spus. Mai ales *Comisia pentru păstrarea preţioasei hărţi.*

Goar scoase un termos şi-mi dădu să beau cafea caldă. La toate se gîndea.

Sina începu să valseze singură, cu mîinile întinse, pe partea betonată din faţa barăcii. Aşa era Sina, făcea tocmai ce nu te aşteptai. Copilăroasă mai putea fi!

— Sînt un fluture de noapte! strigă ea. Şi pot să zbor!

— De n-ar întîrzia ceilalţi doi, făcu Goar.

Peste cîtva timp veni casierul. Trenuleţului care pleca în sus la ora patru şi douăzeci şi cinci i se ataşau două vagoane de persoane.

Comisia financiară, adică Goar şi cu mine, cumpără cinci bilete, deşi mai cuminte ar fi fost dacă aşteptam să se strîngă toţi membrii expediţiei. La fix patru şi optsprezece minute apăru Valentina, subţire şi sprintenă în pantalonii ei de doc albastru, cu plete aurii revărsate pe spate.

Apoi fu ataşată locomotiva la garnitură. Se lumina de ziuă. Ne întrebam ce să facem: să amînăm îmbarcarea, ori să plecăm fără Zoli, ca să-l pedepsim. El însă veni cu exact două minute înainte de ridicarea ancorei. Ce să vezi: de

rucsac avea prinsă o minge de fotbal de tip „Junior”, mai mică decît cele obişnuite. Am uitat să vă spun că Zoli e un mare fotbalist.

În fine, cînd răsuflăm uşuraţi şi ne pregăteam să urcăm în vagon, Sina, care pînă atunci fusese cea mai veselă dintre toţi, izbucni brusc în lacrimi şi declară că nu mai pleacă nicăieri.

— Săraca mama, zise, a rămas singură!

Tatăl Sinei murise în ultimul an de război, în Tatra.

Avură loc alte discuţii, alte lămuriri, iar trenul stătea să plece.

— Dar, drăcuşorule dragă, chiar maică-ta ţinea foarte mult ca tu să mergi în excursie, i-am amintit, şi chiar aşa şi era.

În fine, o urcarăm aproape cu forţa în vagon şi chiar în clipa aceea locomotiva fluieră şi trenul porni.

Stăteam pe bancă şi ne odihneam... O, cît de greu e să porneşti la drum!

Cînd eram fericiţi că expediţia se urnise în fine, Valentina se ridică în picioare şi-şi lovi palmele disperată:

— Am uitat! Doamne, cum am uitat!...

— Ce-ai uitat? sărirăm toţi.

— Cutia cu rujuri! Pudra! Rimelul! Mă dau jos!

V-am spus că Valentina e o fată foarte frumoasă. Păcatul lor, adică al fetelor foarte frumoase, e că-şi dau prea multă importanţă, şi cu asta cred că n-am spus o noutate. A ieşi nerujată, acum cînd era absolventă, devenise pentru dînsa o adevărată tragedie. Avea de gînd să se mărite cît de curînd şi aproape renunţase la ideea de a urma în continuare o facultate, cu toate că, în altă ordine de idei, era plină de talente şi avea o minte cît se poate de ascuţită. Şi nici nu era răutăcioasă, dimpotrivă, fusese o

bună colegă, totdeauna. Era însă prea conştientă de propriu-i farmec.

După ce o lămurirăm că într-o expediţie serioasă ca a noastră rujul şi toate celelalte agregate ale frumuseţii feminine sînt absolut inutile şi chiar ridicole, Goar suspină adînc şi declară că dacă mai trece încă printr-o emoţie în dimineaţa aceea, precis va suferi un infarct. Dintre toţi, Goar era cel mai îndrăgostit de Valentina, dar în această privinţă nu pot pune mîna în foc.

Comisia cu itinerarul avu o scurtă şedinţă care fu întreruptă de răsăritul soarelui. Ne-am repezit la geamuri. Apoi soarele dispăru iar, în dosul munţilor. Trenuleţul înainta, nu prea repede, de-a lungul văii unui rîu sărac în ape, dar vijelios. Grozav ce-mi place să merg cu forestierul. Trenul trece pe alocuri chiar pe sub ferestrele caselor, prin satele împrăştiate în munţi; are un aer cumva intim. Parcă nici n-ai merge cu trenul, ci cu un vehicul mic şi neserios, pe care-l poţi opri unde vrei...

Aveam în buzunarul din stînga al bluzei o mică poză a drăcuşorului, a Sinei, o fotografie pe care o păstram de vreo patru ani, fără ca ea să ştie...

Pe atunci drăcuşorul purta codiţe încă. Ochii ei sclipeau în poză ca două diamante negre, iar sub gulerul alb şerpuia cravata pionierească. Şi cum stăteam aşa la fereastră, unul lîngă celălalt, îmi veni un chef grozav să-i povestesc Sinei cum, în urmă cu patru ani, o urmărisem seara pe coridor şi pe scări – în liceu – chinuindu-mi mintea spre a găsi un pretext să intru în vorbă. Ea cobora iute treptele, mică şi subţire, cu fundele albe în păr, eu muşcîndu-mi buzele alergam după ea şi deodată ce văd? Din geantă, ori dintr-un buzunar, nu ştiu bine, pică poza.

O ridic – aveam în fine pretextul pentru a o ajunge şi a

intra în vorbă, dar în acelaşi timp aş fi vrut s-o păstrez. În cele din urmă m-am hotărît să-i arăt poza, apoi să i-o cer. Mergeam în urma ei pe stradă, se înserase, era toamnă, bătea un vînt rece şi n-aveam, nu ştiu cum, curajul s-o ajung şi să-i spun... Habar n-aveam dacă ea mă observase, mai mult ca sigur că nu. Şi aşa am tot urmărit-o de la distanţă pînă ce Sina a ajuns acasă, iar eu m-am întors înapoi şi poza a rămas la mine. Şi nu i-am mai dat-o niciodată, şi nu i-am spus nimic, eram simpli colegi şi prieteni, atît, şi acum, stînd alături la fereastră, îmi veni în gînd să-i povestesc totul, dar era nu ştiu cum, poate prea de dimineaţă, aşa că n-am scos o vorbă.

Pe la ora opt Goar propuse să se formeze o *Comisie cu ora luării meselor,* şi cum n-aveam altă treabă mai urgentă o şi constituirăm pe loc. Această comisie decise să mîncăm imediat.

Comisia cu aprovizionarea hotărî meniul acelui dejun şi apoi împărţi raţiile. Mîncam cu toţii cu o poftă de lupi tineri şi binedispuşi, şi era plăcut, şi venise o dimineaţă frumoasă ca un milion de tablouri de cei mai buni pictori. Trenuleţul urca greu de tot. Terminînd de mîncat, Zoli dezlegă mingea; cum în vagon nu era aproape nimeni în afară de noi, începu s-o joace pe cap. O săltă de patruzeci şi şapte de ori, ceea ce era o performanţă, avînd în vedere că vagonul se mişca. Am urmat eu la rînd, dar n-am reuşit să număr decît pînă la optsprezece. Goar nu se decise să participe la concurs. Le explica fetelor o problemă de matematică superioară şi cred că ele n-aveau chef deloc de aşa ceva, dar puteau fi oare nepoliticoase cu şeful *Comisiei de coordonare a activităţii de cercetare ştiinţifică?* (Această comisie am denumit-o ulterior C.A.S., adică Comisie – activitate ştiinţifică, fiindcă avea un titlu prea

lung şi ţi se încîlcea limba pronunţîndu-l.)

După ce m-am plictisit de minge, m-am dus iar la geam, şi iar îmi veni chef să-i povestesc Sinei afacerea cu poza, dar nu ştiam cum să încep, şi prea erau frumoşi munţii, şi toate împrejur. Vedeţi, nu ştiu de ce nu-mi place că regizorii de filme plasează totdeauna declaraţiile şi scenele de iubire *neapărat* într-un cadru natural cît mai fastuos. E ceva fals aici, sau poate că mi se pare. Eu, în orice caz, nu puteam scoate o vorbă în privinţa *aia,* deşi aş fi vrut. Serios că aş fi vrut, dar simţeam că nu merge. Cred că fiecare din noi are ceva ce nu poate să spună şi care pînă la urmă rămîne nespus. Asta ţine de vîrstă, dar iată că filozofez, şi nu e cazul.

Trenuleţul nostru lunecă încet pe lîngă marele şantier de industrializare a lemnului, iar ceva mai încolo, între două culmi triunghiulare, străluci o clipă barajul din piatră albă al noii hidrocentrale...

Vasăzică, ne aflam toţi cinci în tren şi expediţia se urnise. Se urnise bine. Ne apropiam de Vama Tătarului. Harta bunicului meu, cu misteriosul ei semn de întrebare, se afla pusă bine în rucsac, încă nu venise momentul s-o scot. Aveam s-o consultăm iar abia ceva mai încolo, cînd porneam pieptiş pe munte. Dimineaţa îmi mai limpezise gîndurile şi eram convins că de fapt nu vom găsi nimic neobişnuit în locul *acela,* şi cred că toţi aveau această convingere, în secret, dar asta n-are nici o importanţă. Harta era doar un pretext, şi am fi plecat la drum chiar şi fără ea.

4. ZOLI. PRIMUL SEMN

Cu Zoli mă împrietenisem într-o vară cînd ne antrenam împreună la arenă pentru Insigna de polisportiv. Aruncam de la unul la celălalt discul de o jumătate de kilogram, alergam cîtva timp, apoi mergeam să facem baie la rîu. Era al naibii de plăcut. Zoli locuia în apropierea gării, taică-său fiind ceferist, şi avea în curte o grămadă de instalaţii sportive, chiar şi o poartă de fotbal, în mărime naturală, pe care o bombarda zilnic. Visează să ajungă o mare extremă, ceea ce, la urma urmei, e foarte frumos. Păcat că din cauza fotbalului Zoli a rămas de două ori corigent, dar care dintre noi n-avem păcate?

În orice caz, el era deja o extremă bună, juca în campionatul regional şi echipa lui avea şanse să intre în „B“.

Idolul său nu era nici Garincha, nici Kolev, nici Metreveli, nici chiar Gento, ci extremul dreapta al „Ştiinţei Cluj“, Ivansuc, pe care îl văzuse jucînd demulte ori, şi discipolul direct al căruia se considera. Aveau de altfel şi aceleaşi nume.

Goar, care nu se sfieşte niciodată să spună lucrurilor pe nume, i-a spus odată:

— Am auzit că fotbalul nu-l împiedică pe Ivansuc al tău să fie un foarte bun student la medicină, în timp ce tu eşti un elev mediocru din aceeaşi pricină. Ce zici, Zoli, a?

Ce era să răspundă tînăra extremă a „S.T.T.O.U.A.T.“-ului? – aşa se numea echipa lui.

Îl priveam pe Zoli cum joacă balonul pe frunte, amintindu-mi cum, în urmă cu o veşnicie, cu vreo trei, patru ani adică, mă visam şi eu un al doilea Kuţ. Mie însă-mi trecuse, lui Zoli nu.

— Uite, cam figura asta a făcut-o Ivansuc în meciul cu Progresul, de anul trecut, făcu Zoli, executînd o fentă

rapidă printre bănci, în vagon. Îl doborî pe Goar, agăţă un rucsac ce se prăbuşi ca un bolid, răsturnă de pe bancă desagii unei femei ce abia se urcase, şi fu cît p-aci să şuteze în uşa deschisă. Toţi începurăm să ţipăm la el să se potolească. Aş! Aveai cu cine vorbi! Continuă să facă pe nebunul, şi în acelaşi timp vorbea, imitînd nu ştiu ce spicher:

— Cunoscuta extremă Zoli T. Marinca (acesta era numele său întreg), supranumit şi „extrema neagră“, cel care a preluat stilul impetuosului Ivansuc, trece de un adversar, trece de doi adversari... trece de trei adversari... trece de patru adversari... trece de...

Orele începură să se scurgă mai repede. Dar cîteodată în sufletul fiecăruia dintre noi se strecura o uşoară nelinişte, ca un foşnet de frunze, seara. Iată, ne zicem, am terminat cu bine şcoala, iar acum ne bucurăm de o scurtă şi binemeritată vacanţă, dar... dar drumul cel greu şi cel adevărat abia după asta începe! Trebuie să ştii să-ţi alegi meseria în aşa fel, ca s-o îndrăgeşti toată viaţa, să nu regreţi peste cîţiva ani că nu te-ai făcut altceva, geolog, medic, sau mai ştiu eu ce. Da, cam aşa ne gîndeam, bineînţeles mult mai confuz. După întoarcerea din excursie urma să ne punem iarăşi cu burta pe carte, pentru examenele de admitere în facultăţi. Cum am spus, nu eram prea hotărîţi unde să mergem, în afară de Goar, care părea hărăzit încă din leagăn matematicii, şi în afară de Valentina, care declarase că nu prea are chef să mai înveţe... Probabil se va mărita curînd, avea peste un milion de pretendenţi. La drept vorbind, şi amicul meu Zoli cam şovăia. Ce-ar fi, îşi zicea dînsul, să stau un an acasă, să mă pun serios pe antrenamente, să-mi fac un pic de faimă de *tînără speranţa,* iar la anul cînd merg la Cluj, mă vor ajuta

cei de la „Ştiinţa” să intru la vreo facultate, fără prea mari eforturi...?

Destul de urît din partea lui că se gîndea în acest fel, dar, dacă e să fim drepţi, acesta-i adevărul.

Cu asemenea gînduri şi discuţii orele trecură. În jurul amiezii trenuleţul ajunse la Vama Tătarului şi marea noastră expediţie debarcă repede, făcînd o zarvă de parcă era echipajul a zece transatlantice.

Vama Tătarului – mă aflam pentru prima dată acolo, ca de altfel şi ceilalţi expediţionari – era cantonul unui sat ce se afla la vreo doi kilometri mai încolo, pe munte.

În primul rînd ne repezirăm la cişmea. Apa, foarte rece şi gustoasă, ne învioră teribil. Apoi nişte copii ne oferiră prune şi pere.

— Fiţi atenţi, ăştia-s trimişii agenţiilor de presă internaţională, care vor să afle amănunte în legătură cu expediţia, zise Zoli. N-am nimic de declarat, domnilor ziarişti. Vom vedea noi. Vom face tot ce e cu putinţă, le spuse apoi, lăsîndu-i cu gurile căscate.

Aici Valentina scoase radioul ei cu tranzistori, de care nu se despărţea nici în somn, şi puse Bucureştiul. Goar potrivi aparatul de fotografiat, *Smena 6,* şi ne prinse pe toţi patru de la distanţă, într-un moment în care nu ne aşteptam: eu tocmai înghiţeam o prună, Sina şi cu Valentina se stropeau cu apă la cişmea, iar Zoli îşi lega mingea de rucsac.

— O primă imagine a nemuritoarei expediţii! rîse Goar.

Sina făcu un tur de pistă valsînd cu braţele întinse şi capul dat pe spate.

— Haide, haide, lebădă! o zorii eu. Ceilalţi o luară înainte, iar noi doi îi urmam pe cărăruie. O secundă îmi amintii cum treceam cîteodată pe strada ei. O dată sau de

două ori am văzut-o în dosul perdelei străvezii valsînd tot aşa, cu mîinile întinse şi capul dat pe spate. Ea însă habar n-avea de toate astea.

Ceilalţi trei ne aşteptau sus, pe un mic platou, înconjurat de molizi bătrîni şi nemişcaţi.

— *Comisia pentru păstrarea preţioasei hărţi* să ne aducă harta, zise Goar.

Am scos harta, am întins-o pe iarbă şi apoi am orientat-o.

— Şi totuşi, ciudat om trebuie să fi fost bunicul tău, îmi zise Zoli. Eu să mă fi plimbat pe aici chiar trei sute cincizeci de ani şi tot nu mi-ar fi trăsnit prin cap să fac vreo hartă.

— Zi mai bine că nu ţi-ar fi trăsnit prin minge, zise Goar. Tu ai o minge în loc de cap...

Zoli nu se simţi jignit de înţepătură şi-i spuse şi el una în legătură cu bicicleta de curse pe care o purta pe nas ca să-şi dea aere.

Apoi, duelul fiind terminat, trecurăm la stabilirea itinerarului. Exista o singură cărare ce ducea spre nord, de la canton, chiar aceea pe care pornisem. Jos, sub deal, paralel cu ea, mergea un drum. Îl identificarăm.

Valentina dădu cale liberă unei cugetări melancolice în legătură cu drumurile şi cărările ce rămîn mereu aceleaşi şi oamenii ce le străbat, care se schimbă.

— Nu e chiar aşa, o contrazise Goar, care avea un fel foarte pozitiv de a privi lucrurile, şi nu prea admitea siropurile. De pildă, drumul ce duce la noi în oraş s-a asfaltat acum cîţiva ani. Şi ce mizerie era înainte!

— Eşti un savant scîrbos, zise Valentina.

— Iar tu eşti un pahar cu limonadă călduţă, ripostă Goar.

Continuarăm să identificăm locurile dimprejur. Apoi am strîns harta şi am luat-o la drum. Trebuia să ajungem într-un loc unde bunicul indicase parcă o fîntînă, iar de acolo să tăiem direct prin pădure pînă la un alt drum. Străbăturăm o cheie – amestec de stîncărie albă şi vegetaţie; jos, într-o albie adîncă, susura un izvor cu apă foarte rece şi bună. Mai făcurăm o poză, de astă dată ne-a fotografiat Zoli. În ultima clipă i-am arătat fotografului limba şi aşa am ieşit.

Nu găseam deloc fîntîna şi de aceea am examinat harta încă o dată. După ce ieşirăm din cheie am dat de o poiană măreaţă. Iarba înaltă, fluturi uriaşi şi tot felul de insecte zumzăitoare, totul îţi dădea o stare de euforie somnolentă. Am hotărît să mîncăm şi să ne odihnim. Valentina prinse o muzică la radio. Cînd mănînci e plăcut să asculţi o melodie frumoasă. După masă, fiecare îşi întinse pătura şi în scurt timp întreaga expediţie dormea la umbra a doi brazi uriaşi, într-o margine a poienii. Înainte de a ne culca am adus apă din izvorul ce străbătea cheia. Goar declară că ar rămîne să trăiască aici, chiar şi numai pentru izvorul acela.

Fetele se culcară una lîngă cealaltă. Sina îşi puse capul pe umărul Valentinei care era mai voinică. Zoli sforăia pe spate, cu ceafa rezemată de – culmea! – de minge. E uimitor ce somn adînc îţi provoacă oboseala munţilor. Un somn parfumat şi răcoros. Goar, calculat şi conştient chiar dormind, avea un sforăit reţinut plin de demnitate. Spun aceasta fiindcă m-am întins ultimul pe pătură; rămăsesem mai mult la izvor, nereuşind să mă satur de apa lui. O degustam ca pe un vin vechi la gheaţă, beam o înghiţitură, goleam paharul în iarbă şi-l umpleam iar. Cînd m-am întors în tabără – daţi-mi voie să folosesc acest plăcut cuvînt – şi i-am găsit pe toţi pierduţi în vise, am vrut să iau aparatul

de radio al Valentinei şi să pun o muzică în surdină. Am renunţat însă imediat. Cineva îmi spusese odată că aparatele portative cu tranzistori sînt o invenţie mai păcătoasă decît bomba atomică. Şi, dînd la o parte exagerarea, avea şi ceva dreptate. Muzică mai bogată decît cea a naturii nu cunosc. Nici un compozitor, oricît ar fi de mare, nu rivalizează cu acest superb muzician care este natura. E drept însă că şi pentru această muzică ai nevoie de urechi şi de oarecare înţelepciune. Aveam convingerea că nu înţeleg pe deplin această muzică, stînd culcat sub înfiorarea argintie a văzduhului, dar o simţeam că există şi că e măreaţă.

Şi cu gîndul acesta, cred, am aţipit pe nesimţite.

N-am visat nimic, pînă către sfîrşitul somnului. Nici atunci n-am visat, ci doar mi s-a părut că aud ceva. N-aş putea să explic în nici un fel ceea ce auzisem în somn! Adormisem cu urechea lipită de pămînt şi mi s-a părut că sunetul acela prelung, ce creştea şi descreştea, vine chiar din interiorul planetei. Era ca un strigăt omenesc, dar nu era strigăt. Era un sunet ce vibra profund, a cărui intensitate scădea spre a se ridica mai tare, mereu mai tare. Ciudat vis! Într-un astfel de moment de intensitate a sunetului, am deschis ochii şi m-am trezit. Desigur că visasem. M-am ridicat şi l-am văzut pe Zoli care stătea într-un cot şi mă privea. Ca să fiu mai sigur, îl întrebai:

— Ai auzit?

El pufni în rîs:

— Ce să aud? Ai visat ceva?

Am bombănit ceva neinteligibil. Zoli se ridică, luă mingea şi o şută în văzduh. Îmi făcu semn să mă ridic. Ne-am dus ceva mai încolo şi am început să pasăm balonul prin iarbă. Iarba foşnea plăcut, aplecîndu-se.

O minge lovită de mine nimeri capul lui Goar care se trezi imediat. Veni spre noi căscînd. Zoli îi trimise mingea şi Goar lovi tare... pe lîngă ea.

— N-ar fi cazul să trezim fetele? zise el. Voi ştiţi ce oră e?

— Fii atent, Goar, te voi dribla ca Ivansuc, zise Zoli, ţîşnind pe lîngă el ca un fulger.

— Bravo! îl lăudă Goar. Apoi zise încet, căzînd pe gînduri: Am auzit... sau mi s-a părut că aud... sau am visat că aud ceva... un sunet ciudat, care nu se poate compara cu nimic altceva.

L-am privit, dar am tăcut. Se pare că avusesem amîndoi acelaşi vis, ceea ce era foarte greu de crezut. Îmi veni în gînd fără să vreau una din cărţile cele mai dragi ale primilor ani de şcoală: *Copiii căpitanului Grant.* Dacă vă aduceţi aminte, către sfîrşitul romanului, cînd *Duncan*-ul evolua noaptea în preajma insulei Tabor, Mary şi Robert au auzit dintr-odată o voce venind din întuneric. Cineva a presupus că avuseseră amîndoi o halucinaţie. Maiorul Mac Nabs însă a clătinat din cap: halucinaţie în acelaşi timp? Ştiinţa nu prea admite una ca asta...

Ceea ce auzisem în somn, atît eu cît şi Goar, era ceva real sau numai o iluzie? Poate rămăseserăm în urechi cu şuieratul trenului... Ei, dar ceea ce auzisem nu prea semăna cu şuieratul trenului.

Toate astea trecură însă pe planul al doilea, căci Zoli înfipse două beţe, improvizînd astfel o poartă, iar eu intrai în ea să apăr. Era plăcut să plonjezi în iarba moale şi răcoroasă. Mingile scăpate însă se duceau pînă la dracu-n praznic.

— Fraţilor, zise Goar, mă tem că noi înnoptăm aici. S-a făcut tîrziu.

Într-adevăr, soarele se pregătea să apună. Ne-am întors în tabără unde fetele începuseră să gospodărească. Deodată Goar le întrebă:

— Voi n-aţi auzit nimic în somn?

— Eu nu, zise Valentina. Am dormit ca un paşă-n concediu.

— Iar eu am dansat pe scena unui teatru ce plutea pe nori...

Nu ştiu dacă v-am spus că una din dorinţele de fetiţă ale drăcuşorului a fost să ajungă o mare balerină. Şi la drept vorbind are multă graţie. Acum nu se mai gîndeşte la asta, i-a rămas însă nostalgia zborului şi a piruetelor.

Ne-am apucat, noi băieţii, să facem cortul. Amurgul cădea repede, siluetele brazilor profilate pe iarbă se lungeau pînă ce totul se acoperi cu plasa subţire a umbrei. Sina îşi puse un jerseu negru, pe care-l avea din primii ani de liceu şi pe care-l îndrăgisem odată cu ea. Se constitui o *Comisie pentru facerea focului* care intră în pădure să caute uscături. Cortul nostru nu era prea arătos, dar cînd în faţa lui începu să pîlpîie focul şi pe cer se iviră stelele, atmosfera deveni cu totul de campanie. În rucsacuri se găsi bineînţeles şi slănină. O frigeam înfiptă într-o ţepuşă şi o puneam pe pîine. După cină Goar scoase un pachet de ţigări.

— Goar, fumezi! îl dojeni Valentina.

— În mod excepţional, cu ocazia terminării şcolii, întreaga, expediţie va fuma pipa păcii, declară Goar. Ţigara trecu din mînă în mînă, stîrnind la unii tuse, la alţii lacrimi. Apoi cineva căscă, şi căscatul trecu în urma ţigării, molipsitor. Atmosfera devenise misterioasă, potrivită pentru istorisiri stranii. Printre brazi apăru luna. Goar se duse după apă proaspătă şi, după aia, mai fripserăm un

rînd de slănină. În jurul focului roiau tot felul de gîngănii şi fluturi de noapte. Unii se aruncau în jar pierind eroic. Începurăm o discuţie nesfîrşită despre stele, Cosmos şi distanţe, despre curbura spaţiului şi relativitate. Despre asemenea subiecte poţi vorbi la nesfîrşit. Un meteorit traversă cerul şi asta ne aminti, nu ştiu de ce, de meteoritul tungus. Presupunerea că ar fi fost o navă atomică ce a explodat deasupra taigalei era cea mai atrăgătoare, şi toţi membrii expediţiei o îmbrăţişară. Zoli ţinu să asculte la ora zece şi un sfert ştirile sportive. Apoi ne-am culcat: fetele în cort, iar băieţii afară, pe iarbă. Stăteam culcaţi unul lîngă celălalt, învelit fiecare în pătura lui; din cort se auzea muzică de dans.

— Să fiţi atenţi în somn dacă auziţi ceva, zise Goar. După ce făcurăm niţel haz, în legătură cu auzitul prin somn, adormirăm cam în acelaşi timp. Noaptea m-am trezit o dată şi m-am uitat la ceasul lui Goar – mîna lui stîngă se afla chiar lîngă obrazul meu, iar cadranul era fosforescent. Arătătoarele indicau ora două şi un minut. M-am ridicat, am băut cîteva înghiţituri de apă din sticlă şi m-am culcat iar. Somnul mă fură repede. În timpul nopţii nu se întîmplă nimic neobişnuit.

5. EXPEDIŢIA BEA BERE

A doua zi dimineaţă ne-am apucat să căutăm fîntîna indicată pe harta bunicului. N-am găsit-o şi ne-am întristat. În felul acesta se ducea dracului tot itinerarul. Stăteam sus într-o şa subţire de unde se vedea poiana noastră, iar în spate trei şiruri de munţi, ca nişte trepte. Din fericire apăru o fată şi un copil. Mergeau pe cărare, sub noi. Ea ne

lămuri. De fapt era vorba de un mic lac, ce se afla la vreo doi kilometri. Trecurăm pe lîngă el. Cîţiva copii se bălăceau lîngă mal.

Ne-am continuat drumul şi abia după cincisprezece minute urcam o potecuţă subţire, agăţată de marginea unei prăpăstii. Muntele abia atunci începuse să-şi spună cuvîntul.

— Oare bunicul tău o fi făcut baie acolo? întrebă Zoli.

M-am uitat înapoi; lacul se vedea mic, cît un blid cu piftie.

— Nu cred, i-am spus. Ca fost marinar, obişnuit cu mări şi oceane, nu i-o fi dat atenţie.

— Sau dimpotrivă, zise Sina. Lacul, cît e de mic, i-a amintit poate de ocean, cît e de mare.

Apoi trecurăm pe celălalt versant. Lacul dispăru, iar noi intrarăm în altă ţară, a pădurilor, a crestelor ascuţite.

Urcam în şir, unul după celălalt, şi mai mult tăceam. Aerul devenise dintr-odată dur; lumina căpătase o nuanţă severă. Feţele noastre se făcură mature.

Munţii sînt copleşitori. E în ei o forţă nevăzută, o energie necheltuită, care trece pe nesimţite în tine prin nu ştiu care simţ. Devii parcă altul, într-o clipă. Şi în tăcerea care se lăsase auzirăm deodată vocea Valentinei:

— Mi-e dor de mama! Vreau acasă!...

Aşa e cînd porneşti cu fete la drum. Ai toate şansele să n-ajungi niciodată la destinaţie. Noroc că Goar ţinu un scurt şi oribil discurs de îmbărbătare. Pornirăm mai departe. Urcuşul se făcuse al naibii de anevoios, mergeam de-a lungul crestei. Cînd te uitai în dreapta, numai cu coada ochiului, inima îţi îngheţa: sub noi cobora un perete abrupt de vreo cîteva sute de metri.

Şi deodată, cărarea ieşi din pădure, şi înaintarăm în

plină lumină pe coama golaşă a muntelui, printre blocuri uriaşe cenuşii, ca nişte fiare la pîndă, în poziţiile cele mai ciudate. În stînga şi în dreapta zarea se întindea între alte culmi. Era tocmai momentul cînd – în filme – exploratorii ajungînd în vîrf, muzica revarsă valuri înălţătoare în cinstea lor şi a naturii cucerite şi necucerite totodată. În cinstea noastră nu cînta nici o muzică. Dacă ar fi fost vînt, stîncile ar fi început să şuiere ca un milion de şerpi, dar nici vînt nu era.

Pe harta bunicului traseul trecea chiar prin vîrful muntelui alcătuit dintr-o stîncă uriaşă, un conglomerat vulcanic, pe care ne urcarăm cu multe eforturi lăsîndu-le pe fete jos. Apoi, la insistenţa mea se hotărî să vină sus şi drăcuşorul. O ajutai, şi pe urmă urcă şi Valentina. Chiar pe vîrf vînturile neteziră un fel de platou de vreo cîţiva metri pătraţi. Cîteva ierburi se clătinau deasupra crăpăturilor unde nimerise, cine ştie cum, puţin pămînt. Un vultur trecu ceva mai jos de noi, planînd. Îl urmărirăm, impresionaţi de zboru-i calm.

— Ochii lui ne-au aruncat o căutătură rea, de gheaţă, comentă Sina.

Eram destul de obosiţi, şi Zoli chiar propuse să tragem un somn acolo, dar ideea sa nu fu sprijinită. Ne-am coborît de pe stîncă şi am luat-o prin pădure, pe o pantă foarte abruptă.

— Folosiţi cu încredere frîna de mînă! comandă Zoli. Şi chiar cea de spate...

Picioarele se afundau şi lunecau pe stratul de frunze putrede de anul trecut. Trebuia să te prinzi cu mîna, sprijinindu-te din trunchi în trunchi. În fine am dat de cărare şi drumul continuă mai calm. Făcurăm o pauză pentru prînz, sub nişte fagi falnici. Valentina puse radioul

ca să ne verificăm ceasurile, amănunt important într-o expediţie serioasă ca a noastră. Vocea crainicului sună ciudat în această pustietate: „A fost ora treisprezece!...“.

Comisia cu itinerarul avu o şedinţă şi hotărî să facem o mică abatere de la drum şi să vizităm în după-amiaza aceea o localitate care se afla cam la patru kilometri depărtare, comuna Rotunda, interesantă din multe puncte de vedere. Auzisem cu toţii despre ea, nici unul nu fusese însă pe acolo. Ştiam că sub Rotunda şerpuiau subteranele unor străvechi mine de sare, închise demult. Apa lărgise, spălînd sarea, unele galerii, ducînd astfel la prăbuşiri, adevărate cataclisme ce înghiţiseră odinioară uliţe întregi. Pe loturile acelea se formaseră cîteva lacuri sărate cu efecte miraculoase în privinţa reumatismului. Deşi nu sufeream de reumatism, lacurile ne atrăgeau.

Am ajuns deasupra Rotundei pe la trei după-amiază, şi am văzut cele trei lacuri. Cel din mijloc era cel mai mare şi mai adînc şi apa lui se păstra totdeauna călduţă. Am coborît de-a dreptul, ignorînd potecile şi drumurile. Se aflau acolo chiar şi trei cabine. Lîngă cabine staţionau două motociclete din Braşov. Posesorii motocicletelor se aflau în mijlocul lacului şi jucau şah acolo. Pentru a sta în apă nu era nevoie să faci nici o mişcare: apa te ţinea singură. Era foarte sărată. Dacă băgai piciorul mai adînc dădeai de un strat de apă aproape fierbinte.

Cîţiva copilaşi urlau pe mal nu ştiu ce, goi puşcă, în timp ce mamele lor tăiau roşii şi pregăteau gustarea la umbră. Ne-am dezbrăcat într-o secundă. Apa era foarte plăcută. Ne-am apropiat înotînd cu grijă, să nu ne sărăm ochii, de cei doi şahişti ca să chibiţăm. Erau doi bărbaţi nu prea tineri, stăteau în poziţie verticală de o parte şi de alta a şahului ce plutea pe o scîndură. Păreau cu totul

absorbiţi, pun pariu că uitaseră unde se află. Goar îmi şopti că negrul pare-se stă ceva mai bine: are cal şi nebun contra turnului. M-am depărtat înotînd foarte încet pe spate. Nu dispreţuiesc şahul, dar nici chiar aşa... Deasupra lacului doi ulii se învîrteau foarte sus. Dincolo de malul înalt vedeam case, printre nuci mari, rotunzi. Acolo începea comuna. Zoli înotă după mine, în timp ce Goar rămăsese în preajma şahiştilor. Fetele se bălăceau lîngă mal; deşi era imposibil să te îneci acolo, chiar să vrei, nu îndrăzneau să vină spre mijloc. Apa era sărată ca o mie de draci – cînd am ieşit şi ne-am uscat am rămas cu dungi albicioase pe tot corpul. Din fericire, un izvor curgea în preajmă, cu apă limpede şi rece. Ne-am spălat acolo de sare şi am pornit să vedem comuna, într-un loc se ridica hotelul pentru turişti. Era aproape gata. Clădirea pretenţioasă distona cu restul căsuţelor, dar cineva ne spuse că acolo se va ridica un şir întreg de blocuri, pînă la lacurile sărate. Rotunda, vechea aşezare minieră, urma să se transforme într-o staţiune balneoclimaterică. Nici un reumatism nu rezista băilor în apa aceea.

Ne-am oprit la o grădină de vară şi am consumat şase ţapi de bere. Ţapii erau foarte vechi, se mai vedea pe sticlă: *Hagg et comp.* Hagg fusese un belgian şmecher, proprietarul a peste jumătate din minele de sare de altădată. Avusese chiar şi cale ferată îngustă care ducea pînă la poarta locuinţei sale. Cînd se îmbăta, îl aduceau de la oraş cu trenuleţul.

Pe înserate, odată cu venirea primului val de răcoare, am pornit la drum. Am regăsit cărarea şi am mers încă destul demult, în timp ce se întuneca. Pătrunserăm iarăşi în împărăţia absolută a codrilor. Luna plină ieşi deodată şi ne lumină calea. Acest drum avea în el ceva ireal. Eram

sfîrşiţi de oboseală, totuşi, nici chiar fetele nu propuneau să ne oprim. Prea frumos ne părea drumul acela. Înaintam unul după celălalt. În fine, *Comisia cu itinerarul* propuse să ne oprim. Am găsit un loc bun pentru popas, între două păduri, am făcut cortul, am mîncat şi ne-am culcat. Baia şi toate celelalte ne obosiseră grozav. Hotărîrăm să plecăm în zori, la cinci, şi să ajungem chiar a doua zi la locul *acela,* de care, prinşi de plăcerea drumului, aproape că şi uitasem.

6. O DISCUŢIE SAVANTĂ LA MIEZUL NOPŢII

Deodată, pe la miezul nopţii, am sărit în picioare, înspăimîntat de-a binelea, recunosc. Odată cu mine sărise şi Goar. Auzisem din nou ţipătul acela subpămîntean, de data aceasta mult mai clar, mai tare, ca şi cum ar fi venit exact de sub noi.

— Ei, ce zici? mă întrebă el.

— Ce să zic, răspunsei. Cît pe ce să mă asurzească!...

Făcurăm vreo cîţiva paşi. Privirile noastre căutau speriate împrejur. Totul era liniştit, peisajul, de o măreţie şi de un calm fără margini, părea încremenit. Începurăm să discutăm pe şoptite, căci tăcerea din jur ne apăsa. Două lucruri ni se păreau ciudate în această împrejurare: întîi, că trezindu-ne, sunetul dispărea brusc şi nu se mai repeta. Adică îl auzisem pînă acum *numai* în somn. Apoi, numai eu şi cu Goar îl recepţionasem, în timp ce toţi ceilalţi continuau să doarmă liniştiţi.

— Goar, zisei, tu crezi că există sunete pe care o ureche le-ar auzi, iar alta nu?

— Bineînţeles. Urechea unui muzician prinde infinit mai

multe sunete decît urechea mea, de pildă.

Oricum, era frumos că se dăduse pe sine ca exemplu de afon!

— Nu, nu te preface că n-ai înţeles. Eu am întrebat cu totul altceva. Să eliminăm întîi şi-ntîi din discuţie supranaturalul.

— Să-l eliminăm, aprobă Goar.

— Acum ascultă: tu crezi că ar putea exista sunete de o natură fizică deosebită decît cele pe care le auzim în general şi pe care le pot recepţiona doar anumiţi oameni?

— Pricep încotro baţi, dar problema se complică; vrei să spui *anumiţi oameni, în anumite împrejurări,* adică, în cazul nostru, în somn.

— Da, ai dreptate.

— Căci şi acum, şi data trecută, ceea ce am auzit, am auzit în somn. Dar data trecută nu mi-ai spus nimica!

— Credeam că a fost o iluzie…

— Frumoasă iluzie, care ne ridică din somn la ora douăsprezece şi optsprezece minute…

Îmi plăcea că tonul grav cu care discutasem risipise dintr-odată înfiorarea primelor momente cînd sărisem în picioare ca nişte iezi speriaţi. Acum vorbeam ca doi savanţi lucizi care nu acceptă teama considerînd că ea nu poate fi o stare naturală a omului de azi.

Deodată îmi veni o idee foarte fantezistă, dar la ora aceea, în locul acela, totul părea posibil. L-am privit pe Goar, căutînd asemănări între mine şi el. Eram amîndoi cam de aceeaşi statură, şateni, cu ochii cenuşii… Ei, dar vezi, eu nu purtam ochelari! Dar îmi mai veni o idee.

— Goar, tu parcă ai avut otită, nu?

— Am avut, în copilărie. Ceva înfiorător. De ce?

— Şi eu am avut otită!

— Ştiam. Ce-i cu asta?

Eram hotărît să-l las pe dînsul să ajungă singur pe urmele gîndului meu. Şi a priceput repede. M-a privit un timp şi deodată îşi lovi palmele:

— Măi, Victore, măi, dar asta e o idee genială! Vrei să spui că blestemata de otită a provocat unele modificări în auzul nostru în urma cărora putem auzi anumite sunete, neinteligibile pentru alţii? Eu, pînă acum, ştiam doar că în urma ei am rămas cam afon...

— Ideea mea nu-i chiar atît de nouă, am zis. Au mai fost cazuri cînd boli sau accidente au provocat diferite anomalii ale simţurilor. Am citit undeva despre asta.

— Dar de ce am auzit doar *în somn* sunetul acela?

— Încă un mister...

— Poate că-l vom auzi şi treji. Sau poate nu-l vom mai auzi deloc, şi cu timpul ne vom convinge că, de fapt, n-a fost nimic...

— Ascultă, Victor, zise el, mai există o posibilitate. Mi se pare că ştiinţa n-a elucidat încă toate problemele legate de somn. Încă nu se ştie ce anume din om *doarme* cu adevărat şi ce rămîne de *veghe...* Poate că doar acel simţ ce rămîne de *veghe* în timpul somnului poate înregistra anumite sunete, altfel neauzibile...

— Sîntem încă nişte copii neştiutori, am zis. De-ar fi cu noi măcar o duzină de academicieni bărboşi...

— Păcatul e că academicienii nu prea înnoptează în munţi. Nu ne putem bizui decît pe forţele noastre...

— Care-s foarte mici.

— Dar pot deveni mari. Eu în orice caz îmi notez locul acesta.

Ne-am culcat, somnul însă nu mai venea.

— Victor, dormi? şopti după un timp Goar.

— Nu pot!

— Haidem să mai dăm o raită prin împrejurimi.

Ne-am ridicat iarăşi amîndoi. Ceilalţi continuau să doarmă duşi.

— Strecoară-te în cortul fetelor, îmi şopti Goar, şi ia radioul, încet, să nu le sperii.

Am ridicat uşiţa cortului şi m-am strecurat înăuntru. Fetele dormeau, strînse una lîngă cealaltă. Drăcuşorul stătea pe partea dreaptă, cu palma sub ureche. Părul îi căzuse pe frunte. M-am aplecat s-o sărut pe obraz, dar n-am îndrăznit să-mi apropii buzele decît la cîţiva centimetri, şi am sărutat aerul. Apoi am ieşit cu radioul.

După ce ne-am îndepărtat puţin, i-am dat drumul. O muzică îndepărtată sună în preajma noastră cîteva minute. Apoi l-am stins: dacă se auzea iar sunetul acela? Mergeam încet, cu urechea la pîndă, apoi ne-am oprit şi am continuat discuţia încă multă vreme. Cînd ne-am întors în tabără se simţea apropierea zorilor. De data aceasta am adormit. La ora cinci Zoli dădu semnalul trezirii. Primele cuvinte ale lui Goar fură:

— Aţi auzit ceva prin somn?

Nimeni, în afară de mine, bineînţeles, nu auzise nimic. Goar mai întrebă:

— Care din voi aţi suferit de otită?

Nici unul. Goar îmi aruncă o privire.

— Ce-i, Goar, ai temperatură? Vrei o sulfamidă, poate? întrebă Zoli.

— Tu nu vorbi pînă nu-mi ceri audienţă! se supără Goar.

7. DIN NOU AMINTIRI. APARE „IEPURAŞUL”

— Ştii, îmi şopti Goar, se prea poate ca semnul de întrebare de pe hartă să fie în legătură cu ceea ce am auzit noi în noaptea trecută...

Gîndul acesta îmi dăduse şi mie ocol de cîteva ori. Ei, dar semnul de întrebare nu se afla în locul unde auzisem noi acele sunete stranii.

Ne găseam pe o pajişte îngustă, prin marginea căreia trecea un pîrîu. *Comisia cu aprovizionarea* pregătea gustarea de prînz, în timp ce *Comisia pentru păstrarea preţioasei hărţi,* adică eu, despăturea harta şi o întindea pe lespezile din apropierea apei.

— Le-ai spus ceva celorlalţi? mă întrebă Goar.

— Hm, nu. De altfel nici nu ne-ar crede.

— În orice caz, deocamdată, tăcere. Fetele s-ar speria. Ştii tu, Victor, la ce mă gîndesc?

— Habar n-am!

— Că de fapt n-a fost nimic.

M-am îndreptat de spate şi l-am privit. Harta era între noi, la picioarele noastre, bine întinsă. Goar mă privea şi el, zîmbind dintr-un colţ al buzelor. Avea un aer uşor nedumerit.

— Oare poţi pune bază pe ceea ce auzi în somn? întrebă el.

— Să-l luăm pe Zoli drept judecător, am propus eu.

— Bine. Cinstit e, la drept vorbind, ca şi dînsul să fie la curent cu toată afacerea asta.

— Zoli, vino aici, strigai eu.

— N-am timp!

— Vino imediat! Lasă că fetele pot pregăti şi singure masa!

Zoli se apropie de noi, privindu-l cînd pe Goar, cînd pe mine.

— Aveţi un aer al dracului de sumbru, zise, pufnind în rîs.

— Poftim! bufni Goar. Ai cu cine vorbi!

— Haide, haide, ce s-a întîmplat? Vorbiţi!

Goar trecu între noi, ne luă de braţ şi făcurăm cîţiva paşi.

— Ascultă, Zoli, făcu academicianul Goar, caută să fii serios măcar trei secunde.

— Una... două... trei... numără Zoli. Gata. Am fost.

Goar continuă:

— Ascultă ce s-a întîmplat şi dă-ţi şi tu cu părerea: de două ori, în timp ce dormeam, eu şi cu Victor am auzit, ori ni s-a părut că auzim, un sunet sau un glas... Ceva ca un ecou care creşte şi descreşte...

Zoli se opri:

— De aceea întrebai tu mereu dacă n-am auzit ceva?

— Da.

Zoli ridică o sprînceană. Ne aruncă o privire neîncrezătoare.

— Asta s-a întîmplat, explicai eu, prima dată în poiana unde am jucat fotbal, iar a doua oară în noaptea trecută.

— Vreţi să vă bateţi joc de mine, nu-i aşa?

— Nicidecum. Vorbim foarte serios, rosti Goar.

Zoli rămase gînditor. Apoi vorbi:

— Ei bine, dacă nu vreţi să rîdeţi de mine aflaţi că şi eu am impresia că acestea-s nişte locuri cam dubioase. Nu ştiu cum naiba să vă explic, dar de cîteva ori am trecut prin nişte stări ciudate...

— Adică?

— Ba mă simţeam foarte puternic şi odihnit, ba abia mă tîram de oboseală. Parcă aş fi trecut prin nişte cîmpuri de forţă... Dar n-am dat importanţă faptului.

— Vorba e, ce facem? zisei eu.

— Mergem mai departe, pînă la locul *acela* de pe hartă. Poate acolo se vor lămuri unele lucruri...

— Eu sînt de părere că... începu Zoli, cînd ne întrerupseră ţipetele fetelor:

— Harta, băieţi! Harta!... Harta!

Harta noastră plutea repede la vale pe apa de cleştar a pîrîului! O dusese vîntul, încet, încet, în timp ce noi discutam.

— O sută de mii de caracatiţe! strigă Zoli şi toţi ne repezirăm, dar era prea tîrziu. Un val răsuci harta noastră, care se dădu la fund pentru a reapare un minut mai tîrziu jos de tot, printre stînci, unde nu mai puteam ajunge.

Iată cum o întîmplare stupidă era gata să ne compromită expediţia. Partea proastă era că în munţi poţi să te rătăceşti foarte uşor printre cărările ce se bifurcă şi se întretaie. Or pe harta bunicului existau indicaţii precise, la fiecare bifurcare o săgeată sub care scria *pe aici.* Se pare că şi bunicul meu avusese de gînd să revină în acele locuri. Îşi notase drumul cu multă minuţiozitate, lucru pe care nu-l făcuse pe celelalte hărţi ale sale, unde nu existau nici săgeţi, nici indicative *pe aici.*

Problema aceasta o dezbătusem demulte ori, ajungînd la concluzia că bătrînul nu apucase să revină acolo unde ar fi vrut. Zoli lansase ipoteza că poate se şi cam temuse să revină acolo, eu însă i-am tăiat-o: un marinar nu se teme de nimic. Nu admiteam să fie pus la îndoială curajul bunicului meu!

Mîncam în tăcere, amărîţi, şi nimeni nu scotea o vorbă. Pierdusem harta. E adevărat că nu ne aflam prea departe de locul *acela,* dar tocmai începeau nişte bifurcaţii complicate şi traversări peste cîteva piscuri însemnate cu

o linie albastră.

Valentina deschise aparatul de radio şi auzirăm cotele apelor Dunării. Asta ne mai lipsea!

Am pornit-o mai mult la întîmplare, şi la orice întretăiere de cărări aveam lungi discuţii. Destul de abătuţi ne oprirăm pe seară între două culmi, pe alocuri golaşe, pe alocuri împădurite. Era cam frig şi cerul părea foarte aproape. Stelele clipeau ca nişte focuri pîlpîitoare, răsfrînte pe un ocean de gheaţă. Fetele, moarte de oboseală, n-aveau putere nici să mai vorbească, ele care nu tăceau o clipă, şi nici noi nu ne puteam lăuda că stăm prea bine. Drumul se lungise peste aşteptări. Se punea întrebarea: unde e locul *acela?* Căzurăm de acord că trebuie să fie, probabil, undeva dincolo de culmea sub care ne ridicaserăm tabăra. Goar susţinea că pe hartă semnul de întrebare se afla dincolo de munte şi de încă un pîrîu. Zoli însă îl contrazise; după părerea sa semnul de întrebare se afla în partea asta a pîrîului. Eu, ca să fiu sincer, nu-mi aminteam deloc. Vedeam harta în faţa mea ca prin ceaţă, îmi aminteam doar de unele porţiuni ale drumului şi eram furios că nu studiasem cu atenţie itinerarul în aşa fel, ca să-l memorez. Îmi părea foarte rău de hartă, era ultima amintire ce-o mai aveam de la bunicul meu, bătrînul marinar.

Ne-am culcat după o cină foarte tristă, cea mai tristă de pînă atunci. Dar cum se întîmplă uneori, oboseala prea mare te împiedică să dormi. Stăteam pe spate mai mult cu ochii deschişi şi priveam cerul. Alături de mine Zoli începu să sforăie. Goar îmi şopti:

— Victor, dormi?

— Nu pot.

— Ce părere ai?

— Stăm prost, i-am răspuns.

— Să nu ne pierdem capul! şopti el.

După cîtva timp adormi şi Goar. Auzeam respiraţia calmă a academicianului, regretînd că nu îmi vine somnul. A doua zi ar fi trebuit să fiu iarăşi în plină formă. M-am întors pe o parte şi am închis ochii. Cînd nu poţi dormi, tot felul de gînduri ciudate îţi vin prin cap. Răsar din colţuri uitate. Amintiri şi imagini pe care demult le credeai apuse. De pildă, uneori îţi aminteşti de fapte de care te ruşinezi atît de tare, că începi să asuzi, ori te cuprinde necazul că n-ai făcut un lucru la timpul lui. În seara aceea însă, îmi amintii, cu totul pe neaşteptate şi fără logică, de nişte întîmplări la care eu nici măcar nu luasem parte şi pe care mi le povestise fratele meu mai mare.

În anii războiului oamenii de pe strada noastră se ascundeau în vremea bombardamentelor în pivniţele unei clădiri imense, mohorîte şi pustii. La nivelul solului pivniţa avea nişte gemuleţe înguste cu gratii ce dădeau într-un loc viran; acolo se afla instalată o mică menajerie: un lup, o vulpe, o bufniţă, un iepure, un căprior, o sărmană maimuţă, doi păuni. Omul care se îngrijea de animale nu se ascundea niciodată în timpul bombardamentelor. Pur şi simplu nu-i era frică, ori era convins că bombele nu pot să cadă în preajma sa. Şi, în timp ce bombele explodau, el trecea de la cuşcă la cuşcă şi le şoptea vorbe de încurajare animalelor înspăimîntate. Odată însă, o bombă plesni undeva foarte aproape. Cîteva schije îl ciuruiră. Înainte de a muri el se tîrî pe la toate cuştile şi eliberă animalele. În toiul bombardamentului, iepurele, vulpea, căpriorul, lupul, maimuţa începură să alerge pe străzi. Pe urmă nimeni nu le-a mai văzut niciodată. A rămas doar bufniţa. Dresorul a murit imediat ce a deschis ultima cuşcă.

Fratele meu, care în timpul bombardamentelor stătea totdeauna la una din ferestruicile pivniţei – mama nu-l putea smulge de acolo, căci se încleşta de gratii – văzuse totul, pe dresor murind şi animalele luînd-o la goană. Primul fugise iepurele, deşi se spune că-i cel mai fricos. Ultima ieşise din cuşcă vulpea, după multă codeală...

Vedeţi, întîmplarea asta o retrăiam, deşi nu e bine spus, căci nu asistasem la ea. Urmării în gînd, fără să vreau, căpriorul şi iepurele, alergînd pe străzile pustii, printre ruine...

Apoi, m-am întors pe partea cealaltă şi alte amintiri mă năpădiră. În faţa ochilor îmi răsări imaginea drăcuşorului, care dormea în cort, la numai cîţiva paşi de mine. Cred că şi ea mă iubea puţin, deşi nu vorbisem despre asta niciodată. În timpul şcolii stăteam uneori în bancă, unul lîngă celălalt, repetînd la franceză sau la istorie. De fapt, ce era între noi? Şi ce-şi închipuiau ceilalţi despre prietenia noastră?

Îmi amintesc că odată echipa de teatru a şcolii montase o piesă în care drăcuşorul avea un rol principal – care de altfel nu i se potrivea deloc. Cu o jumătate de oră înaintea spectacolului Sina nu se prezentase încă la liceu – reprezentaţia avea loc în sala festivă, la etaj. Îngrijorată, profesoara de istorie, care era şi regizoarea spectacolului, ceru să meargă cineva neîntîrziat acasă după mica actriţă. Şi atunci toate privirile mă căutară pe mine. Victor! El să meargă! Ca şi cum era un lucru firesc să merg eu. Iar între noi, vreau să spun între mine şi drăcuşor, nu era nimic...

N-am avut ce face şi am fugit după Sina. Ce făcea dînsa? Se distra jucîndu-se cu doi pui de mîţă, unul alb şi celălalt negru. Legase un mosor de o sfoară şi nu mai putea de rîs cînd pisicile se repezeau amîndouă să-l prindă.

— Nu-i nici o grabă, mi-a zis, eu *apar* abia la sfîrşitul actului întîi!

— Îmbracă-te iute, i-am ordonat, căci Maria Tereza e foc! Aşa îi spuneam noi profesoarei de istorie, poreclă inofensivă de altfel.

Mama drăcuşorului îmi aduse o farfurioară cu miere. Obişnuitul moment de jenă, cînd stai în picioare şi nu ştii ce să spui şi simţi că te înroşeşti ca o sfeclă, şi culmea, hohotul de rîs al Sinei! Rîdea de mutra mea dezorientată. Nici n-am simţit prea bine gustul mierii, care era deschisă la culoare şi avea un parfum de salcîm ameţitor...

Cum somnul nu binevoia să vină m-am întors iar pe spate şi am privit cerul. Cerul se mai adîncise, nu părea atît de jos cum fusese în timpul serii. Apoi privirea mea coborî pe coasta muntelui, pînă la stîncile din dreptul nostru, şi deodată inima îmi îngheţă. O lumină cobora panta, apropiindu-se încet de noi.

Nu vă pot descrie ce am simţit în clipa aceea! Abia am avut puterea să mă ridic în coate. Ceea ce vedeam nu era propriu-zis o lumină, un foc sau o flacără. Nu, nu, departe de aşa ceva. Era ca şi cum cineva ar fi proiectat de sus un fascicol rotund de raze colorate cu o lanternă, căci lumina se mişca la suprafaţa pămîntului, dar deasupra sau împrejurul ei nu se afla nici o lanternă şi nimeni care să poarte lanterna.

Cum am spus, lumina aceea, ori mai bine-zis pata aceea de lumină se apropia lingînd suprafaţa solului, pietrele, apa, iarba, şi — ciudat, foarte ciudat! – în locul acela, în locul luminat, privirea *pătrundea* prin pămînt, pămîntul părea că devine străveziu ca de sticlă pînă la mare adîncime. Nepierzînd din ochi pata de lumină ce trecea acum chiar prin dreptul nostru, la cel mult cincisprezece

metri, am scuturat cu o mînă umărul lui Goar, iar cu cealaltă l-am prins de nas pe Zoli şi i-am clătinat aşa pînă se treziră amîndoi şi săriră în picioare.

— Priviţi! le-am spus. Şi în timp ce ei încă se dezmeticeau, i-am apucat de mînă şi i-am tîrît în urmărirea luminii care acum se depărta lent, descriind o curbă mare. Nu ştiu de unde picase atîta curaj pe capul meu, fiindcă de fapt inima îmi era mai mică decît un purice.

Goar şi Zoli se treziseră de-a binelea în faţa ciudatului spectacol, şi acum alergam toţi trei pe urmele petei luminoase.

— Staţi! strigă Goar.

Ne oprirăm ca înţepeniţi. În clipa aceea pata de lumină se opri şi ea.

— Să mergem încet, am zis.

Pata de lumină se urni iar din loc. Pe unde trecea lumina pămîntul devenea ca transparent, pînă-n străfunduri. N-o să mă credeţi, dar în unele momente vedeam rădăcinile arborilor şi straturile pămîntului într-un colorit fantastic, care ne lua vederea.

Ori de cîte ori ne opream, se oprea şi raza de lumină. Cînd porneam, pornea şi ea. Ne ţinea, ca să spun astfel, la distanţă. Noi însă o urmăream cu încăpăţînare, ca vrăjiţi. Încă ceva: din clipă în clipă ne simţeam ba foarte puternici, plini de o energie stranie, ba şiroiam de sudoare şi abia mai puteam păşi. Alergam pe urma petei de lumină, aşa cum aleargă filozoful pe urma ideii pierdute, fie-mi iertată comparaţia!

Din moment în moment aşteptam să mă trezesc, fiindcă ceea ce se întîmpla nu putea fi decît un vis, şi încă unul complet absurd, dar iată că nu mă trezeam. Ba încă m-am împiedicat de un ciot şi era să mă dau de-a berbeleacul, la

toţi dracii, cred că-mi rupsesem vreo două degete, căci o durere insuportabilă mă făcu aproape să leşin.

— Haide, Victor, haide! mă zoriră prietenii mei.

Dar mult mai uşor ne-ar fi fost să prindem propria noastră umbră. La un moment dat focul subpământean escaladă o stîncă şi o secundă văzurăm prin munte ca printr-un acvariu. Fu o viziune colosală, ameţitoare. Apoi totul se stinse şi ne-am pomenit la poalele peretelui înalt, stîncos, singuri, frecîndu-ne ochii.

— O sută de mii de caracatiţe! se zburli Zoli, şi de fapt altceva nici nu se putea spune. Ai văzut cum fugea de noi?

Goar îl privi. Părea că se gîndeşte.

— Nu fugea de noi, ci noi, înaintînd, schimbam unghiul de înclinare…

— Nu pricep! se înfurie Zoli.

— N-ai observat că lumina se vedea numai dintr-un anumit, unghi? Cînd fugeam prea tare dispărea, ca să reapară mai departe, sub acelaşi unghi.

— Toate acestea sînt prea complicate pentru mine. Mă retrag din ştiinţă şi mă fac fotbalist, zise Zoli furios, însă Goar parcă avea dreptate. În orice caz, merita să te gîndeşti la observaţia lui.

— Mă gîndesc că lumina aceea avea o anumită lungime de undă şi pentru a fi văzută trebuia să existe o anumită distanţă. De aici şi unghiul de înclinare… bolborosi Goar, însă ceea ce spunea era foarte neclar. În orice caz, continuă el, nu pot să accept că fugea *de noi.* Puţin îi păsa de noi.

— Atunci, cum se explică… începu Zoli tot mai furios, dar se lovi iar cu palma peste frunte. Nu, destul! Toate acestea mă depăşesc! Eu plec acasă! Chiar acum!

Dar, bineînţeles, nici nu se gîndea să plece. De altfel şi

noi eram furioşi. Teama trecuse. Cînd nu eşti singur, nu te temi, oriunde ai fi. Eram furioşi însă fiindcă simţeam neputinţa de a înţelege ce s-a petrecut.

— Am fost martorii unui fenomen optic foarte complex, zise academicianul Goar.

— Mersi, zise Zoli. Mersi că m-ai lămurit! N-o ştiam!

— Dar cum se face, întrebai eu cînd îmi mai reveni piuitul, că nimeni n-a observat pînă acum aşa ceva?

— Să-ţi explic eu, mă ţintui Zoli. Cauza e că pînă acum nebunii cu viziuni, care văd şi aud ce nu este, erau închişi în balamuc. Noi însă, trăim în libertate...

— Nu putem fi nebuni chiar toţi trei, zise Goar cît se poate de serios. Însă întrebarea pe care a pus-o Victor îşi are rostul ei... S-ar putea să fie un fenomen foarte rar.

— Iar cei care l-au întîlnit pînă acum şi-au zis că au vedenii, ca şi Zoli, şi au luat-o la fugă...

— Uite, ce e, se supără Zoli, eu n-am spus nimic de vedenii, să fie clar!

— Nu înţeleg de ce te înfurii, făcu Goar, deşi nici el nu era în apele sale.

— Ar mai fi o posibilitate: să nu-l fi întîlnit nimeni, îşi continuă Goar ideea. Şi chiar mai mult: să nu fi avut loc nimic asemănător pînă acuma.

— Ar fi o cinste prea mare pe care ne-ar face-o maica noastră, natura! sună în preajma noastră glasul supărat al Valentinei, şi în prima clipă tresărirăm. Fetele se aflau lîngă noi, la doi paşi.

— De cînd sînteţi aici?

— Hi, hi, hi, de la început, rîse drăcuşorul. Am urmărit iepuraşul împreună cu voi.

— Ce iepuraş?

— Iepuraşul, iepurele, lepus timidus. Copiii numesc

iepuraşi razele de lumină pe care le reflectă cu oglinzile cînd se joacă.

— Ăsta a fost un iepuroi, am zis.

— Şi l-a reflectat însuşi Scaraoţchi, cu oglinda lui cea mai mare, zise Zoli.

— Şi nu v-a fost frică, fetelor?

— Nouă? Era să murim de rîs cînd Victor s-a încurcat în rădăcinile alea şi a căzut...

— Frumos vă stă! Şi eu care mi-am rupt vreo cincisprezece degete cu ocazia aia!

— Să mergem în tabără, propuse Zoli. Iar mîine, înapoi acasă!

— Nici moartă! zise drăcuşorul. Nu mă mişc de aici pînă nu aflăm totul. Aşa-i, Valentina?

— Dacă băieţii se tem n-au decît să plece, făcu blonda, dispreţuitoare.

— Ha, ha, ha, rîse Goar. De unde atîta curaj pe voi?

Eram prea surescitaţi ca să ne mai putem culca. Făcurăm un mic foc în faţa cortului. Emoţiile prin care trecuserăm treziră în noi o foame grozavă. *Comisia cu aprovizionarea* făcu cinci porţii, nu prea mari, ce dispărură cît ai clipi din ochi. Focul pîlpîia cald şi mîngîietor. Era răcoare, focul însă ne încălzea. Împrejur domnea liniştea, şi cu toate că stam încordaţi, gata să înregistrăm orice, nu se mai întîmplă nimic.

— Fiindcă tot e vorba să ne facem curaj, zise Goar, propun să descrie fiecare, cinstit, cea mai mare spaimă din viaţa lui.

— Se aprobă, se aprobă, începe chiar tu, strigă drăcuşorul.

8. UN CAPITOL INTERMEDIAR

Nu vă speriaţi, n-am de gînd să vă redau poveştile de groază pe care le-am debitat fiecare din noi în noaptea aceea. Nici măcar cea a lui Zoli, foarte încurcată şi cu implicaţii – aţi ghicit – fotbalistice.

Ştiu, unii dintre dumneavoastră veţi spune poate că acord prea multă atenţie problemei fotbalului şi că Zoli al meu, veşnic cu mingea şi cu driblingul, e un tip cam schematic. Dar dacă în fiecare duminică milioane de oameni se agită în tribune, sau în faţa aparatelor de radio, iar apoi comentează ore şi zile întregi o fază frumoasă, ori sînt trişti sau chiar disperaţi că echipa lor favorită e ameninţată cu retrogradarea, ori pur şi simplu nu merge bine; dacă despre fotbal şi fotbalişti se scriu cărţi şi chiar tratate, dacă şi noi care nu sîntem jucători nici de „A“, şi nici de „B“, nici de cartier măcar, simţim o încîntare de nedescris jucînd pe picior balonul rotund, ori marcînd un gol colegului de birou, ori de strung, înseamnă că fotbalul face parte din viaţa noastră, şi dacă vrei să descrii veridic un grup de oameni nu-l poţi elimina, nu-l poţi dribla, mai bine zis.

Dar să revenim la Zoli. Este el un fel de fanatic al balonului, pe care nu-l interesează nimic altceva? Nuuu... Am insistat, cred, asupra părţilor lui umbrite. L-am prezentat ca pe un fel de băieţoi neastîmpărat şi n-am spus nimic despre timiditatea ascunsă sub purtarea lui prea voluntară, pe care şi-o impune; n-am spus nimic despre fineţea colegului meu, despre faptul că Zoli, acest înrăit fotbalist n-a jignit în viaţa lui niciodată pe nimeni. Nici despre fantezia lui nesecată, la care trebuie adăugat mult umor, n-am amintit.

Dar iată că se luminează de zi. Goar se ridică şi-şi ascunde un căscat prelung. Nu prea ne odihnisem în noaptea aceasta. În schimb avusesem o plăcută surpriză: Sina şi Valentina, de care ne temeam să nu care cumva să afle că se petrec lucruri ciudate, să nu se sperie şi să ceară înapoierea imediată, se comportaseră peste aşteptări. Mai mult, deveniseră curioase – ah, curiozitatea femeii! – şi ne-am dat seama că ne putem bizui pe ele. În primul rînd, odată cu ivirea zorilor m-am dus să cercetez locul unde dispăruse pata de lumină. Peretele stîncos ce dădea într-un fel de platou era foarte greu de escaladat. Ne-am servit de un mesteacăn înalt şi drept, care creştea acolo, şi de o funie destul de groasă pe care o aveam în echipament. Întîi, pe mesteacăn s-a urcat Zoli, suplu şi ager ca o maimuţă, avînd cu el funia. Ajunse sus, pînă în locul unde coroana începea să tremure. Aruncă funia, într-un fel anumit, cum fac alpinişti, şi prinse în laţ un capăt ascuţit de stîncă, apoi trase pînă ce coroana mesteacănului se apropie de partea superioară a peretelui vertical. Înnodă apoi capătul de funie de trunchiul mesteacănului. Acum era simplu să ajungi sus. Îl urmai eu, şi după mine Goar. Sus, pe micul platou, creşteau cîteva tufe, iarbă, altceva nimic. Nimic deosebit. Misterul petei de lumină era total: ne-am dat jos, şi aici s-a întîmplat o mică nenorocire. Goar a lunecat pe trunchi şi s-a rostogolit vreo cîţiva metri, ca un sac. În cădere îi căzură ochelarii, iar una dintre lentile se sparse. El nu păţi nimic. De ochelari nu-mi părea rău. Goar continuă să-i poarte cu o singură lentilă pe ochiul stîng.

Ne-am întors în tabără şi peste un sfert de oră porneam să trecem muntele. Speram că dincolo trebuie să fie locul *acela,* locul notat pe hartă cu semnul de întrebare.

9. PE GOAR ÎL DOARE CAPUL. SEMNUL DE ÎNTREBARE

Ajunserăm pe versantul celălalt în jurul amiezii. Goar se plînse că-l doare capul. Probabil că din cauza lentilei sparte, un ochi vedea mai bine, celălalt mai slab. Valentina muie o batistă în apă rece şi i-o puse pe frunte. Goar stătea culcat la umbră, noi, ceilalţi, ne pregăteam de masă. Ne aflam în marginea unei depresiuni, un loc pitoresc şi sălbatic. Departe se vedea o albie cenuşie, secată probabil, apa în orice caz n-o zăream. Văzduhul era albastru şi fosforescent. Goar se ridică şi luă masa alături de noi.

— Nu-ţi mai pune ochelarii, îl sfătui Valentina.

— Bine, zise Goar, dă-mi un antinevralgic.

Fata îi întinse pilula albă, rotundă.

— Ce faci, nu-l iei?

Goar zîmbi.

— Sigur că nu. Îl pun în buzunar. Aşa-mi trece precis.

— Oare unde o fi semnul de întrebare? şopti drăcuşorul.

— Tu te-ai aştepta să-l vezi crescînd din pămînt! rîse Zoli.

Expediţia se urni iar. După un ceas şi ceva atinserăm albia cenuşie prin care abia dacă mai curgea un fir de apă subţire şi străveziu. Albia era însă mult mai largă, părea că pe acolo trecuse cîndva un rîu sau un torent puternic.

Acolo ne aştepta altă surpriză: pe malul stîng creştea o vegetaţie abundentă, fagi şi brazi uriaşi, cum nu mai văzusem niciodată, în timp ce pe malul drept, pe o mare suprafaţă, nu se legăna nici măcar un fir uscat de iarbă. Doar stîncărie vînătă şi pămînt sterp, uscat, ars parcă.

Ceva mai încolo, brusc, albia torentului secat şi micul curs de apă peste care sărisem, dispăreau în pământ ca şi cînd nici n-ar fi existat. La suprafaţa solului însă, continua o fîşie aridă, stearpă, presărată cu uriaşi bolovani vineţi şi cenuşii. Iar în dreptul ei, pe partea unde ar fi trebuit să fie malul stîng, în caz că s-ar fi prelungit albia torentului, se înălţau brazi falnici, fagi şi cîte un mesteacăn ce sclipea printre trunchiurile celelalte ca o rază verticală de lumină.

După cîtva timp dispăru şi fîşia aridă, şi pîlcul de copaci uriaşi, şi intram într-un loc aproape sinistru, o pădure de stejari trăsniţi. Aici totul purta semnul luptei dintre viaţă şi moarte. Domnea o tăcere neliniştită, parcă plină de tresăriri. Nu întîlneam nici păsări, nici alte vietăţi. Unele trunchiuri, complet carbonizate, negre, stăteau ghemuite cu una sau două ramuri întinse paralel cu pămîntul, ca nişte cerşetori.

— Ăsta de aici seamănă cu un balaur, şopti Sina.

Monstrul stătea răsucit, cu zeci de ramuri pe jumătate arse îmbrăţişînd văzduhul viu şi cu altele ridicate în sus, sfidătoare, ca nişte braţe, aducînd parcă de dincolo de moarte un blestem neiertător cerului care a trimis fulgerele.

Majoritatea copacilor însă trăiau, deşi fiecare purta, fie la rădăcină, fie mai sus, sărutul focului. Într-unele trunchiuri fulgerul scobise într-o clipă vaste scorburi şi copacul mai trăia doar prin scoarţă, alte trunchiuri le despicase în două, ucigînd jumătate. Din loc în loc mai întîlneai doar buturugi aproape pierdute în pămînt, morminte ale străvechilor stejari care gustaseră cîndva cu limbile frunzelor văzduhul secolelor îndepărtate.

Multe răni cauzate de trăsnet se vindecă. Arsura neagră este eliminată încetul cu încetul, într-un deceniu,

două. Şi atunci vine iarăşi trăsnetul. Dar stejarul încăpăţînat continuă să trăiască. Iar alături, un altul mai slab, doborît de arsura nevăzută ce i-a săgetat inima, e gata să se predea. Împrejurul rănii lemnul începe să putrezească, cuprins de o lentă dezagregare. Într-o bună zi copacul moare. Frunzele atîrnă în jos fără luciu. Ramurile se întorc spre pămînt. Dacă vremea e bună şi liniştită, încetul cu încetul, înainte de a fi smulse, frunzele se răsucesc ca nişte foiţe de ţigară.

Brusc, imperiul stejarilor trăsniţi se sfîrşi.

Cu un tainic suspin de uşurare ieşirăm la lumină; deasupra ierbii înalte, printre flori de toate culorile, cosaşii, aceste vietăţi mici şi caraghioase, ca nişte fosile vii, executau adevărate zboruri experimentale, planînd pe distanţe mari şi aplecînd în cădere firele ierbii.

— Ce păstrăvi aş mai prinde cu ei, se lăudă Zoli, în glumă, bineînţeles, căci în toată cariera lui de pescar prinsese un singur peştişor, şi acela tînăr de tot şi fără experienţa vieţii. Trebuie să fii făcut dintr-o anumită stofă ca să poţi deveni un pescar bun. Impetuozitatea unei extreme nu se potriveşte cu răbdarea stoică a cavalerului undiţei.

Hotărîrăm să ne oprim, să mîncăm şi apoi să facem o discuţie în legătură cu itinerarul. Sărmanul Goar îşi puse ochelarii săi cu o singură lentilă şi nota ceva într-un carneţel. Sînt sigur că ţinea un fel de jurnal de bord al expediţiei. Zoli, care dispăruse de cîteva minute, apăru deodată, sărind într-un picior.

— Am făcut cel puţin două descoperiri! declară el păstrîndu-şi calmul, deşi în tonul său era o vibraţie triumfătoare ce mă făcu să tresar. Totuşi i-am răspuns:

— Dacă numai două, atunci nu mă deranjez!

— Veniţi, fraţilor, făcu Zoli, veniţi şi veţi rămîne cu gura: căscată.

Goar se ridică şi-şi puse carnetul în buzunar. Arăta foarte ciudat cu ochelarii lui cu o singură lentilă.

— Să mergem, zise el, Zoli a descoperit probabil fotografia, lui Ivansuc atîrnată într-un copac...

— Putem veni şi noi? întrebă Valentina, ori poate e din nou un secret?

— Poţi veni, zeiţă blondă, făcu Zoli. Ia cu tine şi nişte antinevralgice, să nu te doară capul!

— Dacă e ceva fioros, prefer să rămîn aici, zise drăcuşorul, cu toate că n-ar fi rezistat curiozităţii chiar să fi ştiut că o aşteaptă un balaur cu şapte capete în pădure.

La marginea pădurii se aflau două stînci, una mai mică, rotundă, alta zveltă şi ascuţită. Zoli se opri în faţa celei din urmă.

— Ce părere aveţi, a?

Nu vedeam nimic în afară de un melc ce urca foarte încet pe piatra goală, lăsînd în urma lui o dungă argintie.

— Într-adevăr, e un melc interesant, îşi bătu joc Goar. Un melc misterios, aş putea spune. N-o fi angajatul unei societăţi străine ce vrea să torpileze expediţia noastră?

În momentul acela însă am observat ceea ce nu văzusem pînă atunci. De emoţie aproape-mi dădură lacrimile. Fără să vreau îngenuncheai în faţa stîncii şi am început să mîngîi trupul ei rece peste care trecuseră atîtea sute de ani.

— Semnul de întrebare! exclamară aproape simultan ceilalţi.

— Da, semnul de întrebare, confirmă Zoli, grav ca un preot al Zeului-Soare.

Pe stîncă mai stăruia, cam la o jumătate de metru de

suprafaţa pământului, un mare semn de întrebare, săpat cu un obiect metalic ascuţit. Ploile, anii aproape că-l şterseseră. Muşchiul crescuse, acoperindu-l pe alocuri. Puteai trece uşor pe acolo fără să-l observi. Nu mă îndoiam că semnul de întrebare gravat în piatră corespunde cu cel de pe hartă, şi nu mă îndoiam că cel care-l înscrisese acolo fusese chiar bunicul meu. Legătura fusese făcută, expediţia atinsese latitudinea şi longitudinea propusă. E o adevărată minune cum, fără hartă, reuşisem să mergem pe drumul bun, călăuzindu-ne doar de memorie.

— Dar asta nu e tot, zise Zoli. Urcaţi-vă aici lîngă mine, şi priviţi în jos.

De pe stînca rotundă se deschidea în vale, dincolo de colţul pădurii, un tablou dintre cele mai rare, ca frumuseţe şi armonie.

— Asalt asupra colibei din vale! comandă Goar, şi o luarăm la goană. Alergam ca nebunii, printre tufişuri şi bolovani.

E drept, coliba nu se afla instalată pe nişte labe de găină şi nici unul dintre bătrînii stejari din preajmă nu avea înlănţuit de trunchi un motan vorbitor, aşa ca în poemul lui Puşkin. Nici marea nu exista, în schimb o înlocuia cu sobră demnitate codrul.

La vreo zece paşi de colibă ne oprirăm stingheriţi. Părea demult părăsită, acoperişul i se aplecase într-o parte. Bîrnele din care era făcută păreau cam putrede. Ferestrele, astupate cu crengi, ne aruncau o privire oarbă.

— Haideţi, haideţi, le-am zis, păşind înăuntru. Uşa lipsea. Deşi străveche şi apăsată de timp, coliba părea destul de trainică. Fusese durată din trunchiuri solide. Pe acoperişul de tablă mîncată de rugină creşteau muşchi şi licheni. Un drum aproape acoperit de iarbă pornea de

acolo, ducînd cine ştie unde, pe vale.

— Aici s-a făcut foc, nu demult, notă Goar, scormonind prin tăciunii din faţa intrării. Înăuntru se aflau grămezi de crengi, aduse recent, ce fuseseră folosite, în mod neîndoielnic, drept culcuşuri. Cineva vine din cînd în cînd pe aici, comentă în continuare Goar.

— Brr! făcu drăcuşorul. Cine o fi? Mai bine să nu vină.

— Poate-s niscaiva stafii, drăguţele de ele, presupuse Zoli. Să vină, vreau să văd cum arată o stafie!

Fiindcă ne lăsasem toate bagajele sus, dincolo de cele două stînci, eu, Zoli şi cu Goar pornirăm să le aducem. Pe drum ne-am oprit încă o dată în faţa semnului de întrebare. Între timp melcul ajunsese sus, pe vîrful stîncii, şi se fixase acolo, la soare.

— De-am putea afla anul cînd a trecut pe aici bunicul tău, suspină Goar.

Semnul de întrebare stătea singur, înscris pe stîncă, real şi simbolic totodată pentru toate întîmplările prin care trecusem şi pentru cele ce aveau să vină. Oare ce-l determinase pe bunicul meu să-l sape în piatră? Pentru a recunoaşte locul, poate? Avea de gînd să revină acolo? Trebuie să fi fost determinat de motive puternice... Dar, oare revenise?

Ne-am întors la colibă cu bagajele şi, imediat, *Comisia pentru stabilirea apei potabile* degustă apa unui izvor din apropiere şi o declară excelentă. De altfel izvorul era amenajat, cu trepte şi loc pentru găleţi, iar pe jos, în ierburi, putrezea un jgheab de lemn în care s-au adăpat caii sau vitele celor ce locuiseră cîndva aici.

După aceea avu loc o şedinţă generală a comisiilor întrunite în care se hotărî fixarea taberei în colibă, deşi se înregistraseră proteste din direcţia părţii feminine a

expediţiei. După suspendarea şedinţei muncirăm aproape două ceasuri: ferestrele colibei fură destupate, ca să intre lumina înăuntru, se curăţă pe jos cu nişte măturoaie improvizate din crengi, apoi aduserăm grămezi de ramuri proaspete pentru culcuşuri, iar pe ele întinserăm foaia de cort. Apoi am luat o masă îmbelşugată. Conţinutul rucsacurilor noastre, pline pînă la refuz la plecare, se cam înjumătăţise. Totuşi mai aveam provizii, doar în privinţa pîinii stăteam slab. Ne consolarăm zicîndu-ne că vom găsi zmeură şi fragi, ceea ce de altfel se şi întîmplă. După-masă, frînţi de oboseală, ne-am propus un somn bun. Fetele îşi aveau culcuşul într-un colţ, noi băieţii în alt colţ.

— Sper că vom dormi liniştiţi, zise Goar.

— Categoric. Ne păzeşte de rele semnul de întrebare.

— Şi dacă vin stafiile foştilor locuitori ai colibei? întrebă Sina.

— Şi dacă vine vreun balaur cu şapte capete? zise Zoli.

— Şi dacă această colibă o ia razna şi începe să zboare? zise Valentina.

— Şi dacă...

Am adormit fără să mai aud următoarea întrebare.

10. COLOANA MISTERIOASĂ DE CIFRE

Ce plăcut e să călăreşti pe un cal de şah, de-a lungul unui cîmp uriaş presărat cu pătrăţele albe şi negre, mai ales cînd asta se petrece în vis!

Ce straniu, visele demulte ori n-au nici o legătură cu realitatea imediată. Pe mine şahul nu prea mă pasionează şi-l joc doar cu ceva mai bine decît un papuc, şi cu toate acestea visul acesta ecvestru îmi revenea deseori, în cele

mai ciudate variante. Odată chiar jucam şah cu însuşi „omul invizibil “ al lui Wells, eu bineînţeles călărind pe unul din bidiviii mei, iar *el* comod aşezat pe o tură, picior peste picior şi cu ţigara în gură. Deşi era invizibil eu îl vedeam foarte bine, şi pînă la urmă i-am dat un mat răsunător.

N-am dormit prea mult de data aceasta, totuşi Goar se trezise înaintea mea şi l-am surprins privind fix într-unul din colţurile colibei. Coliba aceea era construită foarte simplist, întîi şi întîi fuseseră bătuţi în pămînt patru trunchiuri, iar apoi alte trunchiuri fuseseră bătute orizontal, în chip de pereţi. Totuşi observai că trunchiul spre care privea Goar era de trei ori mai gros decît toate celelalte.

— La ce te uiţi, Goar?

— La ce te uiţi şi tu. Trunchiul acela e mult mai solid decît toate celelalte. Şi în acelaşi timp, mult mai vechi.

Am căscat, m-am întins şi apoi am întrebat într-o doară:

— Ce te face să crezi?

— L-am cercetat. E lemn de stejar şi e aproape putred. Poartă tot felul de urme pe el... Am impresia că a servit la susţinerea altor cîtorva colibe, în afară de aceasta. Toţi ceilalţi stîlpi nu-s bătuţi în pămînt, pe cînd acela da, şi încă foarte adînc, aşa am impresia. Şi-n afară de asta...

— Ce mai e?

— Aproape nimic.

Fetele, care se treziseră şi ele înaintea mea, intervenirăîn discuţie:

— Goar a descoperit o coloană misterioasă de numere pe trunchiul acela, zise Valentina.

— Un nou semn de întrebare se iveşte, se încruntă drăcuşorul. Zoli intră cu mingea sub braţ. Văzu mutrele

noastre grave.

— Ce s-a întîmplat? Aţi găsit vreo comoară?

M-am apropiat de străvechiul trunchi, ciuruit de carii, din colţul colibei. Ca să văd mai bine am aprins lanterna pe care n-o utilizasem aproape deloc pînă acuma. Cifrele pe care le observase Goar din întîmplare (îşi pusese pantofii acolo în colţ, apoi, trezindu-se, se aplecase să-i şteargă puţin de praf) fuseseră arse cu fierul roşu, cu o daltă, pare-se, adînc în lemn, ca să rămînă cît va rămîne el, la mari intervale de timp una de cealaltă, şi aproape fiecare de altă mînă, căci numerele nu semănau deloc unul cu celălalt.

— Par a fi mai mult nişte date, zisei eu. Cifra cu care se deschide coloana sus e 1745. Urmează 1763 şi celelalte.

— Poate că n-a avut ce face într-o seară proprietarul de altădată al colibei şi s-a apucat să facă socoteli, presupuse Zoli, dar tot el se contrazise: Nu, aceste date par a fi scrise aici de-a lungul mai multor generaţii...

— Poate au notat anii cînd li s-au născut copiii, opină Valentina.

— Sau cînd au murit bătrînii...

— Sau cînd a scos cloşca mai mulţi pui...

— Sau cînd s-a arătat vreo cometă.

— Nu, zise Goar, chestia cu cometa nu se potriveşte. Victor, ia dictează-mi cifrele alea!

I le dictai după cum urmează:

1745
1763
1817
1853
1871
1925

Academicianul le notă cu grijă în celebrul său carneţel. Era pe înserat, tocmai ora potrivită pentru facerea focului. Cum dormiserăm zdravăn după-masă, eram odihniţi şi făceam o gălăgie parcă am fi fost o sută şi nu cinci. Plecarăm toţi în pădure să culegem uscături. Fagii stăteau în amurg uriaşi şi neclintiţi. Deasupra munţilor se arcuise un cer de piatră, vineţiu, mai adînc spre miazăzi, mai jos spre miazănoapte. La apariţia noastră, dintre copaci se ridică o gaie, scoţînd un ţipăt.

Ne-am întors, am făcut focul şi am cinat pe îndelete. Cutiile de conserve deschise le-am spălat la izvor şi am adus apă în ele. Zoli îşi frigea slănină după un sistem al lui. O stropea întîi puţin cu apă şi o săra înainte de a o pune pe jar.

Se făcuse noapte. În preajma colibei se aflau trei stejari uriaşi ce dominau mica poiană rotundă, străbătută de un drum de care aproape dispărut. Mai încolo, împrejur, creşteau fagi, iar mai sus brazi, în pîlcuri, alternînd cu fagii. Stejari, parcă, nu mai erau. Cineva fu de părere că cei trei din poiană fuseseră sădiţi acolo de oameni.

— Am o idee, făcu Zoli. Să facem o mică incursiune pînă la... Ei, ghiciţi pînă unde?

— Pînă-n Jamaica, zise drăcuşorul.

— Nu, pînă la pădurea trăsnită.

— De acord, zise Goar. Ideea e bună. E prea devreme să ne culcăm.

Închipuiţi-vă întreaga expediţie deplasîndu-se în lumina stelelor în direcţia acelei stranii păduri de stejari. Fiecare luase cu el cîte ceva. Zoli ducea pe umăr mingea, din cînd în cînd o arunca în sus şi apoi executa o lovitură de cap marcînd în poarta dintre doi copaci. Valentina îşi petrecu pe după gît cureluşa radioului portativ, iar Sina ţinea în

braţe o pisică de pîslă, mică şi neagră, pe care o luase în excursie ca să ne aducă noroc. În fine, eu duceam pe umăr o bîtă mare şi fioroasă, care avea să ne apere de tîlhari şi fiare sălbatice, iar Goar, tăcut, venea ultimul, mototolind în buzunar carneţelul său.

11. LUPII

Mergeam alături de Sina şi tăceam amîndoi. Cînd ne pomeneam singuri atmosfera devenea puţin încordată. Dar dacă stau şi mă gîndesc mai bine, era o încordare plină de farmec, de neprevăzut. Din clipă în clipă, aşteptam ca ea să spună ceva deosebit, iar Sina avea aceeaşi impresie, se temea că în secunda următoare voi da drumul unei afirmaţii nechibzuite şi ireversibile, dar în acelaşi timp parcă o dorea. Dar la vîrsta aceea declaraţiile de dragoste se fac foarte greu. Mergeam, cum zic, unul alături de celălalt, iar la vreo douăzeci de paşi în urmă venea Valentina, încadrată de ceilalţi doi. Goar tăcea – devenise deodată foarte gînditor – în timp ce Zoli îi povestea Valentinei peripeţiile prin care trecuse în urmă cu un an cu ocazia unei călătorii la Bucureşti.

Pe mine mă cam sîcîia grija tacită cu care se retrăgeau ceilalţi cînd eu şi cu drăcuşorul ne pomeneam alături. Dar, ca să fiu sincer, îmi părea şi bine.

— Mi-e dor de mama, făcu drăcuşorul. A rămas singură, singură... E şi vacanţă acuma, nu mai are nici ore...

Mama Sinei e învăţătoare. O femeie cu părul cărunt, cu privire impresionant de mîndră. Nu acceptase o a doua căsătorie, după ce-i murise soţul în război. Sina pretindea că procedase astfel din pricina ei, pentru a nu-i da un tată

vitreg, dar poate se înşela. Cauzele pot fi atît demulte...

Pădurea de stejari ne întîmpină tăcută. În lumina lunii şi a miilor de stele, spectacolul ne apăru şi mai copleşitor decît ziua. Valentina aşează radioul sub un trunchi complet carbonizat şi-i dădu drumul. Răsună o muzică veselă de dans. Nu pot califica în nici un fel, dar nici nu pot condamna acest mic gest frivol al unei fete din secolul douăzeci. Muzică de dans într-o pădure arsă.

Drăcuşorul aşează mîţa ei neagră lîngă radio. Zoli puse mingea de fotbal lîngă mîţă.

Am simţit deodată o furnicătură în ceafă şi fără să-mi dau seama îmi întorsei privirea. În prima clipă inima îmi îngheţă în piept. Apoi m-am liniştit. Vara lupii nu sînt periculoşi... Patru ochi de foc ne priveau. Pentru orice eventualitate, ridicai de jos bîta, încet, ca pentru a mă rezema de ea. M-am uitat încă o dată într-acolo. Animalele se aflau foarte aproape, dar fiind în umbră, nu le vedeam decît ochii. Ochii ardeau. Îl înghiontii pe Goar.

— Uită-te puţin în dreapta!

— Lupi! şopti el.

— Da.

— Par a fi doi...

— Da. Cred că nu-s periculoşi. Au venit să asculte muzică. Să nu-i vadă fetele.

Peste cîteva clipe Valentina se apropie de mine.

— Victor! şopti ea. Întoarce-te un pic spre dreapta... Să nu te observe Sina că se sperie.

— Sînt nişte bieţi lupi, i-am răspuns. Le-a fost dor de muzică.

Valentina se aplecă, răsuci butonul şi muzica răsună mai tare, s-o audă şi lupii. Sina veni lîngă mine şi mă prinse de mînă. Degetele ei erau reci.

— Priveşte într-acolo, Victor! Lupi! Sst, să nu-i vadă Valentina că leşină de spaimă.

Să nu mori de rîs!? Singurul care nu observase nimic era Zoli.

— Fotbalistule, i-am spus, ce părere ai despre lupi?

— Lupii, he, he, nu mai există demult, decît în poveştile vînătorilor, zise Zoli.

— Au mai rămas totuşi doi, se află la douăzeci de paşi de tine! Priveşte!

Zoli se întoarse şi amuţi.

Fie că vorbisem prea tare, fie din alte motive, cei doi lupi se îndepărtară. I-am văzut traversînd calmi un loc scăldat în plin de razele lunii. Păreau foarte mari.

Cînd pornirăm înapoi însă, lupii se iviră iar şi ne urmăriră de la distanţă pînă la colibă. Scormonirăm jarul în vatră şi peste cîteva clipe focul ardea, luminînd dintr-o parte coliba. Zoli se înarmă cu un retevei aprins şi se năpusti urlînd ca un sălbatic spre marginea pădurii, unde se opriseră lupii. Aceştia dispărură. Valentina îşi exprimă regretul:

— Păcat că i-ai gonit, era mai interesant...

— Pune o bucăţică de slănină pe foc, să-i vezi cum revin...

— Mai bine nu, zise academicianul, căci imediat ne pomenim cu o mie de fiare pe capul nostru.

— Vara lupii nu umblă în haite, zise Zoli cu un aer de cunoscător.

Nu l-am contrazis ştiind că tatăl său îl luase demulte ori cu el la vînătoare.

Goar îşi scoase carneţelul şi-l frunzări la lumina focului. Se opri la fila în care se afla notată coloana de numere.

— Şi eu cred că e vorba de ani, murmură el. Anul

1745... Anul 1763... Anul 1817... Ce s-ar fi putut întîmpla atunci?...

12. PRIMUL JURNAL DE NOAPTE

Pe la ora zece şi ceva, în timp ce ascultam buletinul sportiv, lupii se iviră iar. Stăteau neclintiţi la marginea pădurii şi ne priveau.

— Sărmanii de ei, îi compătimi drăcuşorul. Toată viaţa prin pădure, în frig, în zăpadă... Nici tu o ceaşcă de cacao fierbinte, nici tu un pătuc cald, un filtru...

— O oră de franceză, interveni Zoli.

— Un meci de fotbal, completai eu.

— O partidă de şah la club, o excursie, o ţigară, zise Goar.

Apoi fetele se duseră la culcare. Radioul rămase cu noi.

— Măi fraţilor, am zis, vouă nu vă e un pic de frică, aşa, uneori? Dar să fiţi sinceri!

Goar dădu din cap, afirmativ:

— Mie da. Nu prea tare, totuşi...

— Lupii ne mai lipseau! şopti Zoli.

— Vorba e că la noapte trebuie să facem de pază, pe rînd. Să nu se stingă focul. Paza bună trece primejdia rea. De acord?

Goar avea dreptate. Traserăm la sorţi, după un lung şi fioros ceremonial, cu bilete. Primul am căzut eu de planton, de la zece şi jumătate, pînă la douăsprezece şi jumătate. Al doilea era Zoli, pînă la două şi jumătate şi ultimul Goar, pînă la patru jumătate cînd se făcea zi.

Ne permiserăm cîte o ţigară din pachetul pe care Goar îl păstra pentru ocazii deosebite. Ocazia deosebită se ivise:

lupii. Ne-am dus toţi trei la izvor şi ne-am spălat pe dinţi, sfidînd astfel primejdiile şi misterele ce ne înconjurau.

Apoi, în faţa colibei am rămas doar eu. Aveam un creion şi cîteva foi albe pe care, conform înţelegerii, trebuia să notăm în amănunt cele petrecute în timpul veghii fiecăruia. Ocupaţia aceasta de altfel era menită şi să alunge somnul bietului planton, rămas singur, copleşit de noapte. M-am instalat bine lîngă foc, cu spatele la peretele colibei. Aveam la îndemînă bîta şi un maldăr serios de vreascuri pentru alimentat focul. Mai aveam pe mînă şi ceasul lui Goar. Pe genunchi îmi pusesem o scîndură, iar pe scîndură foile. Să vină inspiraţia! Citez din acest jurnal de noapte.

„Ora zece, patruzeci şi trei.

Din colibă se aude primul sforăit. După timbru, care e mai mult de bariton, şi după intensitate, care e în crescendo şi descrescendo, cu unele variaţiuni în gamele superioare, bănuiesc că e un sforăit de mare fotbalist, iar după modulaţiunile iuţi, ce aduc cu o alergare pe marginea terenului, terminată cu o minge paralelă cu poarta, nu poate fi decît sforăitul unei extreme. Deci, ca să scurtăm povestea, e sforăitul lui Zoli.

Ora zece, cincizeci şi unu de minute.

Ochii de lup au apărut iarăşi la marginea pădurii, de data aceasta mai aproape, chiar în faţa mea. Sclipesc ca nişte tăciuni în întuneric. Uneori au o sclipire verde.

Ora unsprezece.

Oare ce visează Zoli? Sforăitului său i s-a adăugat un altul, mai discret, mai reţinut, al lui Goar. Academicianul nostru are un somn calm şi paşnic. Mă cuprinde şi pe mine somnul. Ca să scap de el mă ridic şi fac gimnastică la lumina focului. Apoi mai pun nişte crengi pe jeratic.

Noaptea e nespus de senină. De cînd am plecat în excursie cred că n-am văzut nici un nor.

Ora unsprezece, treizeci.

Nimic nou. Mai am un ceas. Lupii au dispărut. S-au dus şi ei la culcare, ce naiba, doar n-o să ne pîndească toată noaptea! Oare cum doarme un lup? Are vise?

Miezul nopţii (după ceasul lui Goar).

Mi s-a făcut foame. Totdeauna păţeşti astfel noaptea, cînd nu dormi.

A început o nouă zi. Lupii nu se văd. Împrejurul taberei e linişte. Mai am douăzeci şi opt de minute.“

13. PRIMELE CONCLUZII

La fix douăsprezece şi jumătate mă duc să-l trezesc pe Zoli. Nu e o operaţie simplă. Ilustra extremă se întoarce pe partea cealaltă. Cu greu izbutesc să-l ridic. Se freacă la ochi buimac, se ridică mormăind. Mă culc şi adorm imediat.

„Ora douăsprezece şi treizeci şi trei.

Preluat garda. O sută de mii de caracatiţe, ce văd aici?! Acest măgar de Victor scrie că aş sforăi. Eu! Cine vorbeşte! Abia a pus capul pe pernă şi pămîntul se cutremură de sforăitul său! *(Ca şi cum am fi avut perne cu noi! – nota mea, Victor.)* Ha, ha! Ce mai văd aici: „timbru... crescendo... variaţiuni... modulaţiuni...” Încă o sută de mii de caracatiţe, nu ştiu de unde le scoate pe toate astea!

Ora unu fără un sfert.

Minutele trec foarte încet şi mi-e un somn! Fiecare minută e ca un cîrnat uriaş pe care timpul, sătul, abia-l mai

poate înghiţi. Iată o comparaţie care sper că-i va place lui Victor, special pentru el am scris-o.

Ora unu.

În pădure se aude ceva, dracu ştie ce. Să îndrăznească numai să apară niscaiva hoţi! Am bîta lîngă mine.

Ora unu treizeci şi cinci.

Cred că am aţipit niţel, dar nu sînt sigur. În orice caz, cînd m-am uitat ultima oară la ceas era unu şi un sfert. Au apărut lupii. Mii de caracatiţe, lighioanele acestea n-au somn deloc? Ah, de ce n-am puşca tatii la mine că le-aş servi un somnifer!...

Ora două.

Am făcut un pic de „tehnică" cu mingea. Am mai alungat somnul şi pe lupi cred că i-am speriat, fiindcă nu-i mai văd. Fraţilor, părerea mea este că excursia-i un lucru bun, dar ar fi cazul s-o întindem şi către casă, ce părere aveţi? Eventual mîine mai putem sta, poate mai dăm de vreun mister, ei, dar poimîine...

Ora două şi douăzeci.

Na, că lupii s-au întors. De fapt şi ei sînt un mister. Două mistere, că-s doi. Ce-ar fi să încep a urla la ei?

Semnul de întrebare pe care l-am scris mai sus îmi aminteşte de cel de pe stîncă şi de toate celelalte... Nu pot să zic decît: hm! La urma urmei, eu nu sînt explorator. E drept că ar fi interesant să găsesc dezlegarea cîtorva mistere, dacă n-ar fi atît de greu. Prea multe ştiinţe trebuie să ţii în degetul mic, prea mult trebuie să *toceşti...* Asta e tot ce am de spus şi mai adaug: o sută una mii de caracatiţe!".

„Ora două, treizeci.

Preiau de la Zoli serviciul. În timp ce dormeam am auzit

iarăşi *ceva.*

1745–1763–1817–1853–1871–1925. Hm! Interesant!...

Ora patru, treizeci.

S-a luminat de ziuă. Mă duc să mă mai culc puţin.

Goar.”

Aici se termină jurnalul primei nopţi petrecute în locul *acela.* Din rîndurile sale, cam încîlcite, reţin două lucruri: că afurisiţii de lupi au stat în preajma noastră mereu, cu excepţia unor mici intervale, cînd mergeau şi ei să ia probabil o ţuică sau un şpriţ. Al doilea, că Goar a auzit iarăşi în somn (probabil în timpul schimbului meu) acel sunet suspect. Eu n-am auzit nimic, şi nici ceilalţi. Să fie asta o confirmare a faptului că acel glas ori sunet poate fi auzit doar în timpul somnului, şi doar de anumiţi oameni?

Ar mai fi de notat, în paranteză, că Zoli şi-a exprimat prin scris o dorinţă pe care n-a îndrăznit să ne-o comunice verbal, mai bine zis a pus o întrebare: n-ar fi cazul să luăm drumul înapoi?

Proviziile noastre sînt cam pe sfîrşite şi oricum, nu mai putem rămîne mult. Ne aşteaptă, vai, pregătirea pentru examen!

Dimineaţa, în timp ce mă spălam la izvor, din buzunar îmi lunecă un mic carneţel în care ţineam buletinul şi poza drăcuşorului. Zoli ridică buletinul, carneţelul şi poza şi mi le dădu, fără să spună nimic. Cît tact din partea lui...

Goar îşi ştergea unica lentilă a ochelarilor cu o grijă demnă de nişte ochelari întregi. Şi-i puse apoi pe nas şi o luă înainte pe cărare. Noi doi veneam în urma lui.

— Goar, strigă Zoli, mai lasă dracului mutra asta de pensionar!

— Cu ce ţi-a greşit mutra mea? făcu academicianul,

iritat.

În tabără, la foc, fetele pregăteau cafeaua. Amîndouă erau mari specialiste în această privinţă, şi ştiţi cum se întîmplă cînd se întîlnesc mai mulţi specialişti, treaba nu merge bine. De aceea, cafeaua o pregăteau cu rîndul, azi Sina, mîine Valentina. Cafeaua pregătită de drăcuşor mi se părea cu o idee mai bună, dar aici poate că sînt subiectiv.

Înaintam fiecare cu ceşcuţa sa, iar una din fete turna cu grijă cafeaua, ca şi cum ar fi fost aur lichid.

14. SE IVEŞTE O „PĂLĂRIE”

Nu departe de tabără redescoperirăm iar albia torentului secat. Apărea brusc de sub un perete stîncos, deasupra căruia atîrnau oblic cîţiva brazi parcă gata, gata să se prăbuşească la cea mai mică adiere. Un fel de peşteră se formase acolo, dar nu era adîncă. Cursul subţire de apă izvora chiar în locul acela, şi dispărea cam o sută cincizeci de metri mai jos, într-un crîng, unde de altfel se întrerupea şi albia aceea ciudată, mărginită într-o parte de copaci uriaşi, iar în cealaltă parte de o porţiune stearpă, arsă parcă de un formidabil incendiu în urma căruia şi pămîntul devenise neroditor.

Era exact ca şi dincolo de crîng, unde aceeaşi albie se ivea iar pe o mică porţiune, numai că aici contrastul părea şi mai violent. Pe partea stîngă brazii şi fagii crescuseră uriaşi, iar între ei se ridica o vegetaţie deasă, de netrecut, ca un zid. Pe partea cealaltă se aflau cîţiva copaci uscaţi, schimonosiţi, atinşi parcă de o molimă neiertătoare. Contrastul acesta ne lăsă iar cu gura căscată.

M-am aşezat pe un bolovan, iar lîngă mine s-a aşezat

drăcuşorul.

Pe bluza-i albastră înainta încet o buburuză roşie. Am prins-o în palmă. Insecta continua să înainteze încet. Cînd ajunse pe vîrful degetului mijlociu îşi desfăcu deodată aripile şi zbură. Sina ridică ochii la mine. Erau negri şi limpezi.

— Ai văzut cum zboară? Noi de ce nu ştim să zburăm?

— Noi în schimb avem avioane. Şi maşini şi biciclete...

— Dar nu ştim să zburăm...

— În schimb avem teatre, poeţi...

— Dar n-avem aripi!

— În schimb avem terenuri de fotbal, radio, muzică de dans...

— Ce folos, dacă nu ştim să zburăm?

— Trăim mai mult. Facem invenţii... Ridicăm oraşe!...

— Tu nu mă înţelegi, Victor. Ceea ce opui tu zborului e perfect real, dar e cu totul altceva. Omul ar trebui, pe lîngă toate cîte le-ai înşirat tu, să şi poată zbura. Am dreptate, Valentina?

— Hei, hei! strigă Zoli din vîrful copacului în care se suise.

— Ce-i, Zoli? Cum e acolo sus?

— Bate un pic de vînt, de la stînga spre sud...

— Fetelor, zise Valentina, deşi de faţă erau mai mulţi băieţi decît fete, iar dintre acestea una era de fapt un drăcuşor. După ce mă mărit să facem iar o excursie aici, cu tot alaiul. Şi noi toţi, bineînţeles.

— Nu e cazul, replică Goar.

— De ce?

Goar o privi, apoi zise pe un ton acru:

— În primul rînd pentru că te vei mărita, bineînţeles, cu un tip căruia ideea ta i se va părea cel puţin stupidă, şi

care te va ţine încuiată în casă, şi-ţi va fixa un program de plimbare o dată pe săptămînă, pînă la soacră şi înapoi...

Valentina bătu cu pumnii în pămînt. Ochii i se umplură de lacrimi.

— De ce, de ce, de ce spui că mă voi mărita cu un tîmpit? Sînt eu atît de proastă?

— Nu, dimpotrivă... Fetele deştepte au totdeauna ghinionul de a se îndrăgosti de tîmpiţi...

Valentina izbucni în lacrimi. Goar se îndepărtă. Am fugit după el.

— De ce jigneşti fata? Ce ţi-a făcut?

— M-am plictisit să o tot aud vorbind de măritiş... bufni Goar. Toată ziua numai despre asta...

— Dacă eşti gelos, n-ai decît s-o iei tu de nevastă, i-am spus, mirat eu însumi de propria-mi înţelepciune.

— Prostii! zise Goar. Sîntem încă nişte copii. Am avut norocul de a da peste nişte fenomene stranii, unice... Ar trebui să mergem pînă la capăt... Şi ea vorbeşte despre măritiş...

— Să mergem pînă la capăt? Chiar tu spuneai că ne-ar trebui niscaiva academicieni. Singuri ce putem face?

— Academicienii au fost şi ei copii! Şi apoi, ce, vrei să-ţi rîdă în nas cînd le vei povesti, să te trimită la psihiatru? Cine ar crede poveştile noastre? Spune-mi tu, cine?

— Ai şi tu puţină dreptate. Nu era totuşi un motiv ca s-o faci pe fată să plîngă...

— Am să-i cer iertare.

Între timp se auzi iar vocea lui Zoli:

— Alo, expediţie, mă auzi? Văd ceva!

— Ce vezi? Vreun balaur?

— Nu! Balaurul vine mai tîrziu. Altceva văd.

— Ce?

— Pare a fi o pălărie...

— Numai o pălărie? Dar omul unde-i?

— Nu ştiu. Poate a rămas în urmă...

— Ce prostie-i asta? Cum poate veni o pălărie singură?

— Ei, nu-l cunoşti parcă pe Zoli? Hei, cosmonautule! Ce face pălăria?

— Se apropie. Acum văd şi omul. Era sub pălărie.

— De aia nu-l vedeai!

— Probabil.

— E departe?

— Nu. La vreo doi ani-lumină.

— Vorbeşte serios.

— Trebuie să iasă imediat din pădure şi-l vedeţi şi voi.

Zoli se dădu jos din copac, agil ca o maimuţă.

— Cine o fi? se îngrijoră drăcuşorul.

— Ambasadorul stăpînului acestor ţinuturi! proclamă Valentina.

Zoli o aprobă:

— Ne invită la un mare ospăţ, laolaltă cu ceilalţi zmei şi balauri de prin împrejurimi.

Din pădure ieşi într-adevăr un om. Venea fără grabă pe cărare. Purta haine verzi, de brigadier silvic, iar pe umăr o puşcă.

— Să numim repede o *Comisie parlamentară,* am propus eu.

— Preşedinte: Goar, zise Valentina, dar se vedea că supărarea îi trecuse.

Pădurarul ne văzu şi se îndreptă spre noi.

— Ziua bună, poftim! ne salută oprindu-se şi cercetîndu-ne cu ochii mici şi pătrunzători.

15. MOMEALĂ PENTRU BALAUR

Pădurarul îşi rezemă arma de peretele colibei, scoase din taşca sa de piele tutun şi foiţă şi-şi răsuci o ţigară.

— De eraţi ieri seară cu noi aţi fi avut ocazia să împuşcaţi doi lupi, zise Zoli.

Omul îl tăie pe Zoli cu o privire scurtă, parcă ironică.

— Nu cred. Nu prea sînt lupi pe aici, vara.

— Nu vreţi să mîncaţi cu noi? îl întrebă Goar pe pădurar.

Fetele tocmai întinseseră masa.

— Mulţumesc frumos, eu am mîncat...

Goar insistă pe un ton foarte urban:

— Ne-ar face o deosebită plăcere dacă aţi prînzi cu noi.

— Bine, zise omul şi scoase din taşca lui un borcănaş cu miere şi vreo două duzini de nuci pe care le aşeză la masa comună. Mierea avea o culoare foarte frumoasă, caldă, înmiresmată. Era chintesenţa tuturor parfumurilor unei veri însorite, cu multe flori.

Începurăm să mîncăm şi un timp nimeni nu zise nimic. Priveam pe furiş la pădurar. Mînca încet, cu multă cumpătare, sărîndu-şi neîncetat pîinea. Era un om uscăţiv, ca mai toţi cei care locuiesc la munte şi-şi petrec viaţa mai mult pe drumuri. Era greu să-i dai o vîrstă. Ar fi putut avea şi patruzeci, dar şi şaizeci.

Deodată Goar, care lăsase înadins un interval psihologic de tăcere care preceda multe întrebări, întrebări ce le pregătea în minte, o puse pe prima:

— Nu credeţi că am văzut ieri doi lupi? De ce?

Pădurarul ridică ochii şi-l cîntări. Totdeauna făcea aşa. Nu răspundea niciodată imediat. Se vedea bine că are deja o părere precisă în legătură cu presupuşii lupi, dar nu se

grăbea să şi-o spună.

— Atunci ce erau? se repezi Zoli.

Pădurarul nu-i răspunse. Goar, care-şi mai unsese o felie de pîine cu miere – din mierea pădurarului – continua să mănînce nepăsător. Apoi zise tot atît de calm:

— Ne-au urmărit ieri vreme îndelungată... Dar poate că aveţi dreptate, poate erau nişte cîini...

Pădurarul îl privi surprins.

— Da, da, zise el, răspunzînd pentru prima dată imediat, poate erau cîinii lui moş Clementi.

Nimeni nu ştia cine-i acest moş Clementi şi ce era cu cîinii săi, dar intuiseră deodată un adevăr simplu: cu acest om al munţilor nu poţi vorbi decît într-un anumit fel, potolit, şi fără a-l zăpăci cu prea multe întrebări. Mai mult să-l laşi pe el să spună ce vrea. Goar înţelesese primul acest lucru, aşa că struni nerăbdarea lui Zoli cu un semn.

Astfel discuţia continuă, cu pauze lungi, ciudate, imposibil de redat, cu clătinări din cap, mormăieli.

— Hm, da, zise Goar, se poate. Numai că prea le străluceau ochii.

În pădure se auzi ţipătul strident al unei păsări: „ki-ki-kikaaa, ki-ki-ki-kaaa!“.

— S-au sălbăticit, bietele potăi, zise pădurarul. Păi nici nu-s chiar cîinii lui Clementi, ci urmaşii lor (pauză). Că moşul a murit demult... (pauză: „ki-ki-ki-kaaa!“)... prin nouă sute douăzeci şi cinci, după ce s-a arătat ultima dată balaurul...

Stupoare... Zoli se strîmbă, Goar se încruntă, Valentina făcu o faţă speriată, drăcuşorul pufni în rîs...

Pădurarul spărgea o nucă.

În momentul acela îmi veni o idee aproape genială. Iertaţi-mă, vă rog, pentru lipsa de modestie!

Pădurarul numise anul o mie nouă sute douăzeci şi cinci. Era tocmai ultimul număr din acea misterioasă coloană de numere însemnate cu fierul roşu.

— Carevasăzică, am spus eu, cu un calm desăvîrşit, chiar moş Clementi a scris acolo în colibă, pe trunchi, data...?

Pădurarul termină de mîncat nuca, apoi mă privi:

— Te prefaci că ştii şi nu ştii nimic!

— Sigur că nu ştiu! îl înfruntai eu. Că şi dumneata le spui cu atîta greutate, ca şi cum te-ar costa un an de viaţă fiecare cuvînt!

— Poate că mă costă, ce ştii tu, mormăi el.

Îl privii pe Goar, înspăimîntat. Se părea că stricasem totul. Dar, chiar atunci, pădurarul vorbi:

— Nu-i mare lucru de spus aici. Cei din neamul lui Clementi ardeau în lemn de fiecare dată anul cînd se arăta balaurul...

— Şi toate numerele de pe grindă reprezintă anul cînd s-a arătat balaurul? întrebă Goar.

— Da.

— Şi dumneata crezi în poveştile astea cu balauri? continuă Goar. În vocea lui se simţea o nuanţă de dispreţ. De fapt se prefăcea, aşa cum mi-am dat seama ceva mai tîrziu.

Urmă iar o pauză.

— Ba, spuse în fine pădurarul, nu cred în ele fiindcă n-am văzut niciodată balaur...

— Dar cine a văzut?

— Nimeni. Moş Clementi a fugit de aici cînd a presimţit că vine balaurul. Aşa se vorbeşte. O ţigară n-ai, domnişor?

Goar scotoci repede şi scoase pachetul. Pădurarul pufăi cu plăcere.

— Şi, mă rog, cum a presimţit moş Clementi că vine balaurul? nu mai putu răbda Goar.

Pădurarul se ridică, rîse încetişor şi ciocăni semnificativ cu degetul în cap.

— Cred că toţi din neamul lui erau trăsniţi...

Deodată Goar schimbă subiectul discuţiei:

— Vînaţi?

— Nu, spuse pădurarul, pregătindu-se de plecare. În animale n-am tras cu arma asta nici un foc. În oameni am tras. Multe focuri.

— Dumneata vrei să ne sperii, zise Zoli, jucînd mingea pe frunte.

— Eu nu voi să sperii pe nimeni. Am tras în timpul războiului. În nemţi.

— Mai luaţi o ţigară, zise Goar. Mai luaţi una pentru drum.

Scotocind cu degetele aspre în pachet, pădurarul pufni de cîteva ori. Un început de zîmbet îi luminase faţa. Avea ochii cenuşii, ca eroii din Far-West, ochi cu sclipirea oţelului, dar erau veritabili.

— Şi carevasăzică aţi venit aici să prindeţi balaurul, spuse el în sfîrşit, mai mult constatînd, decît întrebînd. Ce să vă spun eu? Vă doresc noroc... Numai să nu-l călcaţi pe coadă că se mînie...

— Cine?

— Balaurul!

Omul se pregătea de ducă.

— Parcă spuneaţi că nu credeţi în poveştile cu balauri, zise Goar.

— Eu nu cred. Dar văd că voi credeţi.

— Aveţi, se vede, o părere proastă despre noi, zise Zoli, jucîndu-se cu mingea.

— Cine ştie, cine ştie, poate credem, şopti Goar.

— Ei, tovarăşe, strigă Sina. Aţi uitat mierea!

Omul se opri.

— Nu-i nimic. Mai am destulă. Folosiţi-o pe asta pentru balaur, drept momeală...

16. PURTAREA CIUDATĂ A LUI GOAR

— Goar! Hei, Goar!

Academicianul dispăruse. Eram neliniştiţi, îl căutam de aproape un ceas. Alergam prin pădure strigîndu-l neîncetat.

— Sper că nu l-au mîncat lupii, glumi Zoli.

— Sau balaurul, zise Sina.

Valentina se opri şi se înălţă în vîrful picioarelor. Întinse mîna şi ni-l arătă. La cîţiva paşi, academicianul, întins în iarbă, dormea ca un buştean. Alături zăcea celebrul său carneţel. Cînd îl trezirăm, făcu o mutră năucită şi cîteva clipe se uită la noi ca la nişte marţieni. Apoi se scotoci în buzunare după ochelari, şi-i potrivi bine pe nas, şi porni către tabără, fără să spună o vorbă, ca şi cînd nimic nu s-ar fi întîmplat. Zoli îl ajunse şi-i înmînă faimosul carneţel. „A“! tresări academicianul şi continuă să meargă.

Cînd am ajuns în tabără, Zoli tuşi prelung, privi în sus, se scărpină după ureche şi zise:

— Mă gîndesc, dragii mei, că ar fi cazul s-o pornim înapoi, către casă... Mai avem şi acolo niscaiva treabă, mi se pare...

Şi pentru a sublinia cele spuse, şută mingea în văzduh. Balonul recăzu ceva mai sus şi se rostogoli la picioarele lui Zoli, care făcu un stop de veritabil internaţional.

— Ideea merită să fie luată în discuţie, zise Valentina.

— Avem mult de învăţat, rostii eu.

Goar se ridică şi-şi împinse încăpăţînat bărbia înainte.

— Vă rog, nu... Încă nu...

Intervenţia lui, mai mult decît ciudată, puse deocamdată capăt discuţiei în legătură cu întoarcerea acasă. Totuşi, în activitatea – ca să zic aşa – taberei, domnea o oarecare amorţeală. Goar tăcea tot timpul şi nu ştiam ce se întîmplă cu el. Zoli voia să se întoarcă acasă, fetele nu ştiau nici ele ce voiau, iar eu mă chinuiam să urzesc oarecare armonie între diversele *comisii* ale expediţiei.

Veni seara, şi odată cu seara se iviră iarăşi lupii, sau mai bine zis urmaşii cîinilor lui moş Clementi – ceea ce este puţin cam pretenţios spus. *Lupii* sună mai bine, şi aşa îi vom califica şi de acum înainte. De astă dată animalele se apropiară şi mai mult de noi. Păreau neliniştite, alergau în jurul taberei, dispăreau, spre a reveni din nou.

A doua zi tema plecării se impuse din nou – categoric. Atunci Goar îşi şterse ochelarii, ne privi cîteva clipe ca pe nişte copii neastîmpăraţi şi răi, ce nu pot pricepe faptele şi acţiunile oamenilor maturi, şi în fine deschise gura:

— Vă sînt dator cu o explicaţie...

— Zise şeful de echipaj, aprinzîndu-şi pipa, pufni drăcuşorul.

— Bum!... completă Zoli.

— Te ascultăm, Goar, zîmbi cu înţelegere Valentina.

Eu îmi permisei chiar şi o răutate:

— Iar mie îmi eşti dator cu un bilet de cinema, încă de anul trecut.

Academicianul acceptă îngăduitor micile noastre gaguri.

— La proximul film eşti invitatul meu, zise. Şi acum... Iată ce e: să mai rămînem aici o zi, două. Asta e ce vă cer.

— Iar noi cerem explicaţia, sări Zoli.

Goar rosti cu nesfîrşită seriozitate:

— S-ar putea... să vină... balaurul!

Stupoare. Am rămas cu gurile căscate.

— Urechile noastre refuză să creadă... Mai repetă o dată, te rog, ceru Valentina.

— Poftim! Să mai rămînem, vă rog, o zi, două, pe aici, fiindcă s-ar putea să vină *balaurul.*

— Cum poate un bărbat ambiţios, inteligent şi savant ca tine, să rostească asemenea năzbîtii? spuse tot Valentina.

— Dar nu ne-a spus pădurarul?... se apără naiv Goar.

— Nici el nu credea... E un basm, o legendă...

— Dar datele? Anii apariţiei *balaurului,* anii scrişi cu fierul roşu pe grinda colibei nu vă spun nimic?...

— Dă-mi voie, stimabile, am intervenit, anii aceia pot arăta cel mult că acest iluzoriu *balaur,* în care bineînţeles nu putem crede fiindcă nu mai sîntem copii, repet, anii aceia arată cel mult că *balaurul* vine uneori, din cînd în cînd, aşa, cînd i se năzare şi lui, la perioade neregulate.

— Dimpotrivă! urlă Goar. Dimpotrivă, aceasta e greşeala voastră principală! *Balaurul* apare la intervale de o regularitate absolută, matematică. Dacă n-ar fi fost aşa, n-aş fi zis nimic. Dar tocmai asta e uimitor, tocmai asta! Balaurul nu vine *din cînd în cînd,* ci vine conform unui itinerar, al unei traiectorii absolut precise.

— Prostii! zise Zoli, care se vîrî fără voia lui în discuţie. Să luăm coloana de numere...

— Da, s-o luăm! îl întrerupse Goar. Staţi un moment, să vă explic totul de la început...

— A, explicaţia...

— Da, oameni buni, explicaţia.

17. O CHESTIUNE SIMPLĂ

— Trebuie să vă mărturisesc, începu Goar, că încă de la început m-a obsedat ideea că între blestematele de numere-date, de pe grindă, există o legătură insesizabilă la prima vedere.

— E la mintea cocoşului că există, academicianule! zise Zoli. Numerele creşteau, apropiindu-se tot mai mult de anii noştri. Ultimul număr reprezintă anul 1925, pare-mi-se.

— Da, aşa e, dar e o legătură ceva mai complexă, şi în acelaşi timp nu chiar atît de complexă pe cît credeam eu la început... Era tocmai perioada cînd umblam furios, iar voi vă băteaţi joc de mine. Eram furios că nu pricep. Mă vîrîsem singur în complicaţii, uitaţi-vă aici – şi ne flutură în faţa ochilor filele carneţelului, pline cu tot felul de calcule complicate. Eu cînd nu reuşesc ceva devin irascibil ca un diavol, ce mai, mă cunoaşteţi...

— Manifestări precoce de viitor academician, mormăi Valentina.

— Fie şi aşa, dacă vrei. Ei bine, ieri cînd pădurarul ne-a spus că acele numere reprezintă anii apariţiei balaurului, m-a apucat o durere de cap îngrozitoare. Probabil că şi din pricina ochelarilor cu o singură lentilă. N-am mîncat mai nimic şi, după aceea, am dispărut în pădure, hotărît să dezleg enigma anilor ori să crăp. Vedeţi bine că între aceste numere nu poate fi vorba de progresii, de variaţii trigonometrice, de variaţii cu perioadă modificată, ori de ceva asemănător... Dar ce poate fi? Îmi venea să mă dau cu capul de toţi copacii, să rod scoarţa fagilor, să urlu. M-am

întins pe iarbă şi am început să plîng...

Goar se înfierbîntase povestind, ochii îi străluceau, obrajii îi ardeau ca para. Se bîlbîia puţin de emoţie.

— Deodată, continuă el, am deschis carneţelul şi într-o secundă, într-o singură secundă, coloana de cifre nu mai avea nici un secret faţă de mine. A fost o clipă minunată de inspiraţie... De fapt nu era decît ceva foarte simplu, atît de simplu, că nici nu mă gîndisem.

— Prea multă teorie, Goar! pufni extrema. Fapte! Fapte!

— Iată faptele! Am aici coloana de numere. Primul e, precum vedeţi, 1745.

— Aşa e, ştim...

— Adăugaţi numărului 1745 numărul 18 şi va da...

— Următorul număr din coloană, adică 1763, zisei eu.

— Adaugă-i lui 1763, continuă Goar, numărul 18X3, adică 54, şi va da 1817, adică cel de al treilea număr din coloană. Fă acum plusul dintre 1817 şi 18X2, adică treizeci şi şase şi vei obţine numărul 1853, adică cel de-al patrulea de pe coloană. Adună 1853 cu 18 şi vei obţine 1871. Iar acum, de la început, adaugă-i lui 1871 pe 18X3 şi vei ajunge la anul 1925, adică tocmai ultimul număr al coloanei...

Goar se opri o clipă, apoi continuă triumfător:

— Eu merg mai departe, şi-i adaug lui 1925 pe 18X2, şi ajung în 1961, anul în care ne aflăm. Aţi priceput?

— Mai rămîn de lămurit cîteva chestiuni, mormăi Zoli, sceptic.

— Mai rămîn foarte multe de lămurit, un singur lucru e clar: că *balaurul* nu apare întîmplător, ci la date absolut riguroase!

— Îţi închipui că cei din neamul lui Clementi au

observat periodicitatea descoperită de tine? întrebai eu.

— Nu cred, zise Goar.

— Dar îţi aminteşti de cuvintele pădurarului care povestea că în 1925, ultima dată cînd s-a arătat balaurul, bătrînul Clementi a şters-o de aici, presimţindu-i venirea?

— Îmi amintesc foarte bine, zise Goar. Aici nu poate fi vorba de presimţire.

— Probabil că apar fenomene care preced apariţia balaurului.

— Ai vorbit ca un înţelept, Victor! Oare lucrurile stranii, pe care le-am observat noi, nu sînt chiar acele fenomene de care ai vorbit? Eu cred că da! Prea se potrivesc toate, data apariţiei, precum şi fenomenele...

— Dar la urma urmei, aţi înnebunit? strigă Valentina. Îi tot daţi înainte şi înapoi cu *balaurul* vostru... Ce este la urma urmei acest *balaur?* Ce reprezintă? Unde să-l încadrăm? La mamifere, la nevertebrate, la insecte poate?

— Nu poate fi vorba de o fiinţă vie, ce naiba! făcu Zoli.

— Bineînţeles, întări Goar. Trebuie să fie un fenomen... ceva... Moş Clementi i-a zis balaur, fiindcă s-a temut de el... Noi însă...

— Ha, ha, noi nu ne temem! zise Zoli, umflîndu-şi pieptul. Ia să poftească aici, să-l driblez, să-i trec mingea printre picioare şi să-l trimit apoi după ţigări!...

18. VARA FURTUNILE TREC REPEDE

Discuţia continuă vreme îndelungată. Însuşi Goar recunoştea că, deşi calculele sale păreau perfect logice, şansele apariţiei *balaurului* erau minime. Se iviră nenumărate alte întrebări printre care una deosebit de

importantă: unde venea *balaurul?*

— Lîngă stînca aceea cu semnul de întrebare, bineînţeles! spuse Zoli.

— În pădurea trăsnită, murmură Sina.

— De ce nu chiar în colibă? întrebă Valentina.

— Crezi că începe coşcogeamite balaur în colibă?

Mie îmi veni în minte un gînd neliniştitor. Am văzut deodată în faţa ochilor acel mic deşert vînăt şi pietros, ce se întindea în partea dreaptă a albiei torentului, unde nu creştea un fir de iarbă, un muşchi măcar. Locul acela mă uluise de la început, cînd îl văzusem prima oară, mai ales că, alături, în partea stîngă a albiei pădurea creştea imensă, ca trăgîndu-şi seva dintr-o formidabilă forţă aducătoare de viaţă. Pe cinstea mea, n-am văzut niciodată brazi şi fagi atît de uriaşi, de drepţi, de frumoşi, după cum nu văzusem un loc atît de sumbru ca fîşia stearpă ce se întindea pe partea cealaltă.

Dacă mă gîndeam bine, acest ciudat fenomen, pe care moş Clementi îl denumise *balaurul,* îşi alesese loc de desfăşurare tocmai acolo pe fîşia aridă şi vînătă... Dar cum, în ce fel? Apoi gîndul îmi trecu la partea de pădure ce crescuse formidabil... E posibil că acest *balaur* are o acţiune dublă, negativă şi pozitivă. Pe dreapta distruge, pe stînga dă viaţă... Toate acestea erau doar presupuneri... Mai era ceva: bătrînul Clementi presimţind că vine balaurul nu stătuse să-l aştepte, o luase la picior cît îl ţineau puterile... Era doar teama superstiţioasă la mijloc, sau convingerea, fondată pe experienţă, că apariţia *balaurului* e dăunătoare, poate chiar mortală omului?

Îmi împărtăşii aceste gînduri celorlalţi.

Goar era de părere că, de vreme ce coliba stă în picioare de atîţia ani, de vreme ce pădurea e vie,

vieţuitoarele şi păsările zburdă împrejur, *balaurul* nu e atît de periculos pe cît îl trădează, numele.

— Ai uitat două amănunte: pădurea trăsnită şi fîşia stearpă, de dincolo de pîrîu.

— Vorba e: mai rămînem o zi sau două?

— Daaaa! răspunse expediţia.

— Tu ce zici, mai rămînem? o întrebă Sina pe mîţa ei neagră. Mîţa dădu afirmativ din cap...

Era către amiază şi cerul se întunecase brusc. Un nor negru ca un milion de diavoli, compact, de parcă ar fi fost de minereu, se ridica iute pe cer. Pădurea foşni neliniştită. Cunoaşteţi repeziciunea cu care se dezlănţuie furtunile de vară. E ca un atac furios, de cavalerie. Norul acoperi soarele cît ai clipi din ochi şi pe dată, se făcu întuneric. Furtuna debută cu un ropot de grindină ce dănţui întărîtată pe acoperişul colibei, mai, mai să-l dărîme peste capetele noastre. Bucăţile de gheaţă erau ca nişte alune şi se abăteau cu atîta furie şi repeziciune, că într-un minut nu se mai văzu pămîntul şi iarba. Apoi, ca uvertura la un mare concert, tunetul urlă pe deasupra noastră, dînd parcă semnalul. Drăcuşorul se făcu alb la faţă. Zoli făcea echilibristică cu mingea pe frunte. Goar îşi sugea o buză şi privea afară cu ochelarii în mînă. Deodată, trei bubuituri răsunară atît de puternic şi atît de aproape, încît, mai, mai, să credem că se ivise balaurul. Trăsnise în pădurea de stejari. Era doar începutul. Am privit într-acolo, înspăimîntaţi. Fulgerele începură să cadă peste stejari ca nişte lănci aprinse. Pentru prima dată în viaţă am auzit descărcarea trăsnetului într-un fel ciudat, descompus, aş zice.

Întîi urechea prindea un fel de „sc-sc-sc-sc“ ameninţător şi simţeai că prin văzduh zboară ceva

neînchipuit de puternic şi de furios. Urma un pîrîit subţire ca un ţipăt de jale, acesta se îngroşa, transformîndu-se în bubuitură uriaşă de cutremura pămîntul. Cum au rezistat cei din neamul lui Clementi acestor concerte, de-a lungul anilor, fără să-şi piardă minţile? La un moment dat, drăcuşorul se repezi la mine şi-şi ascunse faţa la pieptul meu, dar sincer să fiu, eram la fel de înspăimîntat. Gîndul că poate blestematul de balaur apare tocmai cu asemenea ocazii nu era nici el încurajator. Pe cinstea mea, am regretat cu toţii că ne aflam acolo în clipele alea.

Dar furtuna încetă brusc, şi văzurăm uimiţi capătul norului tivit cu o margine albă, arzătoare. Peste pădure se lăsase un curcubeu de toată frumuseţea, o arcadă imensă, colorată, adevărat arc de triumf, prin care furtuna, luîndu-şi catrafusele, pleca mai departe să distribuie şi altor munţi porţia de gheaţă şi de simfonism...

Se ivi soarele, iar noi ne-am repezit în direcţia pădurii de stejari, să vedem ce mai rămăsese din ea. După cît tămbălău făcuse furtuna, se părea că acolo n-a mai rămas un trunchi în picioare, dar de fapt aproape nimic nu era schimbat. Cîţiva copaci fumegau din rănile proaspete, negre. Pe alocuri mai găsirăm bucăţi de gheaţă şi ne grăbirăm a le suge, ca nişte copii. Bomboanele cereşti erau reci, dar n-aveau nici un gust. De asemenea, n-am simţit deloc mirosul asemănător cu al usturoiului, care, după cum ştiam din cărţi, se iveşte în timpul furtunilor cu trăsnete.

— Şi dacă a trecut balaurul, ascuns în nori? întrebă Valentina. Goar o contrazise:

— Nu trece el aşa, neobservat, se vede bine că-i place acest loc, de vreme ce-l vizitează periodic de atîta amar de vreme. Nu vă faceţi iluzii, copii, ne sfătui Goar. Trebuie să fie un fenomen paşnic şi nevinovat, de vreme ce pînă acum

n-a mîncat pe nimeni...

— Aşa nu, zise drăcuşorul. Eu vreau un balaur veritabil, cu şapte capete cel puţin. Şi Goar să-l fotografieze...

— Pînă la balaur, stai să te *prind* pe tine, aşa cum stai acolo...

„Smena“ făcu ţac, eternizînd drăcuşorul şi mîţul sub un stejar bătrîn, pe jumătate ars.

— Şi eu vreau o poză, făcu Valentina, cu gelozie simulată. De ce toate atenţiile să se scurgă în direcţia Sinei, iar eu să nu capăt nimic?

— Vei căpăta ce meriţi, o linişti Goar. O bătaie bună de la taică-tău, după ce te întorci acasă, pentru că ai întîrziat în excursie.

— Dacă mă bate tata, plec de acasă imediat şi mă mărit...

— Poftim! făcu Goar dispreţuitor. Vezi să nu te măriţi cu balaurul! Adică să nu te răpească el, că, zău, nu ştiu cine va porni să se bată pentru eliberarea ta...

— Ho, destul! protestai eu, văzînd că vechea dispută e gata să reînvie.

— O să ies din formă, şi asta numai de dragul afurisitului de balaur care pînă la urmă ştiu bine că n-o să vină, se plînse Zoli.

Deasupra pădurii încă mai tremura curcubeul, imaterial, tot mai străveziu, ca o amintire ce se şterge încet din memorie. Din locul unde ne aflam se vedea coliba, cei trei stejari din preajma ei, şi o linie neclară, drumul de altădată, aproape şters de nefolosinţă. Împrejur, stejarii arşi şi cei încă vii ne aruncau priviri vegetale, oarbe. Ceasul academicianului Goar arăta ora patru după-amiază, timpul mesei trecuse demult, dar emoţionaţi de furtună nu băgasem de seamă.

— Ce-ar fi să ne iasă în cale... începu Sina.

— Profesoara de franceză şi să ne întrebe ce am pregătit pentru astăzi... zise Zoli, care nu prea se împăcase în timpul şcolii cu limbile străine.

— Nu, ce-ar fi să ne iasă în cale un robot care să ne spună că tocmai acum a aterizat, venind din constelaţia Scorpionului, zise Goar.

— Prostii, interveni Valentina. Ce-ar fi să ne iasă în cale Tibi Cofetarul, cu o tavă plină de cremeşi, işlere şi savarine proaspete!

— De ce mă tot întrerupeţi? Ce-ar fi să ne iasă în cale însuşi Moş Clementi cu dulăii lui şi la braţ cu *balaurul?...*

— Şi să spună: „Voici votre bien-aimé, mademoiselle Valentina”! Un milion de caracatiţe, dar văd o franceză!... Şi nici nu ştiam!...

— Victor, te rog să-l pocneşti, că nu mă lasă să vorbesc! ceru drăcuşorul.

Atmosfera era – precum vedeţi – total neserioasă şi asta chiar în preajma venirii *balaurului!* De altfel, ca să fim sinceri, nu prea credeam noi în venirea sa... Întîmplările curioase ce ne însoţiră de-a lungul drumului încoace nu se mai repetaseră şi aproape că nici nu mai credeam în realitatea lor.

Ne-am dus la colibă şi am prînzit pe cinste, apoi am urcat puţin prin pădure, pînă la zmeuriş. Fructele coapte, parfumate, răcoroase, ne îmbiau în ciorchine bogate de pe crengile elastice ce tremurau la cea mai mică adiere.

— Ce lacomi! constată Goar, care se aşezase pe un bolovan şi privea în vale. Dar terminaţi odată, generaţie nesăbuită şi pofticioasă! Vă lipseşte simţul măsurii, da, da, pe cinstea mea!

— Mai taci, academicianule, făcu Zoli. Te doare burta şi

ai vrea să ne doară şi pe noi! Dacă ar fi după tine, ai tăia zmeurişul ca ăla din *Livada cu vişini...*

— Cîtă cultură! se extazie Goar. Bagă de seamă, dacă-ţi creşte prea tare cerebelul n-ai să mai poţi fugi şi nici n-ai să mai poţi da cu capul în minge... Mai precis, cu *mingea* în minge.

— Tu, de pe acuma încă, abia mai poţi umbla din pricina greutăţii capului, i-o plăti Zoli imediat.

— Cuvintele tale iresponsabile trec pe lîngă mine ca nişte săgeţi aruncate de un ţintaş prost.

— Oho! Iată-l şi pe Goar – poetul! se auzi vocea Valentinei.

— Ţi-a plăcut? Mă bucur, zise Goar. Cînd mai vrei, spune-mi.

— Bine, excelenţă, am să vă spun, zise Valentina.

În munţi amurgul cade repede, pe neaşteptate, ca o cortină. Coboram prin pădure poticnindu-ne, obosiţi, cu urechile încă vuind de urletele furtunii de peste zi, şi simţind pe limbă dulceaţa zmeurii. Mai mult tăceam, căci şi provizia de vorbe se termină dacă e consumată fără chibzuinţă – iar noi ne dondăniserăm ziua întreagă. Nu în serios, bineînţeles.

19. SEARA DUPĂ FURTUNĂ

Jos la colibă nu ne aştepta nici o surpriză deosebită. Nu venise nici balaurul, nu înviase nici moş Clementi, şi nici cîinii lui nu se iviseră încă. Doar radioul Valentinei era deschis şi cînta. „Arie din opera Carmen“... auzirăm vocea crainicului, în timp ce ne apropiarăm de colibă, şi imediat răsună vocea unui bariton focos, debitînd lăudăroşeniile

toreadorului Escamillo.

— Ce zăpăcită mai pot fi, să-l uit deschis! zise Valentina repezindu-se la aparat. Aparatul însă era închis, şi cu toate acestea funcţiona.

— Să ştii că a intrat *balaurul* în el! zise Sina.

Brusc, aparatul tăcu. Goar răsuci întrerupătorul spre dreapta şi muzica răsună din nou. În sfîrşit, trecu şi acel incident – concluzia a fost că se defectase întrerupătorul, o presupunere cît se poate de logică – dar pot afirma că nici unul din noi n-a acceptat-o, prea era simplă, şi prea erau complicate toate cîte ne înconjurau.

Seara era răcoroasă, ca după ploaie. Strînşi în jurul focului începurăm o discuţie nu tocmai animată despre colegi şi profesori. Încă ne aminteam bine de toţi, dar în curînd, presimţeam asta, imaginile lor se vor îndepărta mereu mai mult, prefăcîndu-se în amintiri, mai mult sau mai puţin vii. Însă aşa cum eram noi, proaspeţi absolvenţi, era vesel să reînviem felurite păţanii care umpluseră de farmec anii de şcoală. Păţanii, în fond mărunte, care povestite altcuiva străin de clasa noastră i-ar fi părut poate total neinteresante. Pentru noi avea haz însă fiecare gest şi cuvînt. În fine, cred că înţelegeţi ce vreau să vă spun, e vorba de acel inefabil pur şcolăresc care dispare odată cu terminarea ultimei clase. Precum vedeţi, pentru moment uitasem unde ne aflăm, uitasem de *balaur,* de moş Clementi şi de cîinii săi. Cîinii însă nu întîrziară să ne aducă aminte ei înşişi de existenţa lor. Prima i-a observat Sina.

— Lupii! Priviţi!

Se opriseră la marginea pădurii. Odată cu apariţia lor reveni şi senzaţia, cam apăsătoare, de nesiguranţă. Ca să vorbim deschis, odată cu venirea nopţii un fior rece ni se

strecură de-a lungul şirei spinării. Prea erau multe lucruri ciudate împrejur şi prea eram noi nişte copii neştiutori. Lupii ne priveau rămînînd nemişcaţi. Aveau multă răbdare. Ce îi îndemna oare să ne observe cu atîta insistenţă? Era instinctul fiarei care urmăreşte prada sau, văzîndu-ne, în instinctul lor confuz şi tenebros licărise amintirea vieţii domestice de altădată a înaintaşilor lor?

— Aproape că mi-e teamă să mă ating de radio! se plînse Valentina. Am mereu impresia că a intrat în el ceva străin.

— Prostii! Dă-l încoace, zise Goar, şi puse Bucureştiul, unde se transmitea un concurs *Cine ştie cîştigă.*

— Ei, curajos ca tine cine mai e? se extazie Valentina.

Concursul însă nu era prea interesant de astă dată. O temă prea de specialitate, ceva în legătură cu gramatica istorică, dacă-mi amintesc bine.

Am mai stat puţin şi apoi ne-am pregătit de culcare. Primul de gardă era cunoscuta extremă. Goar îl sfătui să ne trezească la cel mai mic semn că s-ar întîmpla ceva suspect şi apoi se lungi lîngă mine.

— Fetelor, zise Valentina, să vă pun o muzică?

— Mai dă-o-ncolo! protestă Goar. N-am avut destulă?

— Bine, excelenţă, nu pun muzică. Poate vreţi să ne spuneţi o poveste?

— Mi-e dor de pisicile mele, zise drăcuşorul.

— Păi, una-i cu tine, aici.

— Mai am două, una albă şi alta neagră.

— Şi cum se numesc?

— Pisicuţa albă şi pisicuţa neagră, cum altfel?

— E clar, zise academicianul. Bătrîne, dormi?

Bătrînul eram eu. Nu dormeam. L-am întrebat ce vrea. Îmi şopti că-l doare puţin urechea dreaptă. L-am sfătuit să

se culce pe ea, căldura ajută în asemenea cazuri. Ochii mi se închiseră şi, încă pe jumătate treaz, gîndii: uite acum voi adormi şi voi visa iar că gonesc pe un cal de şah de-a lungul unui cîmp împărţit în pătrate albe şi negre...

Între timp Zoli făcea de gardă cu toată seriozitatea. La început dădu ocol colibei de cîteva ori, scrutînd încruntat întunericul. Lupii dispăruseră şi, după cum mărturisea mai tîrziu, se simţea singur. Ar fi preferat să-i vadă la marginea codrului, cum stăteau de obicei, pîndind cu ochii lor de foc. Apoi făcu vreo cîteva eschibiţii cu mingea, la lumina focului. În fine se aşeză pe ceea ce numeam noi „fotoliul de gardă", un buştean scund, destul de comod, se rezemă de peretele colibei şi puse pe genunchi „Mersul trenurilor" lui Goar, iar deasupra foile jurnalului de gardă.

20. JURNALUL LUI ZOLI

„Ce naiba să scriu? E aproape ora unsprezece şi toate ideile m-au părăsit... Se pune întrebarea, le-am avut vreodată? O, da.... De obicei am o mulţime de idei, numai să nu mă siliţi să le pun pe hîrtie că atunci fug toate. Nu ştiu de ce. Adică ştiu: se intimidează...

Iată că am rămas aici şi aşteptăm balaurul. Iar balaurul nu vine. Păi, bineînţeles, ce-i prost? Să n-aibă pace după aia, să vină tot felul de nechemaţi să-l vadă, să-l admire, să-i ceară autografe... Balaurul, prin excelenţă, e un animal singuratic, dacă mă pot exprima astfel... Sper că-mi permiteţi! Şi dacă nu-mi permiteţi eu tot voi vorbi. Deci balaurul, ca animal solitar, retras, trăieşte de obicei prin văgăuni neumblate. Aici fac o paranteză: n-am de gînd să scriu un tratat despre balauri, totuşi, cîteva idei

călăuzitoare nu strică, mai ales dacă avem în vedere confuzia ce domneşte în părerile despre balauri, în special de cînd în această treabă s-a amestecat academicianul Goar...

Revin la balauri. Sînt animale paşnice şi-şi petrec majoritatea timpului scărpinîndu-şi pe rînd cele şapte capete. Nu e treabă uşoară, vă asigur. Din cînd în cînd mai ies şi la lumină – o sută de mii de caracatiţe, au reapărut lupii, ce bine-mi pare – ziceam că uneori balaurii ies la vînătoare ca să răpească de prin feudele apropiate o fecioară sau două. De cele mai multe ori fecioarele sînt lăsate în plata domnului, nimeni nu-şi bate capul cu ele şi, de altfel, n-o duc rău în castelul balaurului, mai deretică şi ele o dată pe lună, încolo trîndăvesc cît e ziulica de mare, ori stau să bîrfească.

Uneori se mai găseşte şi cîte un burlac nesăbuit care declară război balaurului, de dragul fetelor, iar balaurul, îngăduitor, se lasă bătut, căci e bucuros să mai scape de cîte una din frumoasele castelului; altfel ar ajunge să nu mai încapă de ele... Însă nesăbuitul de flăcău se nenoroceşte, căci părinţii şi rubedeniile fecioarei salvate i-o vîră cu forţa pe gît, şi pînă la urmă bietul, după ce a salvat-o, e nevoit s-o ia şi de nevastă...

Şi aici mi-a secat total inspiraţia. N-aş mai fi în stare să scriu un rînd, chiar de-ar fi să plesnesc. Dragii mei colegi sforăie de zor în colibă, iar eu îi păzesc.

Mi-e dor de *una, mică,* adică de un meci între prieteni, în care scorul să n-aibă nici o importanţă. De cîteva minute am impresia că undeva pe aproape, nu ştiu unde anume, se petrece ceva.

Prietenii mei, cei doi lupi, au dispărut iarăşi. Timpul trece îngrozitor de încet. A căzut o stea. Încă una. Dar ce

naiba se petrece *acolo?* Deşi mi se cam zbîrleşte părul, mă voi duce să văd şi cu ocazia asta voi bea şi niţică apă să-mi mai treacă somnul... “

21. NOAPTE NELINIŞTITĂ

— Victor... Victor... Victor!... Trezeşte-te, Victor! îmi şoptea cineva la ureche. Era Goar. În acelaşi timp mă scutura uşor de umăr.

Am deschis ochii, dar în primele clipe încă mai călăream pe calul meu de şah şi n-am priceput ce se întîmplă.

— Da... da, da! Ce e?

— Nici eu nu ştiu... Se petrec unele lucruri... Radioul Valentinei a pornit iarăşi singur să cînte, şi asta m-a trezit.

Goar ţinea în mînă micul aparat care fîsîia încet.

— Vezi, e închis, zise Goar, şi totuşi recepţionează... Am învîrtit butonul pînă am găsit un loc pe scală, fără emisiune. Şi mai este ceva...

— Ce mai este?

— Zoli a dispărut!

Dintr-un salt am fost afară amîndoi. Focul se stinsese, era întuneric beznă, căci luna stătea rătăcită între munţi, iar Zoli nu se vedea nicăieri.

— Poate se ascunde ca să ne sperie, am şoptit.

— Dar focul? Nu trebuia să-l lase să se stingă.

Am zgîndărit cenuşa pînă ce am dat peste ceva tăciuni şi am pus deasupra ramuri subţiri.

— Priveşte, lupii sînt acolo, îmi zise Goar.

— Tot e bine...

— Şi i-am spus să nu se depărteze, şi să ne trezească la

cel mai mic semn...

— Foile, Goar, foile! am zis, ridicînd de jos foile pe care mîzgălise Zoli.

Deodată, în uşa colibei apăru Valentina.

— Ce s-a întîmplat? bombăni ea somnoroasă.

— Nimic. Citeşte, Victor, ce scrie acolo.

Am parcurs repede trăsnăile fotbalistului cu privire la balauri pînă am dat de pasajul unde scria: „De cîteva minute am impresia că undeva pe aproape, nu ştiu unde anume, se petrece ceva“.

— Deci a plecat singur... să bea apă! mormăi Goar.

Bineînţeles că am început să-l strigăm pe Zoli, din toate puterile. Apoi fetelor le dădură lacrimile, şi tocmai asta ne mai lipsea! Situaţia părea a fi cu adevărat gravă; pur şi simplu nu-mi închipuiam ce se putuse întîmpla. După primele momente de zăpăceală am făcut un plan de cercetări. Întîi era vorba să ne împărţim în două echipe, dar ideea aceasta căzu.

— E mai bine să rămînem împreună, a zis Goar, şi spusele sale subliniară seriozitatea situaţiei.

22. CUM L-AM GĂSIT PE ZOLI

Mi-ar fi aproape imposibil să vă istorisesc exact condiţiile în care l-am găsit pe Zoli. Am petrecut o noapte înfiorătoare, căutîndu-l peste tot, strigîndu-l fără încetare; de cîteva ori am trecut foarte aproape de el, dar cauza pentru care n-a putut răspunde la apelurile noastre disperate o veţi afla ceva mai jos.

Nici unul dintre noi n-ar dori să mai petreacă o asemenea noapte. După cîteva ceasuri de căutări eram

convinşi că amicul nostru dispăruse definitiv – dispăruse, acesta este cuvîntul potrivit, dacă luăm în consideraţie împrejurările mai mult decît ciudate în care ne aflam. Blestematul de *balaur* devenise dintr-odată o realitate şi numai el putea fi vinovat în chestiunea dispariţiei lui Zoli, aşa ne gîndeam. De tristeţe, aproape că uitasem de orice teamă, lăsasem la o parte toate precauţiunile şi alergam dintr-o parte în alta, strigînd şi scormonind întunericul cu ajutorul lanternei.

Către dimineaţă, morţi de oboseală, ne-am întors la colibă, ne-am aşezat în jurul focului şi am tăcut cîtva timp.

— Eu nu plec de aici atîta timp cît nu ştiu ce s-a întîmplat cu Zoli, zise în sfîrşit Goar.

— Nici eu, zise Sina.

— Nici eu...

— Nici eu...

După un scurt răgaz am reluat cercetările. De data asta am urcat pînă sus pe munte, strigînd mereu cu vocile noastre răguşite. Am coborît şi ne-am îndreptat către pădurea trăsnită, deşi mai fusesem de două ori pe acolo. Trunchiurile arse tăceau, nici ecoul nu răsuna pe acolo. Se luminase bine de ziuă.

Apoi ne-am îndreptat spre albia torentului secat. Şi pe acolo mai trecusem o dată sau de două ori, în timpul nopţii. Am străbătut pădăricea pînă am dat de fîşia aridă, vînătă, apoi am străbătut o altă pădurice, în care albia torentului se pierdea, şi am regăsit-o din nou, mergînd tot în sus, o dată cu a două fîşie stearpă, mărginită la stînga de cei mai frumoşi şi mai înalţi copaci din cîţi văzusem vreodată. Am înaintat fără oprire în sus, în direcţia peşterii, şi dintr-odată... ce credeţi că am văzut? L-am văzut pe Zoli. Stătea în picioare, chiar în mijlocul albiei

torentului secat, ţinea mîinile pîlnie la gură şi striga. Noi înaintam de-a lungul pădurii de pe stînga, cînd l-am văzut. Cum v-am spus, Zoli ţinea mîinile la gură şi striga din răsputeri, noi însă, deşi ne aflam la mai puţin de cincizeci de metri *nu auzeam nimic.* A fost un nou moment de stupoare şi de spaimă.

— Zoli!... Zoli!... Zoli!... am strigat toţi şi ne-am repezit la el. Ciudat era că extrema stătea nemişcată, nu venea în întîmpinarea noastră, şi cînd ne-am mai apropiat am văzut că face nişte semne disperate cu mîinile, ca şi cum ar fi vrut să ne oprească, iar buzele sale se mişcau, ne strigau nu ştiu ce şi noi totuşi nu auzeam absolut nimic.

— Staţi! urlă Goar. Opriţi-vă!

Ne aflam la vreo douăzeci de paşi de Zoli, şi pe chipul său se afla întipărită o expresie de groază cum n-am mai văzut niciodată. După ce ne-am oprit locului însă, Zoli s-a mai liniştit, braţele sale căzură, apoi îşi acoperi faţa cu mîinile. Goar porni atunci către dînsul, dar în aceeaşi clipă Zoli întinse iar mîinile, spre a-l opri, iar buzele sale urlară iar un „Nu! Nu!“ mut. Goar se opri iar şi odată cu el noi toţi. Zoli ne făcu semn cu mîna să stăm acolo.

— Dar ce s-a întîmplat? strigă Goar.

Zoli duse mîna la urechi şi făcu semn că nu aude. Apoi arătă spre noi şi făcu nişte gesturi care trebuie că însemnau „Voi auziţi ce spun eu?“. Îi răspunserăm tot prin gesturi că nu şi apoi voirăm iar să ne apropiem de dînsul, şi iarăşi el ne făcu îngrozit semn să ne oprim. Atunci Goar îi făcu semn să vină el, şi Zoli ne făcu semn să fim atenţi... Apoi făcu un pas în direcţia noastră şi deodată o forţă invizibilă îl reţinu în loc şi-l respinse înapoi. Era ceva, pur şi simplu, de necrezut. Apoi Zoli ne făcu semn iar să fim atenţi şi încercă să meargă în direcţia opusă. Aceeaşi forţă

îl respinse înapoi. Zoli se aşează pe un bolovan şi făcu un gest de totală neputinţă.

— Goar, tu înţelegi ceva? am întrebat.

— Nimic, dar tu?

— Zoli se află într-un fel de capcană nevăzută, am zis eu.

— Să mergem la el, zise Goar.

— Mai bine nu. Să mai aşteptăm. Vezi bine că el se teme să nu păţim şi noi la fel ca dînsul, de aia ne opreşte să înaintăm. Atîta timp cît noi sîntem liberi şi el are şanse să scape...

— Prostii! Şanse!... O să-l scoatem de acolo cu orice preţ.

— Bineînţeles!

Zoli se ridică în picioare şi ne făcu iarăşi semn să rămînem acolo. Apoi începu să explice un lucru foarte încurcat, nu pricepurăm nimica.

Era aproape de răsăritul soarelui. Vedeam: deasupra munţilor razele lunecînd paralele peste brazi, coborînd încet spre noi. Trecu o jumătate de ceas. Lumina soarelui se prelinse pe stîncile unde se afla peştera şi cobora încet, încet, către noi. Apoi o rază inundă în lungime albia torentului şi în clipa aceea l-am văzut pe Zoli ridicîndu-se şi luînd-o la fugă în direcţia noastră. Forţa ce-l reţinuse acolo dispăruse într-o clipă, ca prin farmec. Zoli alerga din răsputeri şi căzu în braţele noastre. Bolborosi ceva, n-am înţeles ce, şi-şi pierdu cunoştinţa. L-am ridicat şi l-am dus pînă la iarbă, l-am întins acolo, i-am dat palme, i-am făcut respiraţie artificială. În fine se ridică şi păşi ca beat. Nu spuneam nimic, nu-l întrebam nimic. Îl susţineam de subsuori, căci abia putea să meargă. Cînd am ajuns la colibă l-am culcat, l-am învelit în pături. Zoli a închis ochii

şi a adormit imediat. Ne-am culcat toţi şi în cîteva minute toată expediţia dormea adînc, sfîrşită de oboseală şi emoţii. Vă spun, n-aş vrea să mai trec printr-o asemenea noapte!

23. ZOLI MĂNÎNCĂ

Prima care s-a trezit a fost drăcuşorul. S-a strecurat pînă la Goar şi i-a răsucit puţin mîna stîngă, să vadă cît e ceasul. Era ora două fără un sfert. Goar tresări, deschise ochii şi se scărpină la ceafă. Mă treziră şi pe mine. Numai Zoli şi Valentina îşi continuau somnul. Goar o îndemnă pe Sina să pregătească o masă cît mai reconfortantă. Cînd totul fu gata dădurăm deşteptarea şi pentru Valentina şi fotbalist. Zoli se frecă la ochi, ne privi, în fine un zîmbet îi lumină faţa.

— Am avut un vis... ai, ai, ai! Cît e ceasul? Se ridică în coate şi cercetă chipurile noastre. Ori te pomeneşti că n-a fost vis?! Ia stai puţin, parcă eram de gardă... Trebuia să te trezesc pe tine, Victor, şi... Măi, să ştii că n-a fost vis!

Noi tăceam. Un fel de cărăbuş năvăli zbîrnîind în colibă şi începu să se izbească de pereţi, ameţit. Nu izbutea nicicum să nimerească fereastra.

— A căzut în capcană, nenorocitul, mormăi Zoli. Parcă aş fi eu... Astă-noapte...

— Povesteşte-ne!

— Daţi-mi întîi să mănînc!

24. ZOLI POVESTEŞTE

— Cum aţi văzut şi din ce am scris în jurnal, începu Zoli, din ceea ce am scris ieri-seară despre *balauri* – aţi citit sper, nu?

— Că am citit e puţin spus. Am studiat şi ne-am însuşit în întregime tezele tale cu privire la balauri... confirmă academicianul.

— Foarte bine! Deci, cum aţi văzut, undeva, nu departe începu să se întîmple ceva...

Discipolul lui Ivansuc îşi luase o poză comică de bunic care povesteşte nepoţilor. Cu toate acestea relată absolut exact împrejurările care-l duseseră la starea în care-l aflasem dimineaţa. Continui această relatare:

— Nu vă pot explica ce anume se întîmpla. Era ca şi cum nişte pisici ar fi alergat prin frunze uscate, nişte foşnituri şi trosnete care-mi înţepau parcă urechea. Dar de unde frunze uscate în toiul verii?

— Şi de unde pisici? interveni drăcuşorul.

— Vă rog să nu fiu întrerupt, ceru Zoli cu gravitate. M-am ridicat, căutînd să-mi dau seama de unde vine *foşnetul.* De fapt nu era un foşnet, mai mult, părea a fi o suită de mici descărcări electrice; nu pot explica în nici un fel acel sunet... Părea că vine din toate direcţiile, şi atunci m-am gîndit să merg la izvor să beau apă şi în acelaşi timp, poate, descopăr sursa *foşnetului.* Trebuie să adaug că pe măsură ce înaintam, intensitatea lui nu creştea deloc, deci practic nu mă apropiam, dar nici nu mă depărtam de el. Asta m-a cam pus pe gînduri. Am băut apă şi am ascultat. Părea a fi, ca şi înainte, într-o apropiere foarte, foarte imediată, dar de data aceasta mi s-a părut că răsună mai tare din direcţia torentului secat, şi iată-mă îndreptîndu-mă într-acolo...

— Era vorba să ne trezeşti imediat ce simţi că s-ar

întîmpla ceva suspect, îl mustră Goar. Nu te-ai gîndit că, părăsindu-ţi postul, pui în primejdie securitatea taberei întregi?

— Ca să fiu sincer, nu m-am gîndit... Iniţial m-am dus să beau apă, la urma urmei nici nu mă interesa chiar atît de tare *foşnetul* acela blestemat. Aflîndu-mă la izvor însă, mi-am propus să mai fac cîţiva paşi... I-am făcut şi apoi am mai făcut cîţiva, şi deodată mi s-a părut că văd ceva cît se poate de ciudat. Subliniez, mi s-a părut, căci eram departe de acel ceva, şi ca să mă conving a trebuit să mai fac vreo cîţiva paşi... Spun toată povestea cu paşii pentru a obţine circumstanţe atenuante din partea neîndurătorului Goar... Ce am văzut?...

Aici, Zoli făcu o pauză de efect, trase aer, ne privi pe toţi pe rînd.

— În faţa mea, de-a lungul albiei torentului, se ridicase un zid! Cel puţin aşa mi s-a părut în prima clipă. Un zid de o culoare incertă, oarecum albicioasă, un zid uriaş, partea de sus nu i-o vedeam. Întîi de toate m-am frecat la ochi, mi-am muşcat degetele şi m-am strigat de cîteva ori pe nume ca să mă trezesc. Da, eram eu, Zoli T. Marinca, treaz, şi, după toate aparenţele, în toate minţile, beat de asemenea nu cred să fi fost... M-am dus bineînţeles înainte, să văd mai bine, să cercetez. Pe măsură ce mă apropiam îmi dădeam seama că nu e vorba de un zid din piatră, fier sau din alt material solid. Părea a fi ca o uriaşă barieră de ceaţă, în interiorul căreia era o frămîntare puternică, o mişcare, o vibraţie... Ei, dar foşnetul se auzea de undeva de dincolo... Mi s-a făcut frică, da, recunosc. Şi pentru a o învinge, pentru a mă învinge pe mine însumi, m-am repezit înainte... O forţă irezistibilă mă supse deodată şi mă ţintui locului! Mă aflam în mijlocul acelei mase cenuşii,

mişcătoare, impalpabilă, dar care nu era nici fum, nici ceaţă; n-avea nici un gust sau miros deosebit. Respiram liber ca şi înainte, dar nu mai puteam face un pas...

Că era să leşin de spaimă, că mă socoteam definitiv pierdut, asta cred că nu e nevoie să mai spun. Am vrut să ţip, să urlu, dar am constatat că glasul mi se întoarce înapoi în gît. Masa fumurie ce se mişca împrejurul meu *nu primea* sunetul, îl *respingea.* M-am aşezat, asta se putea, mi-am pus faţa pe genunchi, mi-am acoperit capul cu mîinile şi am aşteptat. Nu se întîmpla nimic. Imediat ce pătrunsesem în *zid, foşnetul* dispăruse. Nu se auzea absolut nimic. Tăcerea absolută e înspăimîntătoare. Nu vă doresc s-o *auziţi...*

În acelaşi timp, pierdusem complet noţiunea timpului. În capul meu se produsese parcă o răsturnare ciudată. Nu ştiu de ce mi se părea că *mă întorc înapoi,* că lucrurile *merg invers...* În orice caz, mi se părea că n-are nici un rost să mă gîndesc la timp, la ore. De aceea n-aş putea spune că timpul cît am stat acolo mi s-a părut o veşnicie, fiindcă această veşnicie, zi, oră, minut, n-avea nici un sens pentru mine în clipele acelea. Părea că mă supun altor legi, în care timpul e înlocuit prin altceva... Dar prin ce?

Brusc mi-am dat seama că se face lumină şi că *zidul* se topeşte cu repeziciune. În cîteva clipe n-a mai rămas nimica. Văzduhul devenise limpede împrejurul meu. Am crezut că mă pot ridica să plec, dar nu, forţa nevăzută mă ţintuia cu aceeaşi putere. Cu toate acestea, speranţa îmi revenise cînd v-am văzut pe voi. Am făcut tot posibilul ca să vă opresc, să nu cădeţi şi voi în capcană. Apoi a răsărit soarele. Şi în clipa în care razele lui au atins locul unde mă aflam, am simţit că forţa străină ce guvernase asupra mea dispare, se topeşte, aşa cum se topise înainte *zidul.* M-am

ridicat, am fugit la voi, apoi puterile m-au părăsit şi...

25. CÎINII LUI MOŞ CLEMENTI SE AGITĂ

— Prin urmare, acesta a fost *balaurul!* oftă Goar. A fost şi s-a dus... L-am scăpat! Te invidiez, Zoli, ai fost singurul care l-ai văzut.

— Mă invidiezi degeaba, academicianule. Din partea mea ţi-aş fi cedat locul bucuros.

— Şi cînd te gîndeşti că următorul *balaur* vine abia după optsprezece ani, se întristă Goar.

— Dacă mai vine!...

— Vine sigur. Îşi respectă cu stricteţe itinerarul.

După ce termină de povestit, Zoli luă mingea şi făcu nişte exhibiţii pe iarbă. Buna dispoziţie îi revenise. Părea că odată povestea se debarasase în întregime de oboseală şi spaimă.

— Sînt în plină formă! declară el. Nici nu simt că n-am dormit toată noaptea. Serios, îmi vine să cred că am visat.

Aventura lui Zoli atesta în mod neîndoios existenţa, ca să spun aşa, a *balaurului.* Regretam cu toţii că dormisem ca nişte fleţi, în loc să pîndim, mai ales că toate semnele îi prevesteau sosirea. O bună parte din vină îi revenea lui Zoli care, în loc să ne trezească, luase pe cont propriu aventura. Dacă am fi fost cu toţii de faţă, cine ştie, poate am fi făcut observaţii interesante – oricum, zece ochi văd mai mult decît doi – şi în acelaşi timp cred că s-ar fi evitat întorsătura neplăcută din noaptea precedentă. Aşa însă pîcla misterului se îngroşase şi mai mult în jurul *balaurului,* în jurul lui moş Clementi, a cîinilor săi, chiar a colibei sale. Eram convinşi că *balaurul trecuse,* şi că n-

aveam ce mai aştepta. Odată cu *balaurul* trebuie că dispăruse suita de fenomene ciudate, care-l prevestiseră. Nu era nimic de făcut, trebuia să ne pregătim de plecare. Bine cel puţin că descoperisem la ce se referea semnul de întrebare de pe harta bunicului. Ce n-aş fi dat să ştiu dacă el, bunul meu, asistase la apariţia vreunui *balaur!...* Ori poate auzise chiar din gura lui moş Clementi cîte ceva în legătură cu cele ce se petreceau acolo?

Eram cu toţii puţin cam trişti. Scăpasem ocazia şi nu mai era nimic de făcut. Cine ştie ce se mai întîmplase după ce căzuse în cursă Zoli...

Hotărîrăm să plecăm a doua zi, la ora amiezii, către casă. Dimineaţa urma să întreprindem o ultimă cercetare a locului unde Zoli îşi trăise ciudata aventură.

Seara era liniştită şi cîtva timp ne-am plimbat prin împrejurimile colibei, flecărind pe teme diferite. Ne era dor de casă, părea că trecuse o veşnicie de cînd ne îmbarcasem în dimineaţa aceea pe trenul forestier care ne-a adus pînă la Vama Tătarului.

Deodată, un urlet formidabil izbucni undeva în pădure. Atît de neaşteptat răsunase, în pacea şi liniştea dimprejur, că ne-am oprit încremeniţi, privind surprinşi şi speriaţi unul la celălalt, După cîteva minute, urletul se repetă.

— Parcă ar fi însuşi cîinele din Basckerville! şopti academicianul. Repede, la colibă!

Eram nu departe de reşedinţa noastră. Ca să ajungem pînă acolo, să strîngem surcele şi să facem un foc bun, ne-au trebuit cel mult cinci minute. Focul, în mai toate ocaziile, e un element pozitiv, încurajator. Trebuie spus că nu ne speriase atît urletul în sine, cît timbrul înspăimîntat, lugubru, al acelui glas ce răsunase în pădure, nu departe de noi. Ne revenirăm repede şi privind flăcările ce

dănţuiau frumos, începurăm a face glume pe socoteala noastră, bieţii copii rătăciţi prin codru, departe de mămica şi de pătucul lor. Cînd consideram că de fapt nu s-a întîmplat nimic – la urma urmei, nişte urlete în pădure: ce poate fi mai firesc? – se petrecu un lucru ciudat, care readuse neliniştea şi temerile în sînul nostru.

Prin poiana în mijlocul căreia se afla coliba, trecură în goană cei doi lupi, descendenţii cîinilor lui moş Clementi, foarte aproape de noi, de foc. Păreau a fi urmăriţi – căci alergau mîncînd pămîntul şi dispărură în direcţia pădurii trăsnite. Aşteptam, privind în direcţia opusă, să apară, din clipă în clipă, urmăritorii, dar aceştia întîrziau, ori pur şi simplu nu existau. După cîtva timp cei doi lupi se iviră iarăşi în goană şi dispărură în direcţia opusă. Pur şi simplu nu ne puteam închipui ce spaimă stranie îi gonea dintr-un loc într-altul.

— Ia pune radioul, Valentina, să auzim o voce de om civilizat care să mai risipească tenebrele, zise Goar.

— Să ştii că şi-au pierdut minţile, bieţii lupi, rosti cu multă compătimire Zoli. Dar se prefăcea, era şi dînsul cam speriat, ca şi mine de altfel. Întunericul, cele două urlete, goana disperată a animalelor, toate creaseră o atmosferă neobişnuită, plină de fiori de gheaţă.

Radioul Valentinei funcţiona din plin – transmitea muzică de dans – vă puteţi închipui ce bine se potrivea cu momentul acela.

Drăcuşorul îşi mîngîia mîţa ei neagră şi stătea lîngă mine ceea ce îmi dădu oarecum curaj. Începeam să mă simt bărbat, avînd-o sub ocrotirea mea pe Sina şi, odată cu ea, mîţul negru.

— Stai, opreşte radioul! strigă academicianul. Linişte!

O vînzoleală stranie se iscase prin pădure, jur împrejur.

Părea că vîntul clatină ramurile; prin văzduh însă nu trecea nici o adiere. Apoi, ca o nălucă, un animal ce aducea cu un căprior galopă prin marginea poienii. Nişte păsări băteau din aripi prin copaci. Tot felul de strigăte, ţipete, vaiete se auzeau din diferite părţi, odată cu ropotul, foşnetul care creştea în fiecare clipă. Toată pădurea se trezise şi părea că vieţuitoarele din ea, cuprinse de o frică inexplicabilă, o luaseră la goană. Astfel, prin poiană începură să gonească felurite năluci în toate direcţiile. La lumina focului nu puteam distinge decît cu multă aproximaţie formele. O vulpe trecu foarte aproape de colibă, făcu un viraj scurt şi se întoarse înapoi. Apoi cîţiva mistreţi alergară prin pădure grohăind şi sughiţînd, nu i-am văzut, am auzit crengile trosnind sub copitele lor. O dezorientare generală stăpînea această migraţie a fiinţelor codrului. Alergau într-o direcţie, apoi se întorceau, o luau în partea opusă, spre a reveni iar...

Dar ce făceam noi? Bineînţeles, nu alergam încoace şi încolo fiindcă n-avea nici un rost. Ne simţeam prinşi într-un fel de capcană.

— Se pare că abia acum vine *balaurul,* a spus Goar.

Pe cît de mare era agitaţia în pădure, pe atît de completă era inactivitatea în tabăra noastră. Aşteptam. Numai marile cataclisme naturale sînt în stare să provoace o asemenea nelinişte şi spaimă generală. Ce avea să se întîmple? Un cutremur, o erupţie vulcanică? Din cînd în cînd deschideam radioul. Posturile noastre emiteau normal. Vocea crainicului ne mai liniştea puţin. Apoi închideam aparatul şi rămîneam cu urechile ciulite. Ne aşezasem în jurul focului, nu ştiu de ce ne era teamă să intrăm în colibă. Cei doi lupi, care goniseră şi ei un timp ca nebunii în toate direcţiile, se opriseră acum foarte aproape

de noi. La răstimpuri scoteau un scheunat straniu şi se tîrau pe burtă, apropiindu-se tot mai mult. Se părea că, în faţa neliniştei şi a spaimei ce cuprinse codrul, instinctul de fiară cedase locul vechiului instinct domestic canin al părinţilor lor. Deveniseră iarăşi cîini. Drăcuşorul avu chiar fantezia să-i strige: „cuţu-cuţu“.

Deodată, radioul Valentinei începu să emită singur, fără să fie deschis. Micul aparat scotea un vuiet prelung, ce creştea şi descreştea; alte posturi nu se mai auzeau.

— Hotărît lucru, se apropie sfîrşitul lumii, zise Zoli.

Adevărul este că nu ne ardea de glumă. Nu ştiu dacă e cazul să fiu sincer, dar cred că, în momentul acela, fiecare dintre noi ar fi preferat să fie acasă şi să afle continuarea acestei întîmplări din gura altuia.

Totuşi, agitaţia din pădure parcă se mai potolise. Numai cei doi cîini-lupi rămîneau în preajma noastră, ca şi cum ar fi descoperit iarăşi farmecul vecinătăţii umane. Ce interesant ar fi fost să înţelegem jocul obscur al instinctelor.

Radioul Valentinei tăcu şi el pe neaşteptate. Goar răsuci butonul de contact, dar constată că nici acum celelalte posturi nu se aud. Fenomenul pe care noi nu-l simţeam şi nu-l înţelegeam continua să se petreacă undeva în afara capacităţii noastre senzoriale, dar în acelaşi timp în imediata noastră vecinătate. În acelaşi timp... un fel de a spune. Cîte gînduri ciudate ne trecuseră prin cap de cînd devenisem vînători de *balauri.*

Goar, de pildă, avu o idee nostimă în legătură cu noţiunea de timp, de clipă prezentă. Noi trăim în clipa prezentă; viitorul şi trecutul sînt dimensiuni teoretice, practic impalpabile. Nu poţi să-ţi întinzi braţele lateral şi să spui că mîna stîngă e cu trei secunde în urmă, iar mîna

dreaptă cu trei secunde în viitor, deşi n-ar fi un lucru lipsit de interes... Dar dacă pe pămînt, în lume în general, sînt posibile alte existenţe, a căror *clipă prezentă* ca noţiune convenţională, dar şi absolută, repet, a căror clipă prezentă e, să zicem, cu un ceas în viitor, faţă de *clipa noastră prezentă?* S-ar părea că decalajul existent între *clipa noastră prezentă* şi *clipa lor prezentă* chiar dacă e de numai un ceas sau un minut, e o stavilă la fel de dificilă ca un mileniu. Ca să învingi acest decalaj de – să zicem – un ceas ar trebui în primul rînd să opreşti în loc *timpul lor, clipa lor,* ceea ce este imposibil, sau să grăbeşti *clipa noastră prezentă,* lucru la fel de greu realizabil. Şi oare toate aceste *clipe prezente,* dar care în raport cu timpul nostru se află în decalaj cu anumite intervale, nu ascund alte lumi materiale, alte existenţe, alte civilizaţii?

26. ORA LA CARE APAR BALAURII

Deasupra pădurii se lăsase o tăcere densă, o încremenire totală. După agitaţia de mai înainte, liniştea avea într-adevăr ceva ireal şi ameninţător. Ca un amănunt: radioul Valentinei refuza cu încăpăţînare să prindă vreun post. Cîinii-lupi se retraseră încetul cu încetul şi de la un timp nu-i mai văzurăm. Ne-am luat inima în dinţi şi ne-am dus pînă în locul unde în noaptea trecută Zoli văzuse înălţîndu-se *zidul.* Nimic. Nimic neobişnuit.

Ne-am întors în tabără şi din rămăşiţele proviziilor am pregătit ultima cină pe acele meleaguri.

— Ascultaţi! zise deodată drăcuşorul. De cîteva minute se petrece un lucru pe care nu-l înţeleg deloc... Pur şi simplu, mi se pare că *vă* a*ud gîndurile!...*

— Asta nu e nimic, zise Zoli. Fleac. Se întîmplă ceva şi mai grozav. Priviţi: luna răsare pentru a doua oară şi încă din alt loc! Ce părere aveţi?

Ce părere putem să avem? La drept vorbind începea să nu ne mai mire nimic.

Într-adevăr, aproximativ în direcţia peşterii pîlpîia o lumină asemănătoare celei care precede răsăriturile de lună pe mare. Era un joc straniu şi ireal de raze care ţîşneau brusc pentru a se stinge în clipa următoare.

Şi atunci am simţit şi eu cum în mintea mea palpită gîndurile şi întrebările celorlalţi. Mi se părea că simt pulsul alarmat al Sinei, apoi un lucid: „Să fim calmi... Să vedem! Să aşteptăm!...“ al lui Goar. Apoi gîndul lui Zoli: „Nu cred!... O sută de mii de caracatiţe!... Le mănînc pe toate, dacă... Dacă răsare luna pentru a doua oară!...“.

„Nu mi-e frică! spunea Valentina. Şi totuşi ar trebui să-mi fie!...“. Între noi se stabiliseră deodată legături nevăzute; se realiza un străvechi vis al omului, acela de a comunica cu semenii săi fără ajutorul intermediar al cuvîntului. Dar cum? De ce? Era vreo legătură între asta şi cel de al doilea răsărit de lună – dacă într-adevăr era vorba de aşa ceva?

A fost destul ca Goar să gîndească „Să mergem *într-acolo“,* şi o pornirăm încet.

Nu, nu era vorba de al doilea răsărit al lunii! Era cu totul altceva!

„Am impresia că abia acum vine adevăratul *balaur!“* gîndi Sina, şi toţi o *auzirăm.* De fapt, nu era vorba de *auzit,* în cazul nostru, dar n-am alt termen.

„Dacă vrei tu, spune-i şi *balaur;* eu însă am impresia că asistăm la cel mai fantastic şi mai minunat fenomen din cîte a văzut omul“, gîndi Goar, şi-l înţeleserăm cu toţii. „De

la el provine şi această putere de a ne înţelege cu gîndul“ – continuă academicianul.

Între timp scăpărările se înteţeau şi acuma vedeam clar că totul se petrece foarte aproape de noi, exact în regiunea unde se afla peştera. Ne-am oprit la adăpostul uriaşilor copaci ce crescuseră în partea stîngă a torentului secat.

„Se vede că natura nu şi-a istovit încă toate puterile “ – gîndeam eu – şi Goar se întoarse către mine şi dădu aprobativ din cap. În acelaşi timp îl auzii:

„Nu, nu... Se vede că există puteri mult mai mari, mai profunde chiar decît energia nucleară... Structura materiei e atît de complexă că, după ce dezlegi o taină, alta, şi mai adîncă, se iveşte...”

Aş încerca să analizez acuma, lucid şi nepărtinitor, tot ce se întîmpla cu noi în acele clipe ale apariţiei *adevăratului balaur*.

Primul lucru pe care trebuie să-l notez e că nu mai simţeam nici o urmă de frică. O uriaşă încredere în puterile noastre puse stăpînire pe fiecare din noi. Era o stare de surescitare anormală, recunosc, dar subliniez iar că minţile noastre lucrau cu o luciditate absolută şi într-un chip neaşteptat de activ. Fiecare descoperea într-însul gînduri de care nu s-ar fi crezut capabil, idei interesante, presupuneri pline de fantezie... Nu era, cred, un delir sau, dacă vreţi, era un delir lucid. O undă de încredere în forţele noastre mici, dar omeneşti, şi prin aceasta nesfîrşit de mari, ne împingea înainte, şi mergeam să vedem, să cercetăm, să înţelegem. Am înaintat astfel pînă la marginea pădurii, pînă nu departe de locul acela deasupra căruia, într-un fantastic joc de artificii, razele de lumină ţîşneau, fluturau şi se stingeau, pentru ca peste o clipă de întuneric dens să răsară alte jerbe de lumină, mai vii, mai

straniu colorate.

Al doilea lucru pe care îl notez este că nu ne mai miram. Faptul că începuserăm a ne înţelege cu gîndul părea aproape firesc. Devenisem posesorii unei puteri noi, neobişnuite, dar în acelaşi timp profund umane. Părea că toată viaţa noastră de pînă atunci pregătise această clipă rară de triumf, demult aşteptată, demult prevăzută. Cunoşteam fiecare, mai mult sau mai puţin, cîte ceva despre telepatie. Zoli obişnuia să se laude că trecătorii pe care el îi priveşte în ceafă în timpul mersului se poticnesc după cîteva clipe de încordare a voinţei sale. Ceea ce se întîmpla cu noi depăşea cu mult limitele unui fenomen obişnuit de telepatie, căci comunicarea gîndului se făcea instantaneu, fără nici un fel de pregătire sau efort. În legătură cu aceasta vreau să amintesc că nu verificasem niciodată pe propria-mi piele, ca să zic aşa, fenomenele acestea de telepatie şi hipnoză. Cred că aveam mai puţin de opt ani cînd asistasem la prima reprezentaţie de prestidigitaţie – iluzionism – hipnotism – fachirism – a maestrului Rollini; pe vremea aceea părinţii mei locuiau într-o comună şi venirea scamatorului însemnase un eveniment memorabil în viaţa neînsemnatei localităţi. Maestrul Rollini îmi apăru sub chipul unui diavol atotputernic, care face tot ce vrea: scoate din văzduhul gol bani, ţigări aprinse, vrăbii ori cărţi de joc, opreşte şi dezlănţuie cataclisme, ninsori, torente; te face să pluteşti în aer, te face nevăzut, ori, dimpotrivă, te inventează... Un singur lucru n-a putut marele scamator: să mă hipnotizeze şi pe mine, să mă facă să simt că mă mănîncă toţi purecii din lume, că mor de frig, ori să-mi încleştez mîinile, aşa cum i-a reuşit cu alţii din sală. De atunci am rămas cu dorinţa vie de a fi hipnotizat şi, în acest scop, am asistat la

toate reprezentaţiile de acest gen cînd am avut ocazia. Mai e nevoie să spun că nici unul dintre *maeştri* n-a reuşit să-mi facă nimic?

Ceea ce se întîmpla cu noi nu era nici hipnoză, nici telepatie, ci o stare superioară, determinată de energia luminoasă ce scăpăra deasupra peşterii, şi a cărei intensitate se mărea cu fiecare clipă.

În al treilea rînd, vreau să subliniez că, în afară de ceea ce se întîmpla acolo, împrejur domnea cea mai desăvîrşită linişte. Nimic din agitaţia bezmetică dinainte a vieţuitoarelor pădurii, şi aş fi tentat să spun, a pădurii înseşi...

Între timp, fenomenul care se întîmpla în regiunea peşterii se transformase dintr-o nălucire tremurătoare, într-o pîlpîire intensă care începu să lumineze pădurea împrejur. N-aş putea să explic culoarea, sau culorile – fiindcă păreau a fi mai multe – acestei lumini, erau nuanţe sau combinaţii cu totul neobişnuite, necunoscute pentru ochiul nostru. Spectacolul se schimba dintr-o clipă într-alta; aici o rază ţîşnea în mijlocul întunericului, proiectată în beznă pînă la mari depărtări; peste o clipă raza murea şi un glob luminos, ca un bulbuc de săpun, se ivea, se umfla, pentru a se preface în fracţiunea următoare în cercuri suprapuse sau în fîlfîiri neregulate de lumină, ca nişte aripi.

Brusc se produse o schimbare.

Cîteva clipe lumina crescu orbitoare, cercurile se măreau, razele scormoneau întunericul în toate direcţiile. Apoi se făcu beznă.

„Oare să se fi terminat?“ gîndi Goar.

„Ce vis... ce vis!... gîndea drăcuşorul. Cînd mă voi trezi va trebui să le povestesc... Numai de nu l-aş uita!...”

„În acest caz e un vis în doi, gîndi Valentina. E un vis în doi, căci şi eu îl am...“

„Aşa ceva nu se poate povesti, gîndea Zoli. Cui îi povesteşti te face mincinos, şi are tot dreptul s-o facă...”

Auzind gîndul ilustrei extreme, am tresărit, ca trezindu-mă dintr-un somn adînc, de un mileniu. Ceva începu să mă chinuiască.

„De ce te frămînţi, Victor?“ mă întrebă Goar.

„Nu l-ai auzit pe Zoli? A spus... Ei, da, a spus că nimeni nu ne va crede... Goar, Goar! Ce proşti sîntem! Fugi repede şi adă aparatul fotografic!...“

A fost destul să-mi termin gîndul, că academicianul o şi luase la goană.

„Dar dacă nu va mai fi nimic?“ întrebă Sina.

„Va fi... priveşte!“

27. ACESTE FLĂCĂRI AU MEMORIE

Înainte de a termina de povestit ultimele amănunte ale acestei întîmplări, simt nevoia de a face o mică oprire, obosit, ca un alergător pe cinci mii de metri care înaintea ultimei turnante simte că i se taie picioarele. Uneori cînd îmi amintesc cele întîmplate în vara trecută îmi vine să surîd.

„Toate acestea nu s-au întîmplat niciodată! îmi zic. A fost o închipuire, un vis, o părere. Asta în prima clipă. Dar ce te faci, continui apoi, căci şi Zoli, Goar, Valentina şi Sina au avut acelaşi vis!... Şi faptul că noi cinci asaltăm acuma cu iureş – studenţi fiind – porţile ştiinţelor pentru ca viitoarea întîlnire cu *balaurul,* peste optsprezece ani, să ne găsească bine pregătiţi, se datoreşte, în parte, aceluiaşi

vis.

Peste optsprezece ani, cinci tineri savanţi se vor prezenta în locul acela: un eminent matematician şi fizician – aţi ghicit: Goar; un medic – acesta nu poate fi decît Zoli, care l-a urmat în carieră pe idolul său, Ivansuc; o frumoasă *doctoră* în ştiinţele naturii – Valentina; o erudită chimistă – desigur drăcuşorul; şi un îndrăzneţ geolog – eu. Da, peste optsprezece ani, cinci tineri – încă tineri – ţinînd ştiinţele în degetul mic, iar împreună cu dînşii poate şi alţii, căci am mai avea nevoie de un geograf, de un arheolog, de un speolog şi de încă cîţiva – vor fi punctuali la întîlnirea cu *balaurul,* hotărîţi să-i smulgă cu orice preţ tainele, care, cine ştie, poate vor aduce noi, nemărginite orizonturi, în cunoaşterea structurii materiei."

Dar daţi-mi voie să mă reîntorc la obiect. Mi se pare că am rămas la momentul cînd Goar revenea în goană cu aparatul său de fotografiat. Era şi timpul. Căci *balaurul* începuse să desfăşoare alte forţe mai spectaculoase, mai copleşitoare.

Din locul unde tremuraseră razele de lumină, ţîşni o jerbă de flăcări ce începu să urce foarte încet, descriind o curbă uriaşă pînă se uni iar cu pămîntul, jos, cam în locul unde albia torentului dispărea, rămînînd suspendată în văzduh ca un uriaş curcubeu arzător.

Eu spun *flăcări,* deşi tot aşa de bine i-aş putea spune *lumină,* ori altfel. Impresia era că această lumină *curgea,* ieşind din pămînt nu departe de noi, aproximativ din locul unde era peştera, pierzîndu-se în pămînt mult mai jos, după ce descria un fel de curbă în văzduh. Nu pot preciza culoarea acestei apariţii, căci, la fel ca şi razele dinainte, nu aducea cu nici una din culorile cunoscute. În interiorul acestui foc era o ciudată mişcare de rotaţie, care crea mici

vîrtejuri cu nucleu mai luminos decît restul arcadei. Cum am spus însă, simţeam că acest foc, această lumină curge. Lungi draperii de flăcări, de lumină, se suspendau pînă la pămînt, astfel că de fapt aveam în faţa noastră un uriaş ecran luminos. Spun ecran, avînd în vedere cele ce urmează...

Vreau să mai adaug că nu simţeam nici un fel de căldură şi nici o urmă de dogoare, ceea ce arată că *balaurul,* daţi-mi voie să-i spun astfel, nu era de aceeaşi natură cu focul, nu părea a fi o ardere, o combustie. În plus, totul se desfăşura fără cea mai mică urmă de zgomot care să trădeze arderea.

Auzii în acest sens şi gîndul lui Goar:

„Aceasta nu e nici lumină, nici foc... Este *energie,* o uriaşă energie, sub o formă încă necunoscută de om... Ar putea fi denumită *energia AX. X,* fiindcă e necunoscută, A fiindc*ă* totuşi am văzut-o, am cunoscut-o...“

Între timp, pe marele ecran de lumină ce vibra în faţa ochilor noştri se conturară cîteva profiluri întunecate, ca nişte nori. Trecură încet de la stînga spre dreapta, apoi unul dintre aşa-zişii nori căpătă un contur precis şi, o secundă, cel mult două, ni se păru că vedem imaginea unei corăbii, a unei corăbii din vechime, aşa cum văzusem în poze că erau cele ale popoarelor antice, cu pînze şi cu partea dinainte ridicată şi întoarsă, avînd vîrful ca un cap de berbec, parcă... Dar această primă imagine a fost prea fugară ca s-o putem distinge în amănunţime.

Urmă iar o suită de contururi fumegoase, neclare, pentru ca în clipa următoare să apară cu o nemaipomenită claritate o formidabilă imagine submarină – fund de mare, ruine, peşti şi vieţuitoare stranii, fîlfîind în penumbră, şi încă ceva la margine, mai puţin distinct, ceva ce ar fi putut

fi o epavă. Imaginea dispăru înspre dreapta...

„O sută de mii de caracatiţe!... gîndi Zoli. *Aceste flăcări au memorie!...“*

Gîndul său, cu adevărat surprinzător, ne trezi oarecum din uluială, nu începea discuţie că într-un fel Zoli avea dreptate. În faţa ochilor noştri *balaurul refăcea* imagini vechi, înregistrate cu multe secole în urmă. În ce măsură această *înregistrare* era exact cronologică nu ştiu, căci în şirul de imagini, clare şi mai puţin clare, se intercala la un moment dat peisajul, foarte distinct, al unui oraş modern, cu coşuri de fabrici, blocuri înalte, antene, pentru ca imediat să urmeze un alt peisaj, mai mult decît straniu şi care nu aparţinea în mod evident timpurilor noastre: undeva în munţi, printr-o trecătoare, se scurgea o mare masă de oameni, o armată, şiruri lungi de luptători călări şi pedeştri. Într-o fracţiune de secundă chiar ni s-a părut că vedem nişte animale, cai sau catîri, trăgînd greu o instalaţie ciudată, pare-se nişte scări pe roţi, folosite în vechime la asaltul cetăţilor.

Pe neaşteptate marele ecran de lumină aproape se stinse. Culori cu totul neobişnuite pentru ochii noştri pîlpîiră la intervale, ca aurora boreală. Credeam că neobişnuitul spectacol se terminase, dar ne înşelam. Încet se născu o nouă imagine, extrem de clară, şi care dură cîtva secunde. Văzurăm o stranie constelaţie de stele duble, o constelaţie cum nu există pe harta cerului nostru, şi care ne duse cu gîndul la adîncimile necunoscute ale Cosmosului... Constelaţia păru că se îndepărtează şi în clipa următoare, cutremurător de clar, văzurăm o formă prelungă, strălucitoare, înaintînd cu o viteză, pare-se, neînchipuit de mare.

„Priviţi! O navă cosmică!“ şoptii eu cu gîndul.

O imensă dîră, sclipitoare, rămînea în urma presupusei nave, lucru greu de explicat dacă ne gîndim că deplasarea se făcea în spaţiul cosmic... De jur împrejur se formau unde luminoase de forma unor semicercuri, rămînînd repede în urmă. Prezenţa lor ne dădu mai apoi ideea că nava înainta cu o viteză superioară celei a luminii...

Precizez că această imagine a durat cel mult trei secunde, suficient totuşi ca să ni se întipărească definitiv pe retină.

Dacă închid ochii văd şi acum, cu adîncă emoţie, nava strălucitoare, fusiformă, înconjurată de ciudata-i aureolă de lumini şi unde, mişcîndu-se pe fondul negru al infinitului, printre scînteieri de stele duble şi uriaşe cozi de comete. Nu sînt sigur, dar am impresia că în cele două sau trei secunde cît a durat imaginea, am văzut că nava îşi schimba poziţia faţă de astrele îndepărtate, ceea ce vorbea de la sine despre viteza deplasării...

Să fi fost oare această halucinantă imagine a soliei venite din depărtările de necuprins ale spaţiului o simplă iluzie a ochilor noştri? Nu, nu cred, fiindcă mai tîrziu, confruntîndu-ne părerile, am constatat similitudinea impresiilor noastre.

Imediat după aceea totul deveni tulbure şi înceţoşat şi zborul acela fără seamăn apuse. E drept că, în fracţiuni de secundă, mi s-a părut că văd iarăşi nava, mult mai apropiată, şi într-un anumit moment, cînd inima îmi îngheţase de emoţie, am crezut că disting un chip prelung, aproape omenesc, de un farmec nespus, dar în această privinţă părerile ne sînt împărţite.

Şirul de contururi neclare fu iar întrerupt de o beznă adîncă. Trupurile noastre se zguduiau sub bătaia năvalnică a inimii. Treptat, în locul nesfîrşitelor spaţii cosmice şi a

constelaţiilor, distinserăm iar imagini pămîntene, reliefuri, şi, la un moment dat, am văzut foarte precis un om oprit pe un dîmb şi privind în zare, cu mîna făcută streaşină. Nu ştiu de ce am tresărit, mi-am adus aminte de bunicul meu şi am convingerea cu totul nejustificată, recunosc, că omul acela era chiar dînsul. Nu pot explica de unde vine această convingere, nu pot explica din ce cauză tresărisem, şi nu pot explica nici cum se face că şi Goar şi Sina se gîndiseră la acelaşi lucru: că omul acela nu poate fi decît bunicul meu, cel care făcuse harta de la care se trăgea întreaga aventură.

După un timp ne veni ideea să vedem ce se petrece de partea cealaltă a *ecranului* şi făcurăm repede un mare ocol prin pădure. Pe măsură ce ne apropiam de partea cealaltă, de locul unde era deşertul arid şi vînăt, inimile noastre băteau mai repede, respiraţia devenea şuierătoare – dar la început nu băgarăm de seamă. Puneam totul pe seama fugii şi a emoţiei.

Cînd ieşirăm din pădure, pe partea dreaptă a balaurului, ne trezirăm într-un întuneric opac prin care răzbăteau fulgerări rare – altceva nimic. *Balaurul* nu se vedea. Ori dispăruse, ori din această parte nu era vizibil.

Cînd păşirăm pe porţiunea aridă o altă forţă puse stăpînire pe noi. Nu pot nici explica, nici descrie ce se întîmpla. În orice caz se întîmpla ceva rău, hidos. La lumina uneia din acele fulgerări ne văzurăm feţele, straniu îmbătrînite, schimonosite de o teamă necunoscută pînă acum. Nu ne mai auzeam gîndurile şi, mult mai grav, aproape că nu mai puteam gîndi. Zoli căzu jos şi rămase aşa, cu faţa prinsă în palme. Ceva se petrecea cu noi, cu repeziciune, cu violenţă.

— Înapoi! înapoi! gemu Goar şi glasul său, pe care îl

auzeam real, dar foarte slab, ajunse pînă la mine schimbat, hîrîit, ca de moşneag. L-am ridicat pe Zoli, le-am prins pe fete de mîini şi cu ultimele puteri am încercat să ieşim din zona aceea a morţii, a descompunerii iuţi, zona deşertului vînăt. Înaintam cu multă greutate, cîştigînd cu trudă neînchipuită fiecare metru, luptîndu-ne cu o forţă vrăjmaşă, încăpăţînată. Împrejurul nostru ceva se scurgea cu neînchipuită iuţeală, şi nu ştiu de ce îmi vine să cred că era chiar timpul, care, în acea zonă, avea alte dimensiuni, alt mod de evoluţie. Ciudat însă, deşi pornisem înapoi, către locul pe unde pătrunsesem acolo, am înţeles dintr-odată că mergem în direcţie opusă. Ne-am schimbat atunci direcţia, dar oriîncotro înaintam eram siguri că tocmai aceea e direcţia opusă, şi după cîtva timp de alergare chinuită am înţeles că ne învîrtim în cerc şi că este ceva care ne împiedică orientarea, că nu vom mai ieşi din zona blestemată. Transformarea noastră continua cu repeziciune. Ne simţeam bătrîni, goliţi de gînduri şi de puteri. Nu mai puteam vorbi. Abia ne ţineam pe picioare. Şi cu toate acestea continuam să ne tîrîm, ţinîndu-ne de mînă. Era singurul lucru care ne mai rămînea, să nu ne pierdem. Frînturi de gînduri ne cutreierau mintea cu iuţeala fulgerului:

„Dacă tot pămîntul a devenit un deşert vînăt? Dacă…”

Nu ştiu cît a durat acest joc groaznic. Brusc ne-am pomenit la marginea pădurii şi forţa necunoscută şi rea încetă să acţioneze asupra noastră. Un şuierat puternic se iscă undeva, părea chiar lîngă noi, părea că un vifor ne trece pe lîngă urechi, deşi nu simţeam nici o adiere. Simţeam că ceva se întoarce la noi, în noi.

28. CIUDATA POVESTE A COSMONAUŢILOR

Ne-am trezit a doua zi, la marginea pădurii, la un pas de tristul deşert vînăt.

Arătam foarte obosiţi, palizi, cu chipurile alungite ca după un nesfîrşit nesomn, dar – ciudat lucru – parcă împrospătaţi în acelaşi timp. Iar împrejur domnea liniştea. Dincolo de fîşia vînătă şi stearpă, dincolo de albia torentului secat, pădurea strălucea şi mai puternică, mai fastuoasă şi plină de viaţă.

Nici urmă de *balaur*.

După un comentariu destul de anemic al celor întîmplate (de osteniţi ce eram abia mai reuşeam să îngăimăm cuvintele) ne-am dus la bătrîna colibă a lui moş Clementi unde am dormit toată ziua, renunţînd la orice măsură de prevedere. Nimeni n-avea chef – vă închipuiţi – să stea de gardă. Nu s-a întîmplat însă nimic, după zvîrcolirile prin care trecuse natura se odihnea şi ea. Nu mai bătea nici vîntul.

Către seară ne-am trezit cu totul refăcuţi şi cu mult chef de vorbă, aşa cum veţi constata mai jos. Întîi am făcut focul şi am luat o ultimă cină, destul de săracă, pe acele meleaguri. Fiecare se simţea plin de gînduri şi idei, dar nimeni nu se grăbea să înceapă.

Şi, uimindu-ne, ca şi cum ne-ar fi ghicit gîndurile, prima care deschise discuţia a fost Valentina. Cînd începu, glasul ei suna cumva solemn:

— În urmă cu mulţi ani, nu ştiu cu cîţi, dar vom dezlega noi şi acest mister, pe o planetă îndepărtată, dintr-o galaxie pe care nici cele mai puternice telescoape de la noi n-o pot zări măcar ca pe un punct luminos, se pregătea o mare expediţie...

Goar o privi ţintă pe Valentina. „Ia te uită, îşi zise, parcă ne-ar fi rămas ceva din puterea de a transmite ideile. Şi eu mă gîndeam la asta.“ Şi, preluînd ideea Valentinei, Goar continuă cu voce tare:

— Întreaga civilizaţie a acelei planete, a acelui Univers, participase la pregătirea expediţiei, care a durat vreme îndelungată. Aş spune ani îndelungaţi, dar fiinţele de acolo au fără îndoială o altă unitate de timp, una proprie lor. Şi apoi...

Goar se întrerupse şi mă privi ca şi cum mi-ar fi dat cuvîntul.

— Mă întreb, am zis, ce fel de fiinţe locuiau *acolo?* E oare firesc să le spunem tot *oameni?*

— Cred că da! spuse Goar, convins. Cred că da, că-i putem numi oameni, dacă vom considera că acest termen defineşte fiinţe superioare raţionale. Poate că locuitorii acelei planete au o înfăţişare mult diferită de a noastră...

— Adecvată unor condiţii diferite, sugeră Zoli.

— Exact, întări Goar, reluînd vechea-i prestanţă de academician. Poate au trei picioare, sau nici unul, poate au un singur ochi, sau posedă un altfel de organ ce percepe imaginile prin mijloace diferite. Eu însă consider că, devreme ce nu avem ştiri mai precise asupra înfăţişării lor, n-are rost să creăm imagini fanteziste. Propun să le atribuim locuitorilor îndepărtatei planete, şi deci şi membrilor expediţiei, o înfăţişare ca a noastră!

Toată lumea aprobă zgomotos. Drăcuşorul spuse:

— Această mare expediţie ce avea să pornească spre alte galaxii era compusă din cinci persoane, ca şi a noastră... Trei băieţi şi două fete. Ba nu, trei bărbaţi şi două femei, căci nu mai erau copii ca noi. Totuşi, una dintre femei luase cu sine, ca să-i poarte noroc, o mică

mîţucă neagră, ca şi mine…

— Admiţînd că aveau şi ei pisici, zisei sceptic.

— De ce nu, interveni Goar, de ce nu? Un mic animal de casă, blînd şi drăgălaş, dacă nu chiar pisică…

— Măcar pe post de pisică! preciză Zoli.

Discuţia ajungînd aici, tăcurăm toţi, o vreme.

Părăsind o clipă planeta aceea îndepărtată şi iluzorie, gîndurile reveniră pe Pămînt.

În pădure era o linişte mare.

Copacii meditau parcă la cele spuse de noi.

Şi prinzînd putere din contactul cu solul bătrînei noastre planete, gîndurile zburară în veşnicul tînăr infinit sideral.

Zoli se ridică. Arătă, inspirat, cu braţul înălţimile cereşti:

— Expediţia a pornit! Astronava în care zboară cei cinci cosmonauţi, cei cinci *oameni,* este întruchiparea desăvîrşirii tehnice şi a civilizaţiei atinse pe acel îndepărtat corp ceresc: pentru prima dată se lansează o navă care va sparge hotarele galaxiei, o navă destinată cercetării unei alte galaxii. Pentru prima dată se lansează o navă cosmică *ce va depăşi viteza luminii…*

— Da, tocmai aici e problema! interveni Goar. Se pare că *oamenii* de acolo n-au prevăzut toate consecinţele unei viteze atît de formidabile. Pe planeta aceea savanţi geniali au descoperit o formă de *energie extraordinară,* căreia îi comanzi cu gîndul, care te înţelege şi ţi se supune. Totuşi, se pare că giganţii gîndirii de pe îndepărtatul astru erau oarecum unilaterali. Ei nu aprofundaseră suficient toate aspectele relativităţii (Zoli mormăie: „Ei, unu-i Einstein în tot Universul…") şi n-au luat suficiente măsuri spre a contracara fenomenele ce intervin la viteze superioare

luminii...

Obosit de efort, Goar o privi pe Valentina. Frumoasa blondă nu ezită să continue:

— Şi iată că, zise Valentina, pe parcursul călătoriei au început să apară fenomene stranii, inexplicabile...

— Să precizăm ceva, zise drăcuşorul. În ce punct se află nava?

Valentina, netulburată, răspunse:

— Nava a ieşit din limitele acelei galaxii şi zboară acum în marele vid intergalactic.

— Protestez! am zis. Protestez împotriva cuvîntului vid.

Dar Valentina mă puse la punct imediat:

— Dragul meu, pînă şi pisicile Sinei ştiu că...

— A, te rog nu te lega de pisicuţele mele! se supără drăcuşorul.

— ... că vid absolut nu există. Am folosit acest cuvînt în mod convenţional.

— Să mai lămurim o problemă, vorbi Goar. Pînă să iasă din propria lor galaxie, cu ce viteză au călătorit expediţionarii noştri? Eu cred că era inferioară celei a luminii, şi în acest fel, probabil, fenomenele ciudate au început să apară abia cînd au depăşit limitele galaxiei lor, abia după ce au *poruncit* energiei lor să intre în viteza maximă şi cînd, poate, era prea tîrziu... Îmi sprijin acest raţionament pe următoarele: întîi, dacă ar fi folosit încă de la start viteza maximă, fenomenele supărătoare şi ciudate ar fi intervenit încă înainte ca nava să fi intrat în marele gol intergalactic şi în acest caz *ei* ar fi putut să comunice la bază ce se întîmplă şi, cine ştie, baza le-ar fi dat o soluţie, sau cel puţin ordinul de înapoiere. În al doilea rînd, cred că înainte de a părăsi definitiv galaxia lor, nava a făcut escale prin planetele şi sistemele învecinate pentru a face „plinul”

în toate privinţele.

— Cum, Goar, tu crezi că supernava lor avea nevoie de benzină?

— Nu m-am gîndit la aşa ceva, extremă neroadă ce eşti! Totuşi fără îndoială nava, sau supernava cum îi spui tu, cheltuia anumite substanţe şi apoi gîndeşte-te: hrana pentru cosmonauţi.

— Să lămurim termenul de „energie extraordinară”, stărui Zoli. În această privinţă aveam doar vagi bănuieli. Abia peste optsprezece ani, cînd vom reveni înarmaţi mai bine, vom descoperi natura ei. Deocamdată, părerea mea este că energia *extraordinară* are capacitatea de a se reface singură, prin circulaţie internă, fără pierderi, sau cu pierderi extrem de mici; o energie aproape eternă deci, şi imensă, ca putere...

— Fără pierderi – imposibil! Cu pierderi mici – accept! declarai eu categoric.

— Ne-am abătut de la expediţie, zise drăcuşorul. Unde am rămas?

Goar îşi puse ochelarii lui cu o singură lentilă.

— Nava a pătruns în spaţiul intergalactic şi înaintează cu viteză maximă în direcţia galaxiei noastre. Se iveşte o nouă întrebare: de ce, observînd acele fenomene ciudate, cosmonauţii noştri n-au întors pe loc?

— Probabil la început le-au ignorat, iar apoi a fost prea tîrziu, zisei eu.

— Da, făcu Zoli, fiindcă fenomenele au apărut pe nesimţite.

— Părerea mea e aceeaşi, zise Goar.

— Dar despre ce este vorba? se miră Sina. Despre ce fenomene supărătoare şi ciudate vorbiţi?

— Dar, drăcuşorule dragă, zise Goar, am admis de la

început faptul că viteza navei depăşea viteza luminii. Or, ştii bine că la viteza luminii timpul se contractă... Ce se întîmplă la o viteză şi mai mare?

— Îmi vine greu să accept că savanţii unei civilizaţii atît de avansate n-au prevăzut ce se întîmplă în cazul vitezelor mai mari decît a luminii. Mai bucuros aş presupune că toate contramăsurile luate au fost ineficace, insuficiente, sau a intervenit uri nou fenomen care le-a dat peste cap...

— Poate că ai dreptate, Victor, zise Goar.

— Şi iată, continuă drăcuşorul, nava cosmică pătrunde în interiorul galaxiei noastre...

— Se pune o nouă întrebare, vorbi Zoli. Nava cosmică, traversîndu-ne galaxia, a întîlnit întîmplător Pămîntul (oare întîmplător?), zdrobindu-se, sau...

— Să cîntărim prima variantă, propuse Goar. Nava cosmică, scăpată de sub orice control se apropie cu viteză ameţitoare de pămînt. Forţa de atracţie a planetei noastre îi sporeşte iuţeala, şi aşa nemăsurat de mare. Cei cinci cosmonauţi îşi dau seama că trăiesc ultimele secunde...

— Să trecem peste amănunte, reluai eu firul. Se produce ciocnirea. Bineînţeles, nu rămîne nici urmă de navă ori de cosmonauţi. Rămîne intactă doar cantitatea de energie din navă, care pătrunde în adîncul pămîntului şi de atunci...

— Un moment, mă întrerupse Zoli, ai uitat de atmosfera terestră. Nava trebuia să ardă ca o torţă, într-o clipită.

— La viteza superluminică, cele cîteva sute de kilometri de atmosferă terestră nu mai contează. Şi pe urmă nava era confecţionată din substanţe neinflamabile. Şi apoi, poate că a luat foc, într-adevăr, şi doar *energia* a ajuns pe suprafaţa pămîntului... Şi de atunci îşi continuă circuitul ei ciudat, apărînd în unele puncte ale planetei şi provocînd

fenomenele ale căror martori am fost noi şi probabil şi cei din neamul lui Clementi...

— Să examinăm şi cealaltă variantă, propun eu. Cosmonauţii reuşesc totuşi să aterizeze pe pămînt. O planetă nouă, necunoscută, le apare în faţa ochilor... Dar cînd se întîmpla asta? Înainte de apariţia omului pe pămînt? După? Înclin să cred că într-o îndepărtată preistorie... Deci, admiţînd că au supravieţuit aterizării şi condiţiilor noi şi vitrege de pe Pămînt, ar fi putut, după o vreme, să decoleze iar. Dar dacă s-au produs defecţiuni ireparabile la navă?

— Şi dacă se temeau să se arunce într-o nouă aventură?

— La un lucru nu v-aţi gîndit, zise drăcuşorul. Poate le-a plăcut pe Pămîntul nostru şi s-au decis să rămînă aici...

— Mai mult ca sigur că energia le-a *scăpat* şi au fost *nevoiţi* să rămînă aici... Şi, priindu-le poate noile condiţii, au trăit şi s-au înmulţit...

— Un lucru e cert, îşi reluă firul ideii Goar, că ajunşi pe planeta noastră călătorii cosmici au scăpat de sub control cantitatea de energie ce-o aveau la dispoziţie, şi de atunci ea circulă, prin scoarţa pămîntului, aşteptînd să fie redescoperită şi amintind mereu ochilor ce-o văd povestea cosmonauţilor... Fiindcă Zoli a avut perfectă dreptate: aceste flăcări au memorie!

— Dar mă întreb, cum se face că semenii lor de pe îndepărtata planetă n-au trimis expediţii în căutarea celor dispăruţi?

— Eşti sigur că n-au trimis? Uiţi, băiatule, că Universul e infinit... Eşti sigur că n-au trimis?

A doua zi, în jurul amiezii, expediţia a părăsit locul *acela.* După ce am mers puţin, Zoli ne trase atenţia că sîntem urmăriţi de la distanţă de cei doi lupi. Într-adevăr,

alergau încet în urma noastră, unul după celălalt. Cînd ne opream noi se opreau şi ei. I-am strigat în chip şi fel; auzind vocile noastre încremeneau locului, privindu-ne cu mare atenţie, ca şi cum ar fi vrut să-şi amintească ceva. Un timp am crezut că pînă la urmă vor veni cu noi, părăsind pădurea şi viaţa lor sălbatică, dar nu, ar fi fost un sfîrşit prea romantic şi nefiresc.

La un moment dat, ca şi cum ar fi ajuns la un hotar nevăzut, peste care nu le era îngăduit să treacă, se opriră pe o înălţime şi de acolo, aşezaţi unul lîngă celălalt, ca doi cîini cenuşii, ne-au urmărit multă vreme cum ne depărtăm.

Apoi i-am văzut luînd-o înapoi, încet, unul după celălalt, îndreptîndu-se iar către viaţa lor, chemaţi de mii de glasuri pe care noi nu le puteam auzi şi înţelege, de amintiri ciudate şi confuze, de imagini şi culori, care toate la un loc îi legau pe totdeauna de acel ţinut proaspăt şi sălbatic.

EPILOG SAU, DACĂ VREŢI, ULTIMA SURPRIZĂ

Peste cîteva zile mă aflam la Sina, în spatele casei, sub nuc, unde era o bancă şi-o masă de lemn. Întreaga expediţie, cu toate *comisiile* ei, avea acolo întîlnire la ora patru după-amiază.

Din întîmplare venisem cu ceva mai devreme. Drăcuşorul aduse un borcan cu miere, farfurioare şi linguriţe; ca de obicei cînd eram la ea acasă mă simţeam foarte stingherit. Am răsuflat uşurat cînd începură să se ivească ceilalţi expediţionari, Zoli, Valentina. Goar întîrzia. Şi el era cel mai aşteptat, trebuia să aducă fotografiile proaspăt developate pe care le făcuse în noaptea apariţiei adevăratului *balaur*. Fotografiile ar fi fost dovada de

netăgăduit a celor întîmplate. Ardeam cu toţii de nerăbdare.

Cînd în fine se ivi, îl întîmpinarăm cu aclamaţii. Goar le respinse cu amîndouă palmele, cu un gest de artist modest. Avea, după gît cureluşa aparatului său fotografic, iar în mîna stîngă un dosar în care erau, fără îndoială, clişeele.

— A ieşit? Arată-ne mai repede *balaurul,* Goar!

Goar deschise încet dosarul şi ne arătă pe rînd cele peste douăzeci de clişee întunecate, pe care nu se distingea nimic.

— N-a ieşit, dragii mei, zise Goar. Se vede treaba că *balaurul* nu e fotogenic... sau nu se lasă fotografiat prea uşor...

— Mai bine recunoaşte că aparatul tău nu face două parale! bufni Valentina.

— Mai bine n-ai vorbi, fetiţo, căci aparatul e minunat... Încă nu v-am arătat totul, surpriza am lăsat-o la urmă! Priviţi!

Şi ne arătă ultimul clişeu, mult mărit. Un „oh“ lung de mirare izbucni din piepturile noastre. Pe locul unde ar fi trebuit să fie *balaurul* se aflau siluetele noastre, inclusiv a lui Goar, cu aparatul în mînă, siluetele noastre mult mărite, profilate pe cerul întunecat. Iar împrejur, cîteva pete luminoase aminteau vag de *balaur...* Aparatul lui Goar luase de pe marele ecran al *balaurului* însăşi propria noastră imagine.

Şi acum ne priveam unul pe celălalt şi ne recunoşteam.

— Se iveşte întrebarea, cum de n-am văzut această imagine, pe care totuşi aparatul a prins-o? întrebă Zoli.

— Se ivesc foarte multe întrebări, mormăi Goar.

*

* *

Uneori mă întreb dacă toate cîte ni s-au întîmplat au fost aievea sau nu. Dacă luăm în consideraţie peripeţiile prin care am trecut, cred că sînteţi de acord că întrebarea e justificată. Cînd mă cuprinde prea tare îndoiala alerg la Goar, la Zoli, la Valentina, sau la drăcuşor... „Da, da, aşa a fost”, îmi confirmă ei. N-am ce face, trebuie să recunosc şi eu: aşa a fost!

Dar să aşteptăm să treacă optsprezece ani!...